

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PARTIJE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1954 USTANOVILO KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILO OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JAK KOPRIVC
ODGOVORNI UREDNIK BORIS DOLNICAČ

Kania: izjemno napet in zapleten položaj

Prva plenarna delovna seja novega centralnega komiteja PZDP – Zaradi izjemnega položaja naj bi CK neprekinjeno zasedal

VARŠAVA, 11. avgusta (Tanjug) – V poljskem glavnem mestu se je danes pod vodstvom prvega sekretarja Stanisława Kanie začela seja centralnega komiteja Poljske združene delavske partije. Gre za prvo delovno sejo centralnega komiteja, odkar so ga v drugi polovici julija izvolili na devetem izrednem kongresu partije.

V zvezi s plenumom centralnega komiteja je glasilo partije Trybuna Ludu danes v redakcijskem komentarju objavilo mnenje, da je Poljska ta hip v krizi, ki je bolj zapletena, kot je bil položaj pred izrednim kongresom.

Govor Stanisława Kanie, ki je začel zasedanje centralnega komiteja, je bil kratek. Kania se je zavzel za mobilizacijo vseh sil z namenom preprečiti nadaljnje slabšanje položaja, za katerega je menil, da je težaven in nenavadno napet. »Logika nadaljnjega razvoja tega položaja bi utegnila privedi do tragedije,« je rekel Kania.

● VARŠAVA, 11. avgusta – Kot poroča PAP, je poljski premier na večerajšnji seji vlade družbeni in gospodarski položaj ocenil kot dramatičen, kot krivce za sedanjí razvoj dogodkov pa je označil nekatere kroge in posameznike v Solidarnosti.

K poročilu o vladni seji je agencija dodala komentar, v katerem ugotavlja, da zdaj ni več nikakršnega maneverskega prostora in da je napočil čas za ukrepanje. Pri tem pa komentar opozarja, da je edina pot za reševanje krize v politiki sporazumevanja med družbenimi silami.

Član politbiroja Kazimierz Barcikowski, ki je na plenumu govoril o nalogah partije po izrednem kongresu, se je zavzel za to, da bi centralni komite nastopal kot »instanca v neprekinjenem delu«.

Sicer pa je Barcikowski dejal, da je ključ za preseganje sedanjí krize v uresničevanju sklepov devetega kongresa, zaradi česar je ena od najnujnej-

ših nalog v tem, da se partijsko članstvo temeljito seznani s temi sklepi; pravi ti sklepi naj bi bili po njegovih besedah osnova za »enotnost akcije« PZDP.

Ko je pojasnjeval stališče v zvezi s krepitvijo enotnosti akcije na temelju novega demokratičnega statuta PZDP, je Barcikowski dejal: »Ne moremo se sprijazniti s tem, da tudi po kongresu nadaljujemo in celo krepimo svojo dejavnost različne vrste 'forumov' na eni strani ter 'struktur' na drugi. Odločno opozarjamo tovariše, ki se ukvarjajo s podobno dejavnostjo, da bomo morali uporabiti statutarne ukrepe, če bodo še nadalje ogrožali partijo s frakcijsko boleznijo.«

Barcikowski je nadalje dejal, da je 9. kongres s svojimi sklepi potrdil politiko sporazumevanja kot glavno metodo za razpletanje družbenih konfliktov, nato pa je obširno spregovoril o različnih poskusih, katerih cilj je razbiti politiko sporazumevanja.

Krivo da takšne poskuse je pripisal »agresivnim okoliščinam« v neodvisnem samoupravnem sindikatu Solidarnost. »Danes se bje bitka za politiko sporazumevanja, bitka za uveljavljanje njenih načel in obojestranskih obveznosti, ki izvirajo iz te politike.«

Tisti, ki to politiko zavračajo ali pa je ne spoštujejo v dejavnosti, naj povedo, kakšno alternativno ponujajo, kam hočejo privedi Poljsko,« je dejal Barcikowski. Po njegovih besedah je CK dolžan analizirati in oceniti vse sedanje dogajanje in vse tisto, kar je v zvezi z agre-

TEMA DNEVA

Počen dogovor

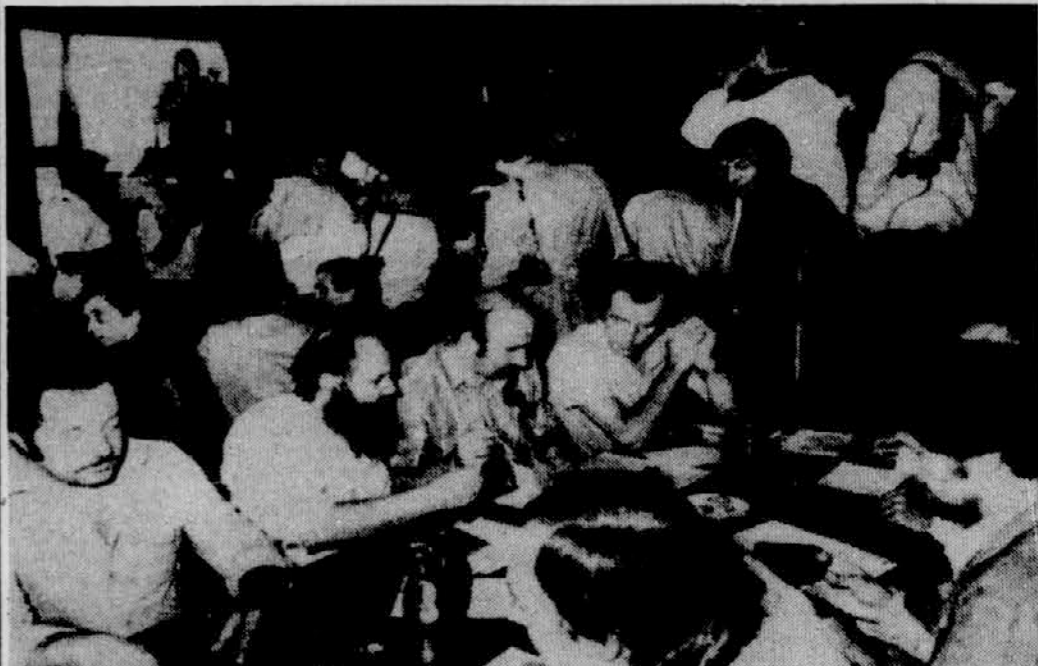
Lani smo se na pragu turistične sezone soočili s hudim pomanjkanjem steklenic za mineralno vodo in pivo, zato smo začeli na debelo in drobno zbirati litrske, politrske in sčasoma še nekatere druge steklenice. Vseh se zdalec ne, ker so trgovci in polnilci sproti ugotavljali, da se ne izplača. ... Da bi se ogreli za zbiranje steklenih črepih, ne samo steklene embalaže, smo zavrgli že ob ideji, češ da za kaj takega še nismo zrel.

Te dni smo sredi nove steklene krize, saj se kamniška Eta, ptujska Petovija, središka Droga (Središče ob Dravi) in črnomaljski Belsad otepaajo s pomanjkanjem kozarcev za vlaganje kumaric, paprik, feferonov, gob in še česa. Presenetila jih je predobro letina. Če takoj ne bo kozarcev, bo šlo marsikaj po zlu. Z manjšim pomanjkanjem steklenic se otepaajo tudi polnilci mineralne vode in piva, ki pa se ne pokvarita čez noč.

Devizni dogovor med polnilci in izdelovalcem steklene embalaže je običajno neznano kje, zato so se prizadeali znašli sredi počenega dogovora: kozarcev ni, ker jih izdelovalec izvažja, da bi si zaslužil devize za uvoz prepotrebne surovine in ker se očitno prizadeji niso znali prepričati, kdo je v resnici kriv.

Deviz, po katerih nas tako hudo žejja, se torej skrivajo tudi v pozabljenih in zavrnjenih steklenicah, steklenih kozarcih in celo v črepih, ki jih namesto nazaj v tovarno, za predrage komunalne dinarje odvažamo na smetišča.

NIKO LAPAJNE

LAŽEN PREPLAH – Vest o bombi, ki naj bi jo podtaknili v stavbi, kjer se je večeraj nadaljevalo zasedanje koordinacijske komisije NSS Solidarnost, je član komisije prisilila, da so prekinili zasedanje. Nekaj po 11. uri, ko je komisija pod vodstvom Walense nadaljevala v ponedeljek začeto zasedanje, je neznanec poklical redakcijo gdnškega dnevnika in sporočil, da je v konferenčni stavbi podtaknjena bomba. Policija je ukazala izprazniti poslopje ter ga dvakrat preiskala, vendar pa se je izkazalo, da je bil preplah lažen. (Telefoto: PAP)

Pravica do energije je pravica do razvoja

Konferenca v Nairobiu: monopol razvitih držav nad sodobnimi viri energije pogloblja prepad med državami v razvoju in razvitimi državami

OD NAŠEGA DOPISNIKA

NAIROBI, 11. avgusta – Medtem ko se je na konferenci OZN o novih in obnovljivih virih energije začela splošna razprava o sklepanem dokumentu, to je programu akcij na energetskem področju za prihodnja desetletja, pa je bila dala pred vzhodom v Kenyattov konferenčni center velika demonstracija proti krčenju gozdov za osnovno kurivo dežel v razvoju. Demonstrantom so s stopnic centra spregovorili generalni sekretar OZN dr. Waldheim, kanadski premier Trudeau in predsednik vlade Jamajke Edward Seaga.

Vsi trije so demonstrantom izjavili, da globoko dojemajo temeljni problem polovice človeštva v deželah v razvoju. Dejstvo je namreč, da pomenijo drva in oglje 43 odstotkov celotne energetske porabe v deželah v razvoju ter 15 odstotkov svetovne, prav tako pa je znano, da gre za svetovno razširjenega krivca nujna gozdov druga, še hujša ener-

getska kriza: izračunali so namreč, da bo leta 2.000 verjetno izginilo kakih 40 odstotkov danes prostranih tropskih gozdov zavoljo naraščajoče sečnje.

Problem je eden izmed temeljnih na sedanjí energetski konferenci v Nairobiu in najlepše ilustrira podrejeni položaj dežel v razvoju na energetskem področju, hkrati pa najbolje utemeljuje njihove zahteve po pravičnejši mednarodni ekonomski ureditvi. Predsednik indijske vlade Indira Gandhi je najostreje napadla bogate dežele, ker z ene strani neomejeno izrabljajo obstoječe energetske vire, z druge strani pa si hočejo še naprej zagotoviti nadzorstvo nad energetskim monopolom.

Tudi zunanji minister Sri Lanke Hamid je na nairobijski konferenci nastopil proti temu, da bi kmetijski ljudje dežel v razvoju za večno ostali uporabniki drv, oglja in živalskih odpadkov. Dežele v razvoju imajo isto pravico, je rekel Hamid, kot razvite dežele do uporabe vseh virov energije.

To vprašanje neenakopravnosti v izkoriščanju energetskih virov je načel tudi Jusuf al Siravi, bahreinski minister za razvoj in industrijo ter hkrati predsednik arabskih izvoznikov nafte. Glede na dejstvo, da bi ob sedanjí stopnji porabe nafte lahko njene znane zaloge dočela izginile okrog leta 2010, je al Siravi omenil, da si arabske države pri tem postavljajo omejitve.

Predstavniki razvitih dežel, ki so doslej sodelovali v splošni razpravi, to je kanadski premier Trudeau, državni sekretar ZRN Haunschild, avstralski minister za industrijo in trgovino Lynch in drugi, so sicer objavili, da so pripravljeni deliti svoje tehnološke

izkušnje v izrabljanju novih energetskih virov z deželami v razvoju, napovedali so tudi dodatne vsote za pomoč tem deželah in priznali, da so energetski problemi globalni ter tesno povezani z vprašanji razvoja. Toda nastopili so proti temu, da bi ustanavljali kakšno novo nadzorno telo, ki bi bedelo nad ureditvijo energetske konference, ter proti temu, da bi za energetske potrebe nerazvitih dežel dodelili kakšno dodatna sredstva. V bistvu so za to, kot je rekel eden izmed predstavnikov nerazvitih, da bi »denar prestavili iz enega žepa v drugega«, to je, da bi sedanja sredstva raznih agencij OZN uporabili v druge, energetske namene.

TIT DOBERŠEK

Plodni stiki gospodarstev SRS in NDR

Podpredsednik vlade NDR Gerhard Schürer pri Janezu Zemljariču

LJUBLJANA, 11. avgusta – Namestnik predsednika sveta ministrov Nemške demokratične republike dr. Gerhard Schürer, ki se mudi v SRS na delovnem odhodu, se je danes pogovarjal s predsednikom izvršnega sveta skupščine SR Slovenije Janezom Zemljaričem in njegovimi sodelavci. Pogovor se je nanašal na bilateralno sodelovanje med SRS in NDR. Obe strani sta ugodno ocenili dosedanje sodelovanje, predvsem solidne rezultate na področju gospodarskega sodelovanja. Ugotovljeno je bilo, da so danes še širše možnosti za razvoj vzajemno koristnega sodelovanja na gospodarskem, kulturnem in znanstvenotekničnem področju, čemur bodo v prihodnjem obdobju posvetili še večjo pozornost.

Podpora dejavnosti neuvrščenih držav

Predsednik predsedstva CK ZKJ Mojsov v Ohridu sprejel sekretarja portugalske socialistične stranke Soaresa

OHRID, 11. avgusta (Tanjug) – Danes je prisel v Ohrid generalni sekretar Socialistične stranke Portugalske Mario Soares, ki se mudi pri nas kot gost zvezne konference SZDL.

Na ohridskem letališču so uglednega gosta in člana delegacije sprejeli predstavniki predsedstva republiške konference SZDL Makedonije, občinskih konferenc socialistične zveze in zveze komunistov.

Maria Soaresa in člana delegacije je v Ohridu danes sprejel predsednik predsedstva CK Zveze komunistov Jugoslavije Lazar Mojsov.

V daljšem pogovoru je seznanil portugalske goste z dejavnostjo Zveze komunistov Jugoslavije v boju za gospodarsko stabilizacijo in za nadaljnji razvoj socialističnega samoupravljanja kakor tudi s pripravi za 12. kongres Zveze komunistov Jugoslavije.

V pogovoru so izmenjali mnenja o aktualnem mednarodnem položaju in se pri tem strinjali glede potrebe, da vse napredne in demokratične sile še bolj napno svoje moči v prizadevanju, da bi zavrl oboroževalno tekmo in da bi se začel proces razorožitve, da bi prebrodili zastoj v popuščanju mednarodne napetosti in vzpostavili v svetu pravičnejše politične in gospodarske odnose.

Pogovor je teklet tudi o dejavnosti gibanj neuvrščenih držav v sedanjih zapletenih mednarodnih razmerah kakor tudi o tokovih v delavskem in drugih naprednih gibanjih na svetu.

Spodbuda tekmi orožij

V ženevskem razorožitvenem odboru obsojajo Reaganov sklep o uvedbi nevtronskega orožja – Ameriški delegat molči – SZ ne bo ostala »ravnodušna«

ŽENEVA, 11. avgusta (Tanjug) – Reaganova odločitev, da uvede v oborožitev nevtronsko bombo, pomeni ignoriranje mednarodnega javnega mnenja in izziv svetovni javnosti, posebej pa se razorožitvenemu odboru, v katerem prav zdaj tečejo pogovori o preprečitvi tega orožja.

V odboru si to poletje na svo moč prizadevajo, posebno še »skupina 21« neuvrščene in države v razvoju, da bi to orožje preprečevali, preden ga začno izdelovati.

Toda enostranska ameriška odločitev je tako rekoč razvedrila to prizadevanje, ker Washington, kakor poudarjajo številni člani odbora, očitno ne misli sprejeti nobenega mednarodnega dogovora o taki preprečitvi. Če nevarne je to, da bo morda tudi nekatere drugim državam, ki sodelujejo v jedrski oboroževalni tekmi, ameriško stališče prav prišlo kot izgovor, da se same začno izdelovati to tehnološko preprosto, zato pa tem bolj nevarno orožje.

Obsojiti je treba vse tiste, ki izdajajo ukaze za krepitve oboroževanja, posebno še jedrskega, ali ki to odobravajo, je menil predstavnik Zaira. Poudaril je, da pospeševanje oboroževalne

tekme ogroža miroljubne narode, ki v tem tekmovalju ne sodelujejo.

Ameriški predstavnik je pojasnjeval svoj molk v tej debati, češ da ga ne gre razumeti tako, kot da se strinja z drugimi govorniki. Rekel je, da bo pozneje odgovoril na kritike, ki letijo na račun ameriške odločitve.

Ameriški obrambni minister Caspar Weinberger je dal v zadnjih 24 urah več intervjujev, v katerih je opravičeval sklep ZDA, da začne izdelovati nevtronsko bombo. To orožje naj bi »ustrahalo morebitnega sovražnika, da si ne bo upal začeti vojne« in Sovjetsko zvezo napoved prignalo do spoznanja, da se mora lotiti pogajanj ne le za omejitve, temveč tudi za »redukcijo« že obstoječega jedrskega orožja.

V svoji najnovejši izjavi je Weinberger ponovil, da bodo uničevalno orožje razmestili v

Radžai obdolžuje Mitterranda

Zaradi azila B. Sadru je Francija postala – podobno kot ZDA – »sovražnik islamske revolucije«

TEHERAN, 11. avgusta – Iranski predsednik Mohamad Ali Radžai je danes poslal francoskemu predsedniku Mitterrandu pismo, v katerem ga je obdolžil, da je Francija sprejela v nov zarotniški center proti Iranu in da je postal sovražnik islamske revolucije.

Kot poroča agencija PARS, je v pismu rečeno, da je Mitterrand dal zatočišče »kriminalcem, ki so pobegnili pred besom lastnega ljudstva«, s tem pa naj bi dosegel, da vidijo zdaj Iranci v Franciji »druge ZDA« in sovražnika islamske revolucije.

Ob koncu pisma je Radžai menil, da Iran »nikoli ne bo pozabil, katere vlade na svetu so postale sovražniki islamske revolucije in ponudile zatočišče pobeglim kriminalcem in teroristom«.

Upanje po kapljicah, da bo suše le konec

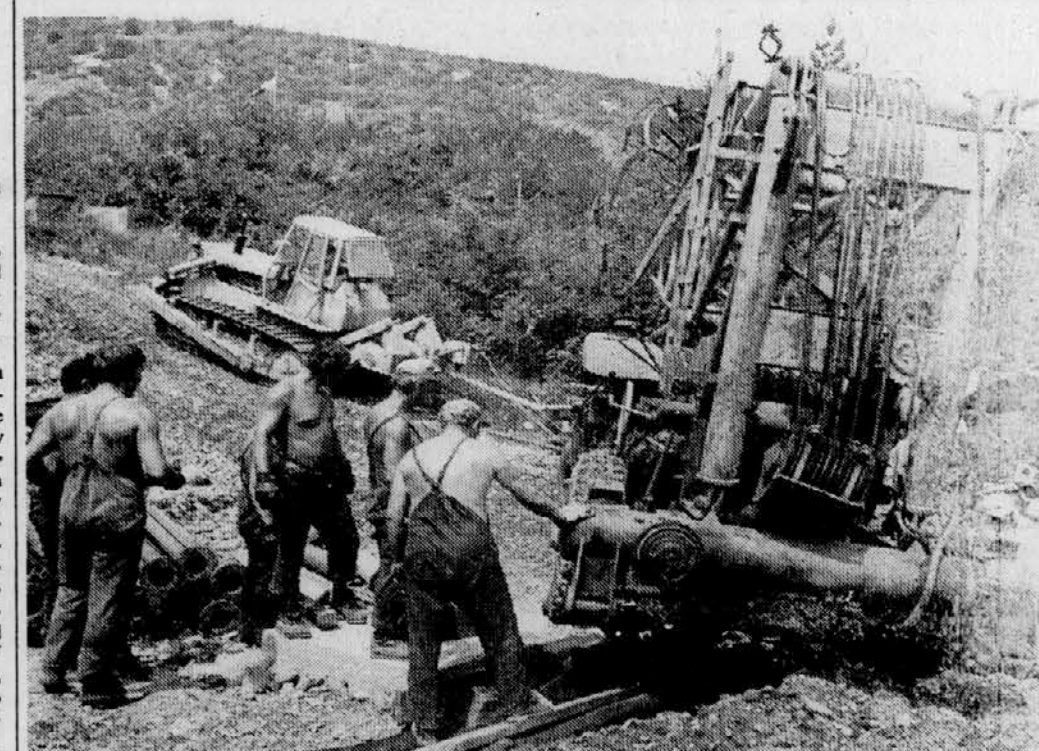
Čeprav so se plohe razširile nad vso Jugoslavijo, dežja nikjer ni bilo zadosti – Toča klestila vinograde

LJUBLJANA, 11. avgusta – Spremenljivo vreme je danes zajelo skoraj vso Jugoslavijo. Dež je na nekaterih območjih nekoliko omilil dolgotrajno sušo in osvežil zoreče poljske prideleke, v najbolj »žejnih krajih pa so kaplje dežja ljudem vile upanje, da se bo v prihodnjih dneh tudi pri njih končalo nekajedensko sušno obdobje.

Popoldne je bilo skoraj nad vso Slovenijo zmerno do pretežno oblačno nebo. V Ljubljani je bila temperatura zraka 24 stopinj, v Mariboru prav toliko, v Portorožu pa 27 stopinj Celzija. V Piranu so izmerili temperaturo morja, ki je topla, 25,5 stopinje Celzija.

Morje v portoroškem zalivu že nekaj let avgusta ni bilo tako čisto, kot je te dni. Profesor Jože Štirn z morske biologije postaje je povedal, da je vidljivost v portoroškem zalivu 14 metrov, torej do dna v najglobljem predelu tega zaliva. »Zasluge« za bistro avgustovsko morje ima predvsem burja, ki je pihala nekaj dni – maestra, ki piha z morja in kali vodo, pa skorajda ni bilo.

Zaradi dolgotrajne suše in zelo visokih dnevnih temperatur bo po ocenah strokovnjakov Kmetijskega kombinata Beograd le-

NAJDRŽAJA VODA JE TISTA, KI JE NI – Gasilski avto, ki hiti proti vasi, je običajni znak ognja ali nesreče. Neke dni pa pomeni cisterna na kolesih za prebivalce številnih vasi na Krasi pomoč v suši – pitno vodo. Kraske karnice so v glavnem že prazne, po vodovodnih cevih pa priteče voda le vsak drugi dan. Prebivalci številnih vasi se zato veselijo novega vodovoda, po katerem naj bi prihodnje leto prišlo voda iz treh vrtin pri Brestovici pod mejnim prehodom Klarič, od koder je tudi posnetek. Stroja, ki so skopali petnajst metrov globoke luknje, ne potrebujejo več, zato ga bodo odpeljali. (Foto: Janez Zrnc)

So kolektivni dopusti res nujni?

Nekateri res ne morejo drugače – zaradi strnjene delovnega procesa med vsem

Katera ženska ekipa prva v Zagrebu?

V sobotnem in nedeljskem finalu evropskega atletskega pokala v Zagrebu bosta med ženskami poseben razred ekipi NDR in SZ. Le med njima bo boj za prvo mesto, medtem ko je za Jugoslovanke v tako hudi konkurenci rezervirano zadnje mesto. Med našimi atletinjami sploh le redke lahko pričakujemo višjo uvrstitev, najvišjo med vsemi pa Mariborčanka Breda Pergar (na sliki), ki je pred nedavnim v Bukaresti postala svetovna študentska prvakinja v teku na 3.000 m.

Stran 7

letom po eni in več tednov trajajočega remonta strojev na drugi strani je najbolje za ta čas zapreti tovarno in se podati na kolektivni dopust. Odgovori našim dopisnikom pa so razkrili tudi druge vzroke: marsikje morajo čes dopustov prilagajati kooperantom, ponekod jih v kolektivni

dopust silijo prenatrpana skladišča ali celo neresljive zagate s pomanjkanjem reprodukcijskega materiala. Kakorkoli: kljub priporočilom, naj bi v poletnih mesecih delali z nezmanjšanim elanom, to marsikje preprosto ni bilo mogoče.

Stran 5

Kruh sekačev je trd

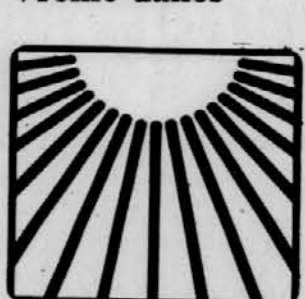
Vsak Bohinjec ima doma žago, v hosto pa z njo noče. Pomenek Vlaste Felc z zaposlenimi pri Gozdnem gospodarstvu Bled je razkril lažno romantiko, ki jo pripisujemo delu gozdnih delavcev.

Pozeba na kavni plantazah

Vest o hladnem valu, ki je zajel brazilske plantaze kave, je ogrela le borze. Cena kave je poskočila, pozeba je postala za trgovce »džab z neba«, za pridelovalce kave pa nadloga, zaradi katere bodo opustili svoje dosedanje delo.

Strani 8, 9

Vreme danes

Na Primorskem bo deloma jasno vreme z najvišjimi dnevnimi temperaturami zraka do 28 stopinj Celzija. V notranjosti Slovenije se bo še nadaljevalo precej spremenljivo vreme s posameznimi krajevnimi plohami in nevihtami. Najvišje dnevne temperature bodo od 20 do 26 stopinj Celzija. Ljubljanski meteorologi ne napovedujejo večjih sprememb vremena tudi za četrtek, ko naj bi se še nadaljevalo vreme podobno današnjemu. Izjema bodo najjužnejša območja Jugoslavije, kjer bo tudi v prihodnjih dneh zelo vroče, saj se bodo temperature zraka še vedno gibale med 30 in 35 stopinjami Celzija.

Manevri sil NDR in Poljske

Del vadbenege programa sil varšavskega sporazuma – NATO napovedal vaje na Danskem

BERLIN, BRUSELJ, 11. avgusta (ADN, AFP) – Oborožene sile Nemške demokratične republike in Poljske so začele skupne taktične vaje. Manevri potekajo na jugu Poljske in so del vadbenege načrta oboroženih sil varšavskega sporazuma. Namen skupnih vojaških vaj je, kakor so sporočili, nadaljnja izpolnitev vojaških veščin in poglobitev prijateljstva med obema bratskima armadama.

Na Danskem pa bodo od 5. septembra do 3. oktobra kombinirani manevri oboroženih sil narodnih držav. Manevri bodo v glavnem potekali na otoku Sjælland med Švedsko in danskim polotokom Jylland (Jutlandijo). Udeležilo se jih bo okoli 22.000 pripadnikov oboroženih sil Belgije, ZR Nemčije, Italije, Luksemburga, Velike Britanije, ZDA, Nizozemske in Danske.

Cilj manevrov bo »pokazati sposobnost NATO, da na katerokoli območje severnoatlantske vojaške zveze hitro premesti učinkovite bojne sile« (Več na 3. strani)

»Groba prekinitev« stavke

Usoda 12.000 ameriških kontrolorjev poletov »zapečaten« – Vlada se za nobeno ceno ne bo pogajala, njen cilj je reorganizirati to službo

WASHINGTON, 11. avgusta (Tanjug) – Funkcionarji kakih 100 sindikalnih leten v ZDA so na moč zaskrbljeni, saj se bojijo, da utegne »groba prekinitev« stavke okoli 12.000 kontrolorjev letenja imeti daljnosežne negativne posledice tudi za druge grupacije ne le v državi in javni upravi, temveč tudi v industriji.

Vendar pa te sindikalne unije, v katerih je manj kot polovica vseh zaposlenih v ZDA, doslej niso organizirale nobene akcije solidarnosti z unijo kontrolorjev letalskega prometa, čeprav je zaradi udeležbe v stavki 12.000 dežavce ostalo na cesti in se ne bo več moglo zaposliti v državni službi.

● LONDDN, 11. avgusta (Reuter) – Zaradi stavke ameriških kontrolorjev poletov lahko v eni uri samo štiri letala zapustijo evropski zračni prostor na poti v ZDA. Več kot polovica poletov je preložena za 26 ur.

Tako je usoda 12.000 kontrolorjev letenja brez dvoma že »zapečaten«. Ameriški minister za promet Drew Lewis je predvideval, da stavke dejansko ni več, da 12.000 kontrolorjev ni več v delovnem razmerju, da se za nobeno ceno ne bo pogajala z njimi in da je edini cilj vlade dočela

vsem svetu čaka na stotine potnikov.

Tuje agencije poročajo o novih stavkah v znamenje solidarnosti z ameriškim kontrolorji. Tako je danes uprava avstralskega združenja uslužbencev v civilnem letalskem prometu soglasno ugotovila, da ameriški zračni prostor ni več varen in avstralski

Raziskave javnega mnenja so pokazale, da večina ameriške javnosti podpira odnos predsednika Reagana do kontrolorjev letenja. Sodijo tudi, da bo s pomočjo vojaških strokovnjakov kmalu mogoče zagotoviti varnost letalskega prometa, vendar pod pogojem, da bo nad ZDA namesto 14.000 letal na dan letelo za okoli četrtino letal manj. Sodijo, da bi bilo mogoče v šestih do osmih mesecih novo službo usposobiti, da bi uravnavala letalski promet, kakršen je bil pred stavko.

Stavka ameriških kontrolorjev letenja ter akcije, s katerimi so jim njihovi kolegi v drugih državah izrazili podporo in solidarnost, so v mednarodnem letalskem prometu povzročile pravo zmedo. Odgovpodeli so številne polete, mnoga letala zamujajo, števila so preusmerili, sredi turistične sezone pa na letališčih po

Predstavnik PLO zapustil Avstrijo

Zapleten naj bi bil v afero z orožjem, vendar pa ga Dunaj ni razglasil za nezaželeno osebo

DUNAJ, 11. avgusta (Tanjug) – Predstavnik PLO na Dunaju dr. Gassir Hussein, ki je večeraj odpotoval iz avstrijskega glavnega mesta, ni bil razglašen za nezaželeno osebo, ker ni na voljo dokazov o tem, da bi bil zapleten v afero z orožjem, ki so ga na dunajskem letališču minuli teden našli pri dveh Palestincih. Tako je izjavil avstrijski notranji minister Lanz po današnji seji avstrijske vlade. Kot je znano, je bil dr. Hussein na letališču, da bi pričel oboja Palestina, v tej zvezi pa je avstrijski notranji minister izjavil, da je predstavnik PLO »zapravljanje«. Avstrijski varnostni organi so oba Palestinca več dni zasliševali, po zaslišanju pa sta morala odpotovati iz Avstrije. Namestnik avstrijskega kancelarja Sinowatz je po sestanku avstrijske vlade izjavil, da ni potrebe po parlamentarni preiskavi, ki jo v zvezi s afero zahteva avstrijska opozicija.

S TELEPRINTERJA

Lesonit več izvaža in manj uvaža

ILIRSKA BISTRICA, 11. avgusta (Tanjug) – V tovarni lesonit v Ilirski Bistrici so v prvem polletju ustvarili 1,06 milijarde dinarjev skupnega prihodka. Od tega je dohodek znašal 250 milijonov, čisti dohodek pa 13 milijonov dinarjev. Prihodek je za 61 odstotkov, dohodek pa za 74 odstotkov večji kot v tem času lani. V šestih mesecih so letos izvozili za 80 milijonov dinarjev blaga, kar je 46 odstotkov več kot v lanskem prvem polletju. Uvoz so letos zmanjšali za 20 odstotkov. Na tuje, predvsem zahodne tere, so letos izvozili več melamin plošč, ki zavzemajo 30 odstotkov celotnega izvoza.

Metalna občutno povečala izvoz

MARIBOR, 11. avgusta – Celotni prihodek mariborske Metalne je bil v prvih šestih mesecih letos za 2 odstotka manjši, kot so načrtovali, dohodek pa je bil za 9 odstotkov večji. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem je bil dohodek Metalne večji za 18, čisti dohodek za 6, celotni prihodek pa za 20 odstotkov. V letošnjem prvem polletju je Metalna izvozila za 7,061 milijona dolarjev svojih izdelkov, kar je za 59 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju. Ob koncu junija je bilo v tem mariborskem delovnem kolektivu zaposlenih 3.628 delavcev, oziroma 34 več kot ob koncu lanskega leta. Povprečni osebni dohodek v juniju je bil 11.252 dinarjev, povprečje letošnjih prvih šestih mesecev pa je bilo 11.012 dinarjev, kar je za 29 odstotkov več, kot je bil lanski povprečni osebni dohodek. (M. K.)

Zlato odličje Pivovarni Laško

LASKO, 11. avgusta – Pivovarna Laško je na dvajseti svetovni razstavi piva in brezalkoholnih pijač, ki je bila tokrat v Amsterdamu (prejane v Bruslju), že četrto dobila najvišja priznanja. Zlata medalja »Mond selection« so podelili termalnemu desertu in laškemu goldingu, srebrno medaljo pa pivu Zlatorog. Ni čudno, da je prodaja piva vsako leto večja in je v letošnjih poletnih mesecih dosegla že 1.100.000 steklenic na dan. Letos bodo zvrtili približno 720 tisoč hektolitrov piva. (D. H.)

Ob Jadranu zasedeni skoraj vsi hoteli

BEOGRAD, 11. avgusta (Tanjug) – Zjadnja številka bitena Turistične zveze Jugoslavije, v kateri so objavljene proste zmogljivosti obmojskih turističnih krajev, je tanjša, kot so bile prejšnje. Hoteli so zasedeni, sem ter tja je mogoče najti prostor na Hvaru in v Omišu. Zasedeniki imajo še nekaj prostora le v osmih krajih ob morju. Turisti, ki niso rezervirali prostora na Jadranu, bodo lahko letovali v Starem Gradu na Hvaru v hotelih Arkada, Helios in Adriatik. Gostje, ki gredo raje k zasebnikom, bodo našli prostor v Supetru na Braču, Kapijah in Olibu, Hercegovcem, Petrovcu na moru, Njivicah in Dubrovniku. Za tiste pa, ki počitnice preživljajo pod plateno streho, je še prostor v vrsarski Funteni in Kovarsadi.

Zastoj pri gradnji zeniške koksarne

ZENICA, 11. avgusta (Tanjug) – Gradnja koksarne v zeniški železnici, ki je največja naloba na področju črne metalurgije v Hrvatski in eden izmed ključnih objektov za pridobivanje železa in jekla, je za tri mesece v zamudi. Predsednik poslovnega odbora RSK Indenieringa je povedal, da zamujajo zato, ker jim je zmanjkalo okoli 700 ton posebne opeke, ki jo uvažajo iz Sovjetske zveze. Zato se moralo okoli 120 Vatrostalnih zidarjev pred dvajsetimi dnevi ustaviti delo in iti na neplačan dopust. V peč morajo vidati še 6500 ton opeke. Zidari bodo delo nadaljevali šele, ko bodo dobili opeko, ta zastoj pa ovira tudi druge izvajalce del. Kot pričakujejo, bodo opeko dobili do konca meseca.

Energoinvest v mednarodnem konzorciju

SARAJEVO, 11. avgusta (Tanjug) – Predstavnik sarajevskega Energoinvesta so se včeraj v Zürichu udeležili prvega sestanka bodočih partnerjev v mednarodnem konzorciju, ki naj bi bil nosilec gradnje elektrizacije in topilnice aluminija v Zairu. Poleg Energoinvesta naj bi se v konzorcij vključile tri tokijske firme ter po ena iz Bonna, Rima, Osla in Zürich. Kot so sporočili iz Energoinvesta, bodo sporazum o ustanovitvi konzorcija uradno podpisali novembra v Zairu, obstaja pa možnost, da bi se v konzorcij vključile še nekatere druge firme.

Iz Mostarja 92 tisoč ton aluminija

MOSTAR, 11. avgusta (Tanjug) – V mostarski tovarni aluminija so od maja, ko je začela obratovati prva celica, vključili v proizvodnjo 42 celice za pridobivanje primarnega aluminija. Kot ocenjujejo, bodo najkasneje do marca vključili v proizvodnjo vseh 256 celic, iz katerih bo ta Energoinvestova tovarna na leto poslala na trg 92 tisoč ton te kovine. V gradnjo tovarne aluminija so vložili dve milijardi dinarjev.

V Srbiji poleti premalo krvodajalcev

BEOGRAD, 11. avgusta (Tanjug) – V poletnih mesecih zavodi za transfuzijo zberejo manj krvi, ker je veliko ljudi na dopustu. V zavodu za transfuzijo krvi Srbije se na dan zgledi na 50 krvodajalcev. S tem pa ne morejo zagotavljati normalne zdravniške pomoči. Zavod bi potreboval od 200 do 250 krvodajalcev na dan. V bolnišnicah si morajo večkrat kri izposoditi pri drugih zavodih za transfuzijo krvi. Kot je povedal dežurni zdravnik na zavodu za transfuzijo v Beogradu, zbirajo kri v delovnih kolektivih, večkrat pa organizirajo tudi izredne zbiralne akcije. Dvakrat na teden grede ekipe tega zavoda tudi v druga srbska mesta.

Zaradi varčevanja krajši TV program

ZAGREB, 11. avgusta (Tanjug) – Zagrebska televizija se je zaradi splošnega varčevanja z električno energijo odločila za skrajšanje programa. Televizijski programi se po danes končevali v poznih večernih urah. Prvi televizijski program bo vsak dan končan od 22–22.30, drugi program pa najkasneje ob 22. uri. Izjema bosta le petek in sobota, ko bo program trajal enako dolgo kot dole.

V Čakovcu bodo izdelovali fotolitne filme

ČAKOVEC, 11. avgusta (Tanjug) – Tiskarsko založništvu Zrinski v Čakovcu je odprl novo proizvodno dvorano, ki meri 1200 kvadratnih metrov. V gradnjo in premo so vložili 24,5 milijona dinarjev. Od tega so porabili 17,3 milijona dinarjev za nakup računalnika in foto stavnega stroja. Z računalnikom bodo izdelovali fotolitne filme in obdelovali diapositive. Tako so se jim ponudile tudi možnosti za izvoz tega izdelka. Prek zahodnonemške firme Hell bo Zrinski izvažal polovico proizvodnje fotolitnih filmov. Za tiste načrtujejo, da bodo ustvarili 46 milijonov dinarjev več prihodka kot lani. Lani je tiskarsko-založniška hiša Zrinski ustvarila 196 milijonov dinarjev skupnega prihodka.

Tikvež zgradil farmo za ovce in mlekaro

KAVALADAR, 11. avgusta (Tanjug) – Na planoti Vitavec, 30 kilometrov južno od Kavadarca, na 850 metri nadmorske višine, je agrokombinat Tikvež iz Kavadarca zgradil sodobno farmo in mlekaro. V ta projekt so vložili več kot pet milijonov dinarjev. Objekti so sodobno opremljeni, v mlekarni pa izdelujejo znani »konopšiki sir«. Na dan predelajo tudi po dva tisoč litrov mleka, iz katerega dobijo okoli 500 kilogramov sira. Mleko dobivajo s farme, na kateri redijo okoli 3700 ovac, nekaj ovčevga mleka pa odkupijo tudi od zasebnih rejcev ovac. S tem, ko so zgradili mlekaro, so omogočili razvoj ovčarstva in tem hribovitim predelu, saj ni več težav s prodajo mleka. V okoliških vaseh so odprli več odkupnih postaj.

Sarajevski Ključ izboljšal kakovost

SARAJEVO, 11. avgusta (Tanjug) – Tovarna nogavic Ključ v Sarajevu je v prvih šestih mesecih letos izdelala devet milijonov 274 tisoč parov nogavic, kar je 15 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Ključ je v prvem polletju prodal na domačem in tujem trgu 11 milijonov parov nogavic v vrednosti 290 milijonov dinarjev. Hkrati s povečanjem proizvodnje so v Ključu posvetili posebno pozornost tudi izboljšanju kakovosti izdelkov. V proizvodnji so spremljali surovinsko sestavo in zdaj delajo več nagovig iz naravnih vlaken. Konec prejšnjega leta so v tovarni izvedli rekonstrukcijo in s tem omogočili večjo proizvodnjo in boljše kakovost.

GDO »TEMPO«
TOZD KARLOVAC
47000 KARLOVAC, Mažuranićeva obala
štev. 1.

Po členu 148. statuta TOZD »Karlovac«, sklepa delavskega sveta dne 29. 7. 1981, komisija za delovna razmerja TOZD »Karlovac«

oglašja prosta dela in naloge

KV TESARJA – 60 Izvajalcev

Mesto dela je v Karlovcu in bližnji okolici, obstaja pa možnost dela tudi v tujini (ZR Nemčija, Libija, ČSSR) Natančne in prehrana sta zagotovljeni v samskem domu. Poskusno delo bo 60 dni.

Ponudbe pošiljate komisiji za delovna razmerja na naslov: OOUR »Karlovac«, Karlovac, Mažuranićeva obala 1. Oglas velja do zasedbe.

12-6436

Preslabo izrabljeno bogastvo naših gozdov

Gozdarstvo je po vojni prevzelo veliko breme obnove države – Dva milijona hektarov goščav bi lahko pogozdili – Lani uvozili 2 milijona kubikov lesa

BEOGRAD, 11. avgusta (Tanjug) – Koliko je vredna milijarda kubčnih metrov lesa v naših listnatih in iglastih gozdovih? Več, kot si ponavadi predstavljamo, vendar hkrati ne toliko, da bi lahko govorili o neizčrpnem bogastvu neprecenljive vrednosti. Strokovnjaki so izračunali, da imamo 73 odstotkov listnatih gozdov, od tega pa je 45 odstotkov bukev. Okoli 27 odstotkov vseh gozdov je iglastih.

Če k temu pristavimo, da gozdovi obsegajo tretjino našega ozemlja, je očitno, da se Jugoslavija, kar zadeva gozdove, vendarle uvršča med vodilne države v Evropi. Z več kot deset milijoni hektarov gozda je takoj za Švedsko, Finsko, Španijo in Francijo. Pogosto opozarjajo, da je letni prirastek precej manjši od tistega, ki bi ustrezal podnebnim razmeram in kakovosti zemljišča. Ocenjujejo, da se vsako leto poveča za kakih 30 milijonov hektarov gozda.

● **Že zdavnaj so tudi izračunali, koliko imamo gozda na vsakega Jugoslavana – 0,44 hektara. To je za polovico več od evropskega povprečja, ki znaša okoli 0,33 hektara. Večjo površino gozda na prebivalca imajo Finke (4,7), Švedska (2), Norveška (2,3) in Španija (0,5 hektara). Od republik in pokrajin je najbolj gozdovita Slovenija, sledijo pa ji Bosna in Hercegovina, Črna gora, Hrvaška, Makedonija in Srbija.**

nov kubčnih metrov. Od tega odpade 22 milijonov na listavce in osem milijonov kubčnih metrov na iglavce. Obseg sečnje pa je precej manjši – od 17 do 20 milijonov kubčnih metrov.

Ni mogoče preslišati očitkov, da z gozdovi vselej ne gospodarimo tako, kot bi morali. Med drugim pripominjajo, da ob drevesnih panjih vsako leto ostane vsaj milijon kubčnih metrov debelih vej s premerom sedem ali celo deset centimetrov. Gozdno gospodarskim organizacijam se ba ne ne plačala, da bi odpeljale te »vejice«, ne rade pa jih odstopijo kmetom ali drugim, ki so jih pripravili pošteno plačati in jih odpeljali, če že nimamo posebnih strojev, ki bi debela predelovali kar v gozdu, kot je to navada v drugih državah, kjer je industrija močno razvita in s pridom uporabljajo vsak kos lesa.

S številnimi analizami so ugotovili, da več kot milijon kubčnih metrov odpadkov, ki nastanejo pri žaganju listavcev, nikoli ne predelamo v industriji, kar

Uspehi vojvodinskih naftarjev

V prvih sedmih mesecih so načrpal 726.000 ton nafte, kar je 7 odstotkov nad planom

NOVI SAD, 11. avgusta (Tanjug) – Vojvodinski naftarji so v prvih sedmih mesecih tega leta načrpal 726.000 ton surove nafte, kar je 19.000 ton ali 7 odstotkov več, kot je bilo v načrtu.

Ob joljšem izkoristitvi novih vrtni priča tudi podatek, da so na naftnih poljih v Vojvodini samo v letošnjem juliju načrpal 107.000 ton surove nafte ali 4000 ton več, kot so planirali. V sedmih mesecih so v Vojvodini načrpal 590 milijonov kubčnih metrov plina, pripravljeni pa so bili dobaviti odjemalcem še večje količine. Samo julijske dobave so znašale 78 milijonov kubikov.

Naftarji so do konca julija napravili vrtnice v skupni dolžini 80.750 metrov in s tem presegli plan za 9 odstotkov. To je velik uspeh, saj je ta dolžina za okoli 7 kilometrov daljša od planirane. Samo v julijskih dneh so posebej opremljene ekipe izvrtale okoli 12 kilometrov novih vrtni.

Tako veliko število sej in ukrepov, ki so jih na njih sprejeli, je zbuhalo pozornost zlasti v vročem avgustu, ko so bile skoraj vse institucije v Beogradu tako rekoč prazne. Do začetka tega meseca so »s polno paro« delali še delegati skupščine SFRJ, ki so najtežje povezani z vsem, kar se dogaja v ZIS.

ZIS dežura kot navadno
Roke je očitno treba spoštovati. V danjih službah ZIS smo presenetljivo hitro našli sogovornike. V nekaterih drugih organizacijah in institucijah namreč nismo imeli toliko sreče. Lahko smo se prepričali, da ZIS dežura tako kot navadno. V prostorih zahodnega dela palače federacije, kamor so začasno preselili nekatere službe zaradi obnove njegove osrednje službe, so telefoni nenehno zvonili, delo je potekalo nemoteno. Zakaj se tu še niso odpravili na poletne počitnice?

V ZIS namreč dežurajo vsako poletje, ne zaprejo nobenega sekretariata ali komiteja. Letos so dežuravali nekoliko ožje zaradi izrednih razmer zaradi rokav in vprašanj, ki jih je treba reševati sproti. Tudi tisti člani ZIS, ki so na dopustu, se ne morejo povsem sprostiti, saj jim vsak dan pošiljajo gradiva in poročila, poleg tega pa pogosto po telefonu pokličejo svoje sodelavce v Beogradu.

Samo v juliju je imel ZIS 13 sej, na katerih je obravnavalo 420 točk dnevnega reda. Najvažnejša vprašanja, o katerih so razpravljali, so bila politika zaposlovanja, denarno-posojilna politika, ekonomski odnosi s tujino, politika potrošniških posojil, razporeditve prejšnjih rokov itd. Ko je predsednik ZIS, tako kot zdaj, odsojen, ga nadomešča

Dalmatinski trgovci so dobro napolnili police

Letos so v vseh letoviških zagotovili redno oskrbo s hrano in drugimi nujno potrebnimi izdelki

SPLIT, 11. avgusta (Tanjug) – Oskrba rekordnega števila turistov, ki že dvajset dni neprekinjeno prihajajo v dalmatinska letovišča, bo prav gotovo med največjimi uspehi letošnje turistične sezone.

Nekateri so se sicer pred sezono bali, da bodo v Dalmaciji imeli krajve preskrbo s preskrbo težave, vendar iz mnogih krajev poročajo, da so prodajalne, hoteli in restavracije skoraj redno preskrbljene s hrano in drugimi izdelki. V večini krajev je mogoče kupiti skoraj vse vrste mesa, dovolj tudi je sladkorja, masla in olja. V trgovinah ne manjka kave, čeprav se je povpraševanje po njej precej povečalo, ker so se nekateri zbal, da je bo zmanjkalo.

Oskrba je v Dalmaciji letos boljša kot prejšnja leta predvsem zato, ker so uvedli nov način poslovanja med trgovci, porabniki in proizvajalci. Iz sozda »Marjan« v Splitu so na primer sporočili, da se večina proizvajalcev, s katerimi so članice te organizacije podpisale samoupravne sporazume o združevanju dela in sredstev, dosledno drži sprejetih obveznosti.

Tudi splitski trgovci, ki oskrbujejo večji del srednje Dalmacije, dobro izpolnjujejo svoje obveznosti in so se na račun tega morali delno odpovedati tudi dopustom. Drugače pa je z uslužbenci obmojskih skupščin, turističnih in nekaterih drugih organizacij. Ti so si privoščili počitnice in se ne zmenijo za občasne težave pri oskrbi z vodo na Korčuli, Braču, Murterju, Hvaru in v okolici Zadra in Metkovića.

Več posojil za izvoz

Gospodarska banka – LB je za kreditiranje izvoza v letošnjem prvem polletju uporabila 20 milijard dinarjev, kar je za 43 odstotkov več kot lani

LJUBLJANA, 11. avgusta – Zaradi slabše likvidnosti v letošnjem prvem polletju so se precej skrajšali celotni bančni izdatki za naložbe. V Gospodarski banki Ljubljanske banke so povečali posojila za naložbe le za 7 odstotkov, čeprav bi jih lahko po sklepu sveta guvernerja Narodne banke v prvih šestih mesecih povečali za 11 odstotkov.

Se dokaj zadovoljiva dinarska in devizna likvidnost iz prvega trimesečja se je v drugem trimesečju poslabšala. Tako je ta banka za izboljšanje svoje likvidnosti uporabljala povprečno vsak dan 165 milijonov dinarjev iz rezervnega sklada, lani pa 110 milijonov dinarjev. V prvih šestih mesecih so se krčila tudi sredstva na deviznem računu banke, saj so s 480 milijonov dinarjev v januarju padla junija na 114 milijonov dinarjev. Do tega je prišlo izboljšav pa je bilo uvedenih na novo.

Na predlog tega oddelka pa so odbori za gospodarstvo posameznih tozdov obravnavali 50 prijav tehničnih izboljšav. Med njimi so tudi izboljšave z rentami iz prejšnjih let, polovico izboljšav pa je bilo uvedenih na novo.

Avtorji tehničnih izboljšav so v šestih mesecih ustvarili 21.387.000 dinarjev inovacijskega dohodka, za to pa prejeli 1.022.000 dinarjev posebnih namenov, kar je pomenilo 4,78 odstotka ustvarjenega inovacijskega dohodka. Pri teh izboljšavah je sodelovalo 210 avtorjev.

V. F.

Smederevo bo pravažalo rudo iz Splita

Železarna bo plačala za prevoz polovico več – Iz Vraneša zdaj ne dovažajo rude

SMEDEREVO, 11. avgusta (Tanjug) – Zaradi pomanjkanja železarni uspehi napravili julija le za 34 odstotkov surovega železa. Visoka peč še vedno dela samo z 30 odstotki zmogljivosti, saj železarna dobiha samo 2.000 ton rude na dan, namesto predvidenih 4.000 ton. Osnovna zadrega je pomanjkanje železniških vagonov.

Iz rudnika Vraneš ta čas rude sploh ne dovažajo. Veliki zastoji so tudi v prevozu iz barske luke, saj je v Smederevo iz te smeri prihajalo povprečno vsak dan po 750 ton rude, namesto predvidenih 1.800 ton. Prav zato je 21.000 tonska ladja z rudo iz Mavretanije pristala v Splitu, od koder bo prevoz sicer za polovico dražji, vendar je železnica pristala na pogoj, da bo plačala kazen, da bodo železniški transporti zakasneli. Gre za prvi primer take pogodbe z železniškim prevoznikom pri nas.

MIRAN KOREN

Tema ne sme biti ovira vključevanju v družbo

Zveza slepih in slabovidnih Slovenije praznuje 35 let obstoja – Z delom slepi premagujejo ovire

LJUBLJANA, 11. avgusta – Pred petintridesetimi leti je bila na današnji dan ustanovljena Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije. Zveza danes šteje skupno 2.323 članov, ki so povezani med seboj v 10 medobmojskih društvih.

Vsako leto v Sloveniji oslepi 100 ljudi in od tega kar 60 zaradi sladkorne bolezni, vedno več pa je takih, ki izgubijo vid v nesrečah pri delu ali na cesti.

»Edina tema, ki obstaja, je neznanje,« je vodilo slepih in slabovidnih, ki so vključeni v republiko zvezo. Vsi, ki so kakorkoli povezani z delom za slepe in slabovidne, težijo za tem, da bi tudi ti ljudje dobili v življenju mesto, kar najbolj enakovredno tistemu, ki ga imajo zdravi občani.

Veliko je namreč področij dela in življenja, kamor se slepi in slabovidni lahko vključujejo, seveda glede na stopnjo invalidnosti. V tem pogledu je bilo v zadnjih letih pri nas veliko narejenega. Tako je v slovenskem zbirnem delu zaposlenih 52 slepih in slabovidnih. To predstavlja največji odstotek zaposlenih v

Bo elektrika jesen dražja?

Vinko Hafner in Štefan Korošec sta se pogovarjala s predstavniki slovenskega elektrogospodarstva

MARIBOR, 11. avgusta – Skupna poraba električne energije je bila v prvem polletju letos usklajena s proizvodnjo in nakupom ter je bila za 2,5 odstotka nižja, kot je bilo načrtovano. Pri tem so neposredni odjemalci: Tovarna glinice in aluminija Kidričev, Tovarna dušika Ruše in Slovenske železarne ter distribucijski odjemalci porabili za okrog 3,5 odstotka manj elektrike, kot je bilo predvideno v elektroenergetski bilanci.

V prvih šestih mesecih letos smo v Sloveniji porabili 4210 gigavatnih ur elektrike, kar je manj, kot je bilo načrtovano, in hkrati za tri odstotke več, kot je bila poraba elektrike v enakem obdobju lani. V strukturi proizvodnje pa je prišlo do nekaterih sprememb, ki se zrcalijo zlasti v tem, da je bila načrtovana proizvodnja v termoelektrarnah za domala 14 odstotkov nižja od samega odstotka nižji proizvodnji v hidroelektrarnah. Do nomena manjše proizvodnje elektrike v termoelektrarnah je prišlo zavoljo varčevanja s premogom.

Predstavniki združenih elektrogospodarskih podjetij Slove-

nije so sinoči v Mariboru predstnik slovenskih sindikatov Vinku Hafnerju in članu predsedstva CK ZKS Stefanu Korošcu temejito razgrnili svoje poslovanje. Poletni skupni prihodek 5,7 milijarde dinarjev ni zadostoval, da v organizaciji premoženjstva in elektrogospodarstva ne bi poslovali brez motenj, čeprav je EGS v prvih šestih mesecih ostalo več kot nad 73 milijonov dinarjev čistega dohodka ali pol drugi odstotek od skupnega dohodka.

● **V prvem trimesečju letos je poprečna cena kilovata ure elektrike znašala 161,93 dinarja, od aprila naprej, ko se je cena elektrike povečala za desetino, pa je bila za tri pare nižja, kar pripisati nižji ceni elektrike v poletnih mesecih.**

Elektrogospodarstvo Slovenije je že pripravilo predlog za 15-odstotni dvig cene elektrike, denar pa bi namenili samo za razširjeno reprodukcijo. Ceno elektrike bi morali po njihovem zvišati najkasneje 1. oktobra letos, zakaj v primeru, da sploh ne bi prišlo do zvišanja, potem bi morali takoj sprožiti postopek za spremembo srednjeročnega naravnega razvoja elektroenergetike in hkrati tudi znižati napovedi o porabi elektrike. Zaradi denarnih problemov dela na gradbiščih novih elektroenergetskih objektov potekajo počasneje, zamude se povečujejo, stroški pa skokovito naraščajo.

»Ali smo pripravljeni do konca leta sprejeti zakon o energetiki?« je vprašal Vinko Hafner in odgovoril. »Če tega nismo sposobni, potem tudi od EGS ni mogoče terjati, naj naredi kaj več.«

Opozoril je na pomembnost tega področja in dodal, da so v razvoj energetike manj vključeni delavci in uporabniki kot pa skupine vodilnih posameznikov, ki pa zmeraj ne delajo najbolj odgovorno. Predsednik RS ZSS je celo ocenil, da so v elektrogospodarstvu v prejšnjih letih težav, da bi nekateri zadeve (skupni prihodek, organiziranost itd.) radi kaneje uredili, zato morajo še bolj čutiti širšo odgovornost.

BORKO DE CORTI

Omejevanje električne potrošnje

V Srbiji in na Hrvaškem so se odločili za prvo stopnjo omejevanja potrošnje elektrike

BEOGRAD, ZAGREB, 11. avgusta (Tanjug) – V SR Srbiji brez obeh pokrajin bodo od 15. avgusta uvedli prvo stopnjo pri omejevanju potrošnje z električno energijo. Tak je bil na današnji izredni seji sisa elektrogospodarstva Srbije predlog združenega elektrogospodarstva Srbije. Pravi, da jim bo v prihodnjih mesecih primanjlovalo za desetino električne energije, poleg tega pa bi si radi namenjili nekaj zalog za zimske mesece.

Pod udar omejitve prve stopnje pride učila razsvetljava, elektrika v vložbah in pa omejevanje vseh oblik porabe v gospodinjstvih. Zankrat se še ne bodo odločili za izključevanje toka, ampak bodo ostali samo pri pozivu, naj potrošniki omeje porabo električne energije.

Za podobne ukrepe se je danes odločil tudi izvršni svet Srbije SR Hrvaške in sicer zaradi zmanjšanja ravnih vde v akumulacijskih jezerih in ker se ugotovi, da električni primanjloki ne morejo pokriti iz drugih republik. Po današnjem sklepu bodo za polovico manj razsvetljevali ulice in trge ter spravili na varnostno minimum svetleče reklame in osvetljevanje izlozbo.

Prav tako so sklenili, da domače športne prireditve ne bodo več v urah, ko je treba svetiti z reflektorji.

Ključ tako odkritemu sistemu sprejemanja sklepov in skupni odgovornosti, pa včasih le pride do nasprotij. Tako denimo dosežejo v medrepublikanskih komitejih soglasje, pa ga pozneje v skupščini ne morejo. V ZIS menijo, da bi kazalo iskati razlog za to v še nedovolji trdnosti, ki povezuje delegate in njihovo bazo. Namreč, če federacija poda kak predlog, bi bilo naravno, da bi se republikani in pokrajinski izvršni sveti o njem posvetovali s svojimi delegati, ki bodo tako rekoč že jutri zastopali stališča svoje baze v skupščini SFRJ. Tako bi običajno pospešili in olajšali končno usklajevanje.

MOJICA KAUCIČ

pravi, da je v skladu z zakonom o zvezni upravi, ki so ga sprejeli že maja 1978. O podobni analizi so že razpravljali v skupščini SFRJ pred podlugim letom.

Ključ tako odkritemu sistemu sprejemanja sklepov in skupni odgovornosti, pa včasih le pride do nasprotij. Tako denimo dosežejo v medrepublikanskih komitejih soglasje, pa ga pozneje v skupščini ne morejo. V ZIS menijo, da bi kazalo iskati razlog za to v še nedovolji trdnosti, ki povezuje delegate in njihovo bazo. Namreč, če federacija poda kak predlog, bi bilo naravno, da bi se republikani in pokrajinski izvršni sveti o njem posvetovali s svojimi delegati, ki bodo tako rekoč že jutri zastopali stališča svoje baze v skupščini SFRJ. Tako bi običajno pospešili in olajšali končno usklajevanje.

SPREJEM

Sergej Kraigher sprejel Mihova

BEOGRAD, 11. avgusta (Tanjug) – Predsednik predsedstva SFRJ Sergej Kraigher je sprejel novoustanovljeno izrednega in pooblaščenega veleposlanika SFRJ v Sudanu Blagoja Mihova, ki odhaja na to dolžnost.

Uredniki: ANTON JANEŽIČ (centralna redakcija), ALENKA LESKOVIC v. d. (notranja politika), FRANJO KRIVEC, JOŽE PETROVIČ (gospodarsko), JAKA STULAR (zunanjia politika), TIT VIDMAR (Kulturna politika), JOŽE VOLFAND (kultura), JANEZ ODAR (slovensko dopisništvo), NILO LAJANE (Ljubljanska rubrika), EVGEN BERGANT (sport), ILIJA BREGAR (kronika), FRANCE VRECAR (Sobotna priloga), TIT VIDMAR (Književni list), STANE IVANČIČ (publistika), BOŽIDAR FAHOR, BOGDAN GAČNJIČ (posebne naloge), JOČO ZNIDARŠIČ (fotografija), JANEZ SRSEN (lektorstvo), META DOBNIK (oblikovanje), ROMANA TOMŠE (dokumentacija).

Rožljanje z orožjem od Karibov do Baltika

Globalno-strateški pomen največjih zahodnih pomorskih manevrov – Vojske vaje tudi na Vzhodu – Razsežnosti »oceanskega podviga«

V ponedeljek so se začeli pri Portoriku kombinirani pomorsko-letalski manevri, ki jih je ameriška agencija AP označil kot največje zahodne pomorske manevre po drugi svetovni vojni, kajti v vojskih vajah (trajale bodo do sredine oktobra, zajele pa področje od Baltika, prek Karibov in Atlantika do Patagonije) sodelujejo sile 14 držav na čelu z ZDA, poleg njih pa med drugimi še Velika Britanija, ZR Nemčija, Nizozemska, Portugalska, Argentina, Kolumbija, Venezuela in Urugvaj.

Manevri z oznako »oceanski podvig 81« so v Moskvi poleg odločitve Reaganove administracije o proizvodnji nevtronskih bomb povzročili hudo negotovnost, saj jih je Pravda že pred začetkom označila kot dejanje »skrajno nevarne in neodgovorne« politike Washingtona.

Omeniti je treba, da v vzhodnem Baltiku že nekaj časa potekajo veliki pomorski manevri sovjetske sile, da so iz Berlina sporočili novico o začetku vzhodnonemško-poljskih taktičnih manevrov v južni Poljski, na Danskem pa bodo od 5. septembra do 3. oktobra kombinirani manevri članice NATO pakta.

Gre torej za več kot zgodovinsko demonstracijo vojske moči Zahoda in Vzhoda, rožljanja z orožjem na eni in na drugi strani, kar potrjuje prepričanje o zaostrovanju odnosov med blokoma. Eden od poveljnikov manevrov »oceanski podvig 81«, ameriški admiral Ralph Hedges je naravnost povedal, da je namen teh manevrov pokazati SZ in njenim zaveznikom vojsko moči ZDA in njenih evropskih in latinsko-ameriških zaveznikov v zraku in na morju.

Izjava je podkrepljena s podatkom, da v manevrih sodeluje okrog 250 bojnih ladij in več kot tisoč vojskih letal. Po ameriških ocenah imajo pomorsko-letalski manevri globalni strateški pomen, saj zajemajo področje od Baltika do skrajnega juga Južne Amerike, osrednje področje vojskajih vaj pa je Karibsko morje, s čimer hočejo ZDA potrditi »edno večjo vojsko, gospodarski in politični pomen Karibov za ZDA« (Hedgesova izjava) in strateški pomen Karibskega morja za življenjske interese Združenih držav.

Po nepotrjenih poročilih so največje Zahodne pomorske manevre po drugi svetovni vojni pripravili kar tri leta, vendar je značilno da v njih ne sodeluje Brazilija, ki je zavrnila predlog o sodelovanju v vojsko-strateških narečih Washingtona in prvi vrsti zaradi tega, ker je Brazilija v zadnjih letih razvila doktrino ak-

Ameriški funkcionar v Nikaragvi

WASHINGTON, 11. avgusta – Pomočnik ameriškega državnega sekretarja Thomas Enders bo pravilno pripotoval na dvodnevni uradni obisk v Nikaragvo. Kot poroča Franca Presse, je to prvi obisk nekoga visokega ameriškega funkcionarja v Nikaragvi, odkar je Ronald Reagan postal predsednik ZDA.

Bonn: dogovor o plinu

Ne glede na nasprotovanje ZDA računajo v Bonnu, da bodo do konca leta s SZ podpisali sporazum o gradnji 5000 km plinovoda – Preliminarni sporazum

FRANKFURT, 11. avgusta (Tanjug) – Stvari v zvezi s sovjetskimi plinovodom so še vedno zapletene, tudi finančno, ameriški globalni (blokovski) interes pa izvaja pri tem močan pritisk. Kljub temu je bonnska vlada napravila še en korak, da bi sklenila dokončni dogovor z Moskvo.

Deutsche Bank AG, največja komercialna banka v ZR Nemčiji in vodilna v konzorciju komercialnih bank v državi, je te dni dosegla preliminarne dogovore s Sovjetsko zvezo. ZDA pridružujejo, da ugotve biči dokončna pogodba podpisana do konca tega leta.

Plinovod naj bi bil dolg okoli 5000 kilometrov. Sprva je bilo predvideno, da bo znanjski delež pri graditvi plinovoda 10 milijard mark. Zdaj so to vsoto menja zmanjšali za polovico, na manj kot 5 milijard.

Predstavniki Mannsmanna AG, ki naj bi bil glavni proizvajalec plinovodnih cevi z velikanskim premerom, je sporočil, da bo financiranje s krediti potekalo na podlagi letnih izplačil.

Zdi pa se, da so finančni zapletitaji manj pomembni od političnih. Zmanjšanje nemškega deleža od 10 na 5 milijard mark na primer ni narekovala samo ne-

kakšna potreba po varčevanju, temveč tudi rast obrestnih mer, to je obresti na posojila. Obrestne mere v ZR Nemčiji pa rastejo »po sili«, pod pritiskom rasti obrestnih mer v Ameriki in v tem grmu dejansko tiči zajec.

In spet so, kakor se zdi, manj pomembni finančno-ekonomski vidiki oziroma same obrestne mere, čeprav so ravno te zanesle zmedo na valutni trg Zahodne Evrope, pač pa so pomembnejši politični motivi Washingtona.

Znano je, kakšen je bil (ne) dogovor sedmih najbogatejših držav na nedavnem »vrhu« v Ottavi. Državni sekretar Haig je pred kratkim jasno ponovil ameriško stališče: nevarno bi bilo, če bi Zahodna Evropa postala energetsko močno odvisna od plina iz Sovjetske zveze, zato so ZDA pripravljene razmisлити o »alternativnih energetskih virih za zahodnoevropske prijatelje«.

Dolar ruši rekordne vrednosti

Dunajske banke menjale 18,05 šilinga za dolar – Bojazen v Franciji

DUNAJ, 11. avgusta (Tanjug) – Ameriški dolar je zabeležil rekordno vrednost: v dunajskih bankah so danes menjali 18,05 šilinga za dolar, vendar pa vrednost ameriške valute še raste.

Višja vrednost dolarja je povzročila, da je avstrijsko blago na ameriškem trgu bolj konkurenčno, po drugi strani pa ima Avstrija dodatne težave zaradi tega, ker je vezana na uvoz surove nafte, ki se obračunava v dolarjih.

Avstrija bo morala zaradi novih cen nafte v Saudski Arabiji pa tudi zaradi višjega tečaja ameriškega dolarja samo za nafto plačati na leto okoli dve milijardi šilingov več.

Ameriška valuta pritiska tudi na vrednosti ostalih zahodnoevropskih valut. Najhuje je s francoskim frankom, saj so včeraj menjali dolar kar za 6 frankov in 18 centimov. Zato tudi vesti o skorajšnji devalvaciji franka, ki se širijo po Franciji, niso neutemeljene.

AVGUST PUDGAR

Tokio: posredna kritika

Združene države se glede proizvodnje nevtronske bombe niso posvetovale z Japonsko – Ostri protesti iz Hirošime in Nagasakija

OD NAŠEGA SODELAVCA TOKIO, 11. avgusta – Bolj kot novica o proizvodnji nevtronske bombe je uradni Tokio prizadelo dejstvo – da je Reagan dal zeleno luč za izdelavo novega atomskega orožja ravno v času, ko se Japonska in z njo ves svet spominja Hirošime in Nagasakija. Razlog za dodatno nejevoljo pa imajo Japonci še v tem, da je se je zopet ponovila zgodovina, saj v Washingtonu po vsem sodeč zopet niso imeli potrebe, da bi jih informirali o njihovih namerah.

Glavnemu tajniku predsednika vlade Kišiji Miyazavi tako ni preostalo nič drugega, kot da je na tiskovni konferenci dejal, da gre očito za ameriško notranje zadevo, ki bi naj bila po njegovem v skladu z Reaganovo predvolilno kampanjo, v kateri je kritiziral J. Carterja za njegovo ustavitve izdelave nevtronske bombe. S to razlago se je Tokio distanciral od zadnje ameriške poteze, posredno pa je na ta način naslovil očitke na ameriško administracijo, ki nadaljuje politiko samovoljnih korakov. Pri tem so ameriški zavezniki, med katerimi je tudi Japonska, prepogosto postavljeni pred gotovo dejstvo. Tako je bilo pred vzpostavitvijo diplomatskih odnosov med ZDA in LR Kitajsko. Takrat je namreč Kissinger nakna-

dno smatral za potrebno, da o tem pomembnem dogodku obvesti Tokio, in tako je bilo tudi pred nedavnim, ko so se v Washingtonu odločili za dobavo vojskega materiala LR Kitajski.

Čeprav sredstva javnega obveščanja in komentarji kažejo, da se pri tem gre za zadevo, ki nas neposredno ne zadeva, ker bi naj bila nevtronska bomba kot orožje namenjena predvsem za ponovno vzpostavitev vojskega ravnanja na potencialnem evropskem bojišču, kjer bi naj bile varšavskega pakta imele občutno premoč v konvencionalnih sredstvih (predvsem v tankih), je kljub vsemu občutiti zaskrbljenost na vsakem koraku.

V vojaških krogih v Tokiu pa sodijo, da bo Reagan moral še v naprej slediti svoji logiki ter predvidevati, da bo v kratkem prišlo do odločitve o proizvodnji bombnika B-1 in pa raketnega sistema M-X, ker, kakor izgleda, v Washingtonu izhajajo iz predpostavke, da so vojsko podrejeni Sovjetski zvezi. Iz te logike izhaja sla po vzpostavitvi vojskega ravnanja, težava pa je v tem, da objektivni meril za ugotavljanje tovrstnega ravnanja ni.

Izhod iz sedanje zagate vidi japonska diplomacija v prepovedi vseh jedrskih poskusov, kar je tudi bil predlog japonske delegacije na razorožitvenem komiteju v Ženevi. Japonska pa se slej ko prej ogreva za tako imenovani predlog bivšega ameriškega diplomata Georgea Kennana, po katerem bi istosčasno in objektivno zmanjšali vse zaloge atomskega orožja na polovico, ostanek pa pozneje za tretjino.

Zupana iz Nagasakija in Hirošime sta poslala Reaganu zahtevo, da prekliche odločitve o proizvodnji nevtronske bombe.

RUDI VIDETIČ

Rim »jemlje na znanje« v upanju na pogajanja

Reaganov sklep o izdelavi nevtronske bombe vzbuja dvakratno zaskrbljenost: zaradi spodbude oboroževalni tekmi in zaradi pritiska na Evropo

OD NAŠEGA DOPIŠNIKA

RIM, 11. avgusta – »Italijanska vlada je vzela na znanje to odločitev, ki se tiče izključno Združenih držav«, je rečeno v skrajno previdnem sporočilu palače Chigi o amerškem sklepu o proizvodnji nevtronske bombe. Ta odločitev pa je izvala med italijanskimi strankami diskusijo, ki izraža veliko bolj razmolkala stališča, kot bi bilo mogoče sklepati po lakonskem uradnem sporočilu. Ta diskusija se neposredno navezuje na odmeve, ki jih je konec tedna izval vladni sklep, da bodo v Comisu na Siciliji namestili 112 manevrskih raket z jedrskimi konicami.

Uradno sporočilo vlade po eni strani ugotavlja, da so ZDA sprejele odločitev o proizvodnji nevtronske bombe »samostojno in brez poprejšnjega posvetovanja z zavezniki vladami«, na drugi strani pa ugotavlja, da ta odločitev nikakor ne zadeva »prenosa nevtronskih konic zunaj ozemlja Združenih držav«.

Italija si bo vsekakor prizadevala, je rečeno v tem dokumentu, ki očitno odraža zadrego uradnih krogov, za sklenitev sporazumov, ki bi zagotovili »ravnateljstvo vseh vrst jedrskega orožja na čim nižji ravni«.

Na Reaganovo odločitev kakor tudi na sporočilo italijanske vlade so najostreje reagirali komunisti. Komunistični tisk očita vladi, da je hinavska, ko se dela, kakor da bi šlo v resnici zgolj za ameriško notranje zadevo, medtem ko je skupina senatorjev KPI zahtevala v interpelaciji vladi, naj le-ta »takoj izjavi, da absolutno nasprotuje namestitvi jedrskega in nevtronskega orožja na italijanskem ozemlju«. »Vlada se je postavila na stran skrajnežev«, trdi član sekretariata KPI Adalberto Minucci v intervjuju večerniku »Paese Sera«. »Mi nismo ne na strani ZDA ne na strani SZ«, pravi Minucci »temveč se zavzemamo za to, naj objavi zmanjšanje števila raket.« »Smo za ravnateljstvo, vendar na vedno nižji ravni. Če so Sovjeti ravnateljstvo porušili, naj skrajšajo število svojih raket.« Stališče KPI se navezuje po Minucijevih besedah na stališče Brandta in Palmeja in na vladni program francoske levice.

Podoben je stališče radikalov in malih skupin na levi. Sekretar stranke Rutelli ironično polemizira s trditvijo, da bodo nevtronske bombe ostale v Ameriki, češ, »tam bi jih lahko uporabili le proti Indijancem in Eskimom«. Tudi socialist Falco Accame, član parlamentarne komisije za obrambo, meni, da »so bombe namenjene predvsem za Evropo, razen če ne misli Reagan na vojno s Kanado ali Mehiko«, toda socialisti so v zadregi, saj so podprli vladno odločitev o gradnji baze za evorakete na Siciliji. Sekretar stranke Craxi se je glede nevtronske bombe za zdaj omejil na lakonski komentar: »Kadar se rodi nova bomba, je to vedno slaba novica«.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

Čeravno je jasno, da je Reaganova odločitev vzbudila v javnosti zaskrbljenost tako zaradi novega koraka v oboroževalni tekmi kakor tudi zaradi čedalje hujšega zaseda v neki elektronski družbi.

S TELEPRINTERJA

Helmut Schmidt bo obiskal Rim

BONN, 11. avgusta – V Bonnu so uradno sporočili, da bo zahodnonemški kancler Helmut Schmidt 11. septembra odpotoval v Rim, kjer se bo pogovarjal s italijanskim premierom Giovanniom Spadolinim. Kot poroča UPI, je iskoven predstavnik zahodnonemške vlade izjavil, da ta obisk sodi v okvir rednih posvetov med državama in da so sporočili o obisku kanclerja Schmidta v Rimu »čisto po naključju« objavili prav v času odmevov na sklep ameriškega predsednika Reagana o proizvodnji nevtronske bombe. Predstavniki bonnske vlade je sporočili, da se je zahodnonemški zunanji minister Hans Dietrich Genscher o nevtronski bombi že pogovarjal po telefonu s italijanskim zunanjim ministrom Emilio Colomombom.

Kitajski premier v Singapuru

SINGAPUR, 11. avgusta – Kitajska časopisna agencija Xinhua je sporočila, da je kitajski premier Zhao Ziyang pripotoval na uradni in prijateljski obisk v Singapur.

Srečanje predsednikov Angole in Nigerije

LUANDA, 11. avgusta (Angop) – Predsednik angolske partije dela MPLA in predsednik LR Angole Jose Eduardo dos Santos je danes na povabilo predsednika Sagaria pripotoval na obisk v Nigerijo. Takoj so se začeli uradni pogovori med predsednikoma, ki sta poudarila, da je treba nujno okrepiti sodelovanje med Angolo in Nigerijo.

Preložen sestanek arabskega sveta

TUNIS, 11. avgusta (OPECNA) – Sejo arabskega socialno-gospodarskega sveta, ki naj bi potekala avgusta, so preložili na 2. september. V sporočilu je rečeno, da bo na dnevnem redu seje razprava o arabski gospodarski strategiji in o metodah za usklajevanje mednarodne dejavnosti arabskih držav.

Kirkpatrickova v Peruju

LIMA, 11. avgusta (Tanjug) – »Politika Reaganove vlade do Latinske Amerike ne prinaša Peruju nobene koristi in odkrito je treba opozoriti, da kljub mesebnim naklonjenosti perjski interesi niso enaki ameriškim, temveč so si pogosto celo navzlic.« To je danes zapisal vodilni konservativni dnevniki El Comercio, ki poziva vlado, naj ne bo »pretirano gostoljubna« v pogovorih z ameriški uradnimi predstavniki, ki so pod vodstvom ameriške predstavnice v ZN Jeane Kirkpatrick sinoči pripotovali v Peru v okviru velike turnee po Latinski Ameriki. Veleposlanica Kirkpatrickova je pripotovala iz Santiaga, kjer se je pogovarjala z vodjo vojske hunte Pinochetom. Pred tem je obiskala Venezuelo, Argentino in Urugvaj, iz Peruja pa bo odpotovala na Ekvador.

Pan American znižuje plače

NEW YORK, 11. avgusta – Ameriška letalska družba Pan American je pozvala svojih 33.100 uslužbencev, naj privolijo v desetodstotno znižanje plač, sindikata pa, naj se sprijazni z »zamrznitvijo« mezar na tej ravni do konca leta 1982. V prvi polovici letošnjega leta je imela družba Pan American 217,6 milijona dolarjev izgube v primerjavi s 141,2 milijona v enakem obdobju lani. Družba je že sporočila, da bo konec leta uknila okoli 10 odstotkov prog v domačem prometu.

Arabska pomoč državam v razvoju

KUVAJT, 11. avgusta (OPECNA) – Arabske agencije za pomoč državam v razvoju so 26 državam v Aziji in Afriki dodelile 37,7 milijona dolarjev pomoči za gradnjo električnega omrežja in cest in za razvoj kmetijstva in industrije. Del teh sredstev bodo porabili za krepitev gospodarske infrastrukture v državah, ki so dobile pomoč, del pa za financiranje zunanjetrgovinskih operacij.

Večji dohodek od turizma

PARIZ, 11. avgusta (AFP) – Navzlec podražitvi nafte in gospodarski krizi se je dohodek od mednarodnega turizma v državah članicah OECD lani povečal za dva odstotka. Kaj je rečeno v letnem poročilu komiteja OECD za turizem, so se dohodki in izdatki na področju turizma med evropskimi državami članicami OECD precej izenačili, pozitivne rezultate pa so dosegli v Severni Ameriki in na Daljnem vzhodu.

Dako ukinil prepoved za delovanje strank

BANGULU, 11. avgusta – Predsednik Centralnoafriške republike David Dako je sprejel sklep, s katerim so ukinili nedavno prepoved delovanja dveh političnih strank v državi. Kot poroča Franca Presse, so s tem sklepom ukinili prepoved delovanja stranke »putrična fronta Banguija – partija dela« (FPO-PT) pod vodstvom Abela Gumbi, ki je trenutno v Franciji, ter gibanja za osvoboditev centralnoafriškega ljudstva (MLPC), ki ga vodi Ange Patasse. Še vedno pa velja prepoved delovanja centralnoafriškega gibanja za nacionalno osvoboditev (MCLN) pod vodstvom dr. Idjia Lale. To gibanje je prevzelo odgovornost za bombo eksplozijo v neki kinodvorani v Banguiju (14. julija), ki je terjala 3 smrtne žrte, 32 ljudi pa je bilo ranjenih. Tedaj je predsednik Dako prepovedal omenjene tri stranke.

Seminar za uvedbo mlinov na veter

LIMA, 11. avgusta (Tanjug) – V Limi je v začetku avgusta potekal latinskoameriški seminar o možnosti za uvedbo mlinov na veter v kmetijstvo. Seminarja se je udeležilo več kot 80 strokovnjakov iz domala vseh latinskoameriških držav, organizirala pa ga je komisija za energijo »celene celine« (OLADE), z namenom, da bi izpopolnila nove metode za izkoriščanje naravne energije in varčevanje z gorivom. Perjski strokovnjak Alfredo Liveros je povedal, da so v Peruju začeli graditi celto vrsto mlinov na veter, tako pridobljeno energijo pa naj bi uporabili za črpanje vode iz vodonjakov in namakanje. Tako naj bi z uporabo »brezplačnega« vetra pridobili okoli 20 odstotkov energije za razvoj kmetijstva.

Papežu se zdravstveno stanje izboljšuje

VATIKAN, 11. avgusta (AFP) – Vatikanski radio je objavil, da se vrhovnemu poveljarju rimskokatoliške cerkve papežu Janu Pavlu II. zdravje hitro popravlja in da je njegovo okrevanje po operaciji, ki so jo opravili v sredo, uspešno. Pričujejo, da bo papež lahko že v naslednjih dneh zapustil rimsko kliniko »Gemelli« in se preselil v svojo poletno rezidenco v Castelgandolfo.

Satelitski sistem arabskih držav

NEW DELHI, 11. avgusta (PTI) – Arabske države bodo do 1984. leta imele svoj satelitski telekomunikacijski sistem. Vodilna zahodnoevropska firma za vesoljsko opremo »Aerospaciale« je namreč z njimi sklenila pogodbo v vrednosti 134 milijonov dolarjev, da bo izdelala tri satelite kot osnovo »Arabasta«, regionalnega satelitskega sistema za 22 držav članic arabske lige. Ameriška multinacionalna družba za vesoljske komunikacije »Ford« pa bo kot največja sopolgođenica izdelala za »Arabast« komunikacijsko opremo. Tri satelite naj bi arabskim državam dobavili do konca 1983. leta, izstrelili pa jih bodo v začetku 1984. leta.

kratov in liberalce bistveno razhajajo. Zavezniki postajajo nasprotniki.

Čeprav sicer niso složni, pa so si vendarle v nečem edini: namreč, da je treba preprečiti spremembo sil na krmlju države. To pa pomeni, da si morajo z vsemi silami prizadevati onemogočiti zmage levice, saj najpogosteje kate kažejo, da postajajo le socialisti najpomembnejša stranka v državi. Zaradi bližnjih splošnih parlamentarnih volitev, na katerih se bo pokazalo, kdo dobi oblast, prihaja zdaj do preurejanja vrst in vrst v španskih strankah.

Miru ni niti na levi. Do sporov med komunisti je prišlo, med drugim, tudi zaradi ključne ocene položaja v državi oziroma v zvezi z vprašanjem, ali je ta položaj v Španiji brez Franca revolucionaren. Nekateri odgovarjajo na to vprašanje z da, drugi z ne. Zato eni zagovarjajo »politične reforme« drugi pa »politično revolucionarne akcije«. Jasno je le, da španski komunisti še nimajo natančnega in trdnega programa, na podlagi katerega bi gradili »socializem španskih barv«.

Socialisti pa se spopadajo s hudo dilemo – socializem ali socialna demokracija. Manjšinska struja obtožuje vladajočo skupino s Felipom Gonzalezom na čelu, češ da se »nagiba k socialni demokraciji«. Gonzalez pa se je odločil, da bo pustil ob strani razpravo o ideološki in programski vsebini stranke ter se raje lotil boja za volice.

Takšno vrenje je torej postavilo v ospredje dva problema: stranke iščejo novo organizacijsko in programsko vsebino, celotna Španija pa resnično novo politično strukturo. Zaradi zmage levice v Franciji pa sta ta problema še aktualnejša.

MOMA PUDAR

Španija: kriza strank

Vse pogostejši notranji spori cepijo vrsto španskih strank – Težavno prilagajanje na spremenjeno politično sceno po odpravi frankizma

OD DOPIŠNIKA TANJUGA

MADRID, 11. avgusta – Nov »upor« v vladajoči uniji demokratske centra (UCD) ni presenetil Špancev, ki so se v zadnjih nekaj mesecih že kar navadili na pogoste iskre v vrhah vodilnih strank. Tudi nedavni kongres španskih komunistov je minil v zelo burnem ozračju. Zdar pripravljajo kongres vodilne opozicijske socialistične stranke, kar pa prav tako ne mineva brez notranjih peripetij. Med politiki istih ideoloških barv resnično ni več miru.

Ti »strankarski nemiri« niso le navaden spopad osebnih ambicij političnih prvakov v boju za oblast v svoji stranki. Gre predvsem za srdit spopad v zvezi s bistvom ideološkega boja in programskimi smernicami vodilnih španskih strank. Zato je boj za »strankarsko oblast« predvsem boj za politično usmeritev slehernih stranke v zelo razburjivih etapah, v kateri naj bi došli vsobno demokratske preobrazbe Španije.

Prihaja demokratsko, liberalno, socialno-demokratsko in njim podobne manjše stranke. Te so se zbrale okrog frankističnih reformistov, ki jim je postalo jasno, da po Francovi smrti diktatura v Španiji ne bo več možna. Zato je nastala unija demokratskega centra UCD, v kateri so se zbrale različne sile, ideološko dokaj izenačene, ki so imele enak skupni cilj – preprečiti levici, da bi prišla na državno krmljo.

Brez sprememb vladajočih sil

Najpomembnejši v UCD pa so »neofrankisti«, ki so odločno za »tefvalni« podpora novih zaveznikov, da bi lahko ostali na oblasti. Zato je za špansko politično resničnost brez Franca značilno predvsem da ni prišlo do spremembe vladajočih sil, temveč so

Z devizami do večjega posojila za stanovanje

Od konca tega tedna bodo lahko občani v novogoriški temeljni banki dobili za vložene devize do 200-odstotno posojilo – Nov pravilnik

NOVA GORICA, 11. avgusta – Med prvimi temeljnimi bankami v Sloveniji, ki so že sprejele posebne ukrepe za zbiranje in odkup deviz od občanov, je tudi Ljubljanska banka temeljna novogoriška banka. Do konca letošnjega leta naj bi v novogoriški banki na osnovi novih pravilnikov o posojilih in nekaterih spremenjenih določilih že veljavni pravilnikov od občanov odkupili za 5 milijonov dolarjev deviz.

Temeljna novogoriška banka ima v okviru teh obstoječih in novih sklopov precej veliko obveznost odkupa, in sicer 5 milijonov dolarjev, zato so na večerajni izredni seji izvršnega odbora temeljne banke sprejeli vrsto ukrepov, s katerimi bodo skušali do konca leta uresničiti načrtovane naloge: povečati priliv deviz, pospešiti devizno varčevanje in odkup deviz.

Potrili so predlagani novi pravilnik o posojilih občanov, ki bodo banki prodali konvertibilne devize. Že od 15. avgusta dalje bodo občani v novogoriški temeljni banki dobili največ 200 odstotkov posojila, če bodo prodali devize iz svojega deviznega računa in vezali njegovo dinarsko protivrednost za določen čas. Doba vračanja posojila je najdalj 5 let, obrestna mera pa 8 odstotkov.

Prihodnji teden bodo v temeljni novogoriški banki začeli tudi uresničevati določila pravilnika o posojilih občanov na osnovi namenskega dinarskega varčevanja ali na osnovi prodaje konvertibilnih deviz, torej tako imenovane komercialne pravilnike, s čimer bodo odobravljeni tudi posojila za posamične hiše, za katere je med občani največ zanimanja.

Pravilnik omogoča tudi odobritev posojil za nakup starih stanovanj in stanovanjskih hiš, za plačilo stroškov vzdrževanja in obnove starih stanovanj in hiš. Med ukrepi so na večerajni seji izvršnega odbora sprejeli tudi izvajanje novega pravilnika o stanovanjskih posojilih, in sicer tako, da bodo občani, ki bodo banki prodali konvertibilne devize, dobili posojila v višini 250 odstotkov vezane dinarske protivrednosti, nato pa se spremembo pravilnika o posojilih za pospeševanje zasebne dejavnosti malega gospodarstva. Za prodane devize bodo oddali zasebni obrtniki in drugi dobili posojila v višini trikratne dinarske protivrednosti; to je za 50 odstotkov večje posojilo, kot če bi v banki vložili domačo valuto.

SLAVICA CRNICA

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

Posebne vrste kruha dražje tudi na obali

Osnovne vrste kruha so dvakrat cenejše od posebnih – Bige po 21,60 dinarja

KOPER, 11. avgusta – Od jutri (srede) bodo posebne vrste kruha v obalnih prodajalnah za 20 odstotkov dražje. Podražitev, ki sta jo predlagali Mlinotestova pekarna in Bertokih in pekarna »Kruh« Koper, so na današnji seji potrdili člani sveta obalne skupnosti za cene.

Kilogram filončinov, bobolov in kometov bo po novem stal 26,40 dinarja, pleteni pekači bo po 25,20 dinarja, oljnat pekači po 24, bige pa po 21,60 dinarja.

Člani sveta skupnosti za cene so tudi sklenili, da morata pekarni vsak dan speči najmanj toliko osnovnih vrst kruha, kolikor so ga spekli decembra lani. Sklenili so še, da mora republiška skupnost za cene uskladi razmerje cen med osnovnimi in posebnimi vrstami kruha (cene za osnovne vrste so namreč v pristojnosti republiške skupnosti).

I. U.

Kisle kumarice vlagajo celo v kadeh za zelje

Pomanjkanje steklene embalaže ob obilnem pridelku kumar pesti zlasti Eto in Petovio – Premalo praznih steklenic v Radenski in v Unionu

KAMNIK, PTUJ, ČRNOMELJ, 11. avgusta – Slovenskim predelovalcem vrtnin te dni občutno primanjkuje kozarcev za vlaganje, hkrati pa je obilna letina kumaric. Na najslabšem je kamniška Eta, kjer imajo kozarcev le za enodnevno proizvodnjo, pri ptujski Petoviji imajo zalogo za dober teden, nekaj manj v črnemeljskem Belsadu, malce bolj pa je le pri Droginem tozdu Gosav v Središču ob Dravi.

Slovenski trg s kozarci oskrbujejo steklarne iz Straže, ki očitno ne more zagotoviti zadostnih količin zaradi večjega izjava. Zaradi kritičnega položaja so naši predelovalci vrtnin predlagali uvoz treh milijonov kozarcev, s čimer bi težave omilili le delno.

V kamniški Eto so povedali, da bi vsako leto potrebovali dvajset milijonov kozarcev, steklarji pa jim takšno količino lahko zagotovijo le do konca kolekarskega leta. Seveda novembra in decembra nista najbolj primerna za vlaganje vrtnin. Iz Straže sicer vsak dan dobivajo pošiljke kozarcev, bojijo pa se, da bi prišlo do zastojev. Trenutno si pomagajo s plastičnimi sodi, v katerih shranjujejo kumarice v kislo, delno pa se s pločevinkami; a tudi te primanjkuje, kajti ljubljanski Saturnus ima težave z uvozom pločevine.

V Eto potrebujejo vsak dan sto tisoč kozarcev in če bi jih imeli dovolj, bi lahko tudi občutno povečali izvoz. Nedavno so se skupaj z drugimi predelovalci vrtnin, prišli s steklarne Straže dogovorili o združenju deviz, seveda pa na ta način težav ne morejo odpraviti, kajti steklarji imajo obveznosti do tujih kupcev. Zabeležimo naj še, da so pri Eto skušali uporabiti stare kozarce, a so pri tem naleteli na preveč zapletov. Trgovci jih skorajda niso pripravili prevzemati zaradi neprimerne embalaže. Pri ponovni uporabi pa se je pokazalo, da je za to primerna le polovica.

V tovarni nimajo strojev za pranje, tako da so to delo opravljali ročno, povedali pa so tudi, da so stroji iz uvoza zelo dragi. V Eto so načrtovali, da bodo letos vložili 1300 ton kumaric, do danes pa so jih že 1800 ton.

Čeprav imajo v ptujski živilski industriji Petovija zalog kozarcev naj bi pričeli še z vlaganjem paprike in feferonov, tako da bodo zaloge kozarcev skopnele. Doslej so se reševali tudi na račun uvoza iz Bolgarije. Ptujčani potrebujejo na leto štiri milijone kozarcev, da bi si jih zagotovili pa so s Stražo že podpisali samoupravni sporazum o zagotovitvi deviz. Vse kaže, da s tem še niso naredili veliko. Tudi Ptujčani so napolnili vse plastične posode s kislimi kumaricami, napolnili pa so še kadi, sicer namenjene zelju.

Pri Belsadu premorejo kozarce za tridnevno proizvodnjo, na leto pa potrebujejo milijon kozarcev.

Očitno je, da predelovalce vrtnin lahko reši le hiter uvoz kozarcev, sicer se kaj lahko pripeti, da bodo večje količine kumaric zginile, zavoljo česar bi bilo v prihodnosti zelo težko spodbujati predelovalce vrtnine ali celo širiti kooperantsko mrežo.

Tudi v polninski radenske v Radenih dnevno zmanjkuje steklenic, ker prepočasno krožijo, kakor pravijo, tako so skoraj vsak dan prisiljeni ustaviti tekoči trak

MOICA KAUCIČ
MARIAN SKUMAVC
DANILO UTKENAR

LOTO

Izrebane številke so: 4, 9, 13, 31, 35, dodatna 30.

LOTO

LOTO

LOTO

LOTO

LOTO

LOTO

LOTO

LOTO

LOTO

LOTO

LOTO

LOTO

LOTO

LOTO

LOTO

LOTO

LOTO

LOTO

PO SLOVENIJI

Seminar o umnejšem gospodarjenju

POSTOJNA, 11. avgusta – Prvi podatki o polletnem gospodarjenju v postojnski občini vzbujajo skrb. So sicer boljji kot pred tremi meseci, vendar pa slabši kot ob lanskem polletju. Celotni prihodek je bil večji za 38 odstotkov, porabljen sredstva pa kar za 43 odstotkov večja kot v enakem obdobju lani. Izgube so večje za 14 odstotkov in predstavljajo 0,4 odstotka celotnega prihodka. Te dni bodo v ozdih pripravili posvetovanja, kako izboljšati gospodarjenje. Pri tem bodo posebno pozornost namenili nelikvidnosti, ki narašča preko vseh razumnih meja, produktivnosti in zaposlovanju, ki je v postojnski občini sicer ni povečalo, vse pa je naposled posledica pasivnega sprejemanja stabilizacijskih obveznosti. (M. T.)

Ustanovitev stanovanjske zadrage

POSTOJNA, 11. avgusta – Po dolgotrajnih pripravah so tudi v postojnski občini ustanovili stanovanjsko zadrugo, pobudo za njeno ustanovitev pa je dal Javorjev tož Oles. V stanovanjsko zadrugo se je vključilo okoli 120 članov, večina med njimi pa bo gradila v postojnskem stanovanjskem naselju na Kremenici II, v Vilharjevem naselju v Pivki ter Matenji vasi in Zalogu pri Postojni. (M. T.)

Plešivec – najlepša krajevna skupnost

VELENJE, 11. avgusta – Plešivec ostaja tudi letos najlepše urejena krajevna skupnost v velenjski občini. Tako je odločila posebna komisija velenjskega turističnega društva in zdaj že drugi zapored dodelila tej krajevni skupnosti prehodni pokal. Sploh se letos tekmovalni duh med velenjskimi občani stopnjuje. Da bi olepšali videz svojih krajev, so prebivalci opravili že na tisoče prostovoljnih delovnih ur, krepek pa so zavahali rokave tudi v Velenju samem, ki naj bi kar najbolj očistilo pričakalo slovesno proglaisev v Titovo Velenje. Takrat bo turistično društvo zaključilo tudi letošnje tekmovanje za zlato, srebrne in bronaste vrtnice. (I. B.)

Večji obisk v avtokampu Otočec

OTOČEC, 11. avgusta – V avtokampu Otočec, ki je edini od Ljubljane do Čateških Toplic, so do konca julija imeli 3,726 prenočitev, kar je precej več kot v enakem obdobju lani. Čeprav ni tako urejen, kot bi kdo pričakoval, pa tudi pretesen je, naj bi do konca leta imeli več kot 8.000 prenočitev. Obisk bi bil še večji, če bi bil avtokamp bolj »pri roki«. Težko ga je namreč najti, zato se potujoči nomadi raje odločajo za divja taborjenja. (S. D.)

Skoraj tretjina v vrtcih

NOVO MESTO, 11. avgusta – Prvega septembra bo odprli vrata v Novem mestu nov otroški vrtec v Ločni. V njem bodo vzgojili 200 otrok v starosti od drugega do sedmih let. Vrtec, ki stoji blizu nove soseske ob Cesti herojev, bo veljal dobrih 48 milijonov dolarjev. Žal pa do njega ne bodo mogli narediti dobre ceste, ker za to ni denarja. S tem novim VVZ bo v novomeški občini vključenih v družbeno varstvo 1820 otrok, kar je približno 31 odstotkov vseh otrok. Še vedno pa bo precej otrok čakalo na varstvo, saj še vsa leta primanjkuje prostora v vrtcih. To se bo sedaj še zaostrojilo, ker so omejene naložbe in zato ne bodo mogli izdelati novega vrta za 86-otok, katerega so načrtovali v soseski ob Cesti herojev in tudi ne VVZ v Ljubljanski ulici. (M. D.)

Vojaki so pomagali raztovarjati les

OTISKI VRH, 11. avgusta – Pri raztovarjanju okrog sto vagonov lesa iz Češkoslovaške, ki so ga v tujakih tovarnih ivernih plošč dobili v času remonta in kolektivnega dopusta, so poleg delavcev žage in centralnega lesnega skladišča ter tozda Transport in Servis Lesne pomagali tudi vojaki iz dravogradske garnizije. Okoli tri tisoč kubnih metrov lesa so razložili v štirih dneh. Akcija pomoči drugih delavcev lesne in vojakov je lahko za zgled, kako je moč hitro razložiti v železniškem prometu tako iskane vagon. (I. P.)

Zdravko Šaubah

Sredi polnega ustvarjalnega dela je pri 55. letih na hitro odšel priznani gozdarski strokovnjak in spoštovan mož. Zahrbna bolezen je onemogočila, da bi Zdravko Šaubah, dipl. inž. gozdarstva, uresničil plemenite cilje s kočevsko krajino, s kočevskimi gozdovi in z »zelenim gospodarstvom« na Kočevskem naslohu.

Že kot mlad gozdar se je zapisal kočevski krajini in še posebej

kočevskemu gozdu. Njegov ideal je bil ohraniti naravo prelepega kočevskega sveta in ga hkrati gospodarsko razviti. To plemenito misel je nosil v sebi, ko je leta 1952 začel spoznavati lepoto in moč kočevskega gozda, ko so mu leta 1963 zaupali vodstvo gozdnega gospodarstva v Kočevju in ko je leta 1975 postal generalni direktor Združenega kmetijskego gozdarskega posestva Kočevje. Predavatelj na Biotehniški fakulteti v Ljubljani, podpredsednik skupštine občine Kočevje, dolgoletni predsednik izvršnega odbora Poslovnega združenja gozdnogospodarskih organizacij v Sloveniji so bile funkcije, ki so mu še pomagale uresničevati misel o razvoju in ohranitvi kočev-

ske krajine. Zdravko Šaubah je bil moč velikega formata.

Vedel je, da je moč ustvarjalnega dela v razsodnosti, v vztrajnem delu brez zaletavanja, v ustvarjanju tovaršnega vzdušja, v novih kadrih in nesebični podpori in izobraževanju sodelavcev.

Kdor dojemata veličino narave in njenega gozda, ne more biti drugačen, kot je bil Zdravko Šaubah, in prav takšnega so kočevska prostranstva, kočevsko gozdno, lesno in kmetijsko gospodarstvo v pojavnem obdobju potrebovali.

Tisti, ki smo njegovo delo opazovali od daleč, smo lažje dojeli vsa širina njegovih pogledov, delovanja in žrtvovanja za kočevski del Slovenije. Njegovo ime ni bilo mnogokrat natisnjeno. Bil je skromen – najbrž je prinesel to iz svoje ožje domovine, zamejske Koroske. Kočevski pa je Zdravko Šaubah vtisnil pekat plemenitega dela z naravo. Sedanjost to le počasi dojemata. Kočevska krajina s svojim simbolom – gozdom pa mu je za vse to neizmerno hvaležna. Slovesni in njeni gozdari se ji pridružujejo in izreka jo svojem prijatelju vse spoštovanje.

DUSAN MLINŠEK

Polletni gospodarski rezultati ujeli načrt

V žalski občini dosledno uresničujejo dogovor o razporejanju dohodka – Izvoz pod pričakovanji

ŽALEC, 11. avgusta – Po podatkih občinskega izvršnega sveta je žalsko gospodarstvo v prvem polletju v glavnem doseglo rezultate, predvidene v občinski resoluciji. Družbeni proizvod se je, nasprotno enakemu lanskemu obdobju, povečal za 4 odstotke, zaposlenost je za odstotek, uspelo je uskladi vse oblike porabe, naložbe spraviti v normalne okvire (dosegajo le 18 odstotkov družbenega proizvoda).

Kot ugotavljajo, vsi rezultati močno presegajo republiška povprečja, kar je spodbudno, še zlasti ker je bilo dosti težav s surovinskimi in drugo oskrbo.

Značilno je, da v žalskih organizacijah v celoti uresničujejo dogovor o družbenem usmerjanju in razporejanju dohodka. Osebnih dohodkov zaostajajo za 28 odstotkov za rastjo dohodka (po družbenem dogovoru le 5 odstotkov) in tako se znižuje delež čiste stega dohodka v vseh oblikah porabe.

Tudi v politiki naložb ni bilo odstopanj od sprejetega načrta oziroma prednostnega reda. V teku je 18 gospodarskih in 11 negospodarskih naložb v vrednosti 613 oziroma 156 milijonov dinarjev (razmerje 80:20), pri čemer dosega lastna udeležba

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

DROBIR

Prevroča telefonska slušalka

V zadnjih polletnih mesecih so prijave občanov, ki niso zadovoljni z gostinskimi ali trgovskimi posredstvi v Ljubljani občutno upadle, ugotavljajo na mestni inspekciji. Tako je telefon junija le 56 prijav ogorčenih občanov, julija pa je bilo nezadovoljstev le še 38. Za primerjavo naj povemo, da je dejstveno inspekcijska služba še v mesecu maju v enem dnevu prejela tudi do 18 prijav.

Ker izkušnje kažejo, da ljubljanski trgovci in gostinci poletno niti prijavljajo niti ne delajo kaj boljše, lahko zaključimo – da so tokrat odpovedali občanom. Verjetno so jim visoke temperature vzele še zadnjo trohico »pritožljivostnosti«, da bi dvignili telefonsko slušalko.

Morda bi ne bilo napak, če bi se mestni trgovci in gostinci jeseni, ko bodo temperature upadle, dogovorili z ljubljanskimi komunalci, da začne mesto ogrevati malce prej kot običajno. Občanom bi bilo še prijetno toplo (oziroma prevroč), trgovci in gostinci pa se bi izognili marsikateremu nadležnemu obisku inspektorjev. (M. K.)

L. D.

Ples v bazenu

Razen v dveh zimskih bazenih (na Ravnan in v Crti) se Koruši v teh vročih avgustovskih dneh lahko kopajo le v lastnem znoju in doma pod tušem. Pa ne da ne bi imeli bazenov. Imajo jih, a je z njimi že vrsto let križ. Slovenjgraščani imajo sicer dva bazena (v mestu in na letališču), a ne najdejo mecenov, ki bi jih obnovili. Bazeni v Dravogradu so popolnoma zanemarjeni, v Mežici ga obnovljajo in ga bodo odprli septembra – v »sezone«. Najbolj pa so »grogantni« Crti. Tam so v bazenu uredili kar plesišče...

Tako se Koruši hodijo kopati ples v Šoštanj in Velenje (predvsem Slovenjgraščani), da pa ne bi imeli svojih bazenov, jim ne more očitati ničče. (I. P.)

Jezero, ki ga ni

Ni čudno, da pri turističnih informacijah na telefonski številki 981 ne vedo, da obstaja čudovito jezero v naselju Jezero pri Podpeču, saj ni nobenih obvestilnih tabel zanj. Odkriješ ga le po naključju ali če vprašaš domačine. Tudi nihče ne skrbi zanj. Pomolči zlagoma trohino, alge in lovkanji ga zaraščajo. Kopalcev je malo; večina pa so iz bližnje okolice. Morda pa je ta skrivnostnost prav načrtna?

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

Ne bo več hude krvi

Prebivalci Nove vasi v Celju, ki jim je uhanje vroče pare iz toplovala povzročalo zadnjo zimo vročo kri, se bodo lahko zdaj pomirili, saj bodo velenjski toplovalarji nekaj čez doli začeli popravljati okvare. Te sta očitno zagrešila ljubljanski IMP, nosilec del pri napeljevanju toplovala, in naribarski Gradbeni finalist – proizvajalec cevi. Do nove kurilne sezone naj bi zamenjali vse cevi, lepe in prav pa bi bilo, ko bi zamenjali tudi odgovorne krivce za veliko družbeno škodo in izterjali odškodnino. (D. H.)

Toaleti za aristokrate

Restavracija Blegoš na Bledu, sicer nekdanje srce Bleda, je praktično »umrla« pred skoraj desetimi leti. Na vrt, kjer se je nekoč divje plesalo, so se tako rekoč naselje pajčevine, v zaprtem delu pa tako ali tako nihče ni bilo pravega življenja. No, ko je prišlo do večerajšnje

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

Ostroreliki italijanski lovci

Nekaj več kot 20 lovskih družin v ptujski občini odda vsako leto okoli 500 lovnih dni tujim lovcem, ki jim to gostoljubje vrnejo z dobrih 50 tisočaki dolarjev. Med njimi je največ Italijanov, ki na muho najraje vzejo zajca, fazana, jerebico, grlico in goloba. V zadnjih desetih letih so bili prav Italijani najbolj mirne roke in ostrega očesa. Ptujski lovci so zato prisljeni ponudbo male divjadi skriti na najmanj možno mero. S tem pa lovni turizem na Ptujskem polju, v Halozah in Slovenskih gorah ne bo zamrl, saj drugi tuji, ki jih bolj zanima srtjad, niso take sreče kot Italijani. Srdnja je namreč v loviščih Srpske občine letos celo več kot pa je »povpraševanja« po njej. (V. S.)

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

Zadnja izmena brigadirjev v »Istri 81«

Letošnja naloga je bila zgraditi 7 kilometrov vodovoda – Kamenje otežuje delo

KOPER, 11. avgusta – Včeraj in danes so prve žulje dobili brigadirji tretje, zadnje izmene na republiški mladinski delovni akciji »Istra 81«. V brigadirsko naselje v Šmarjahu pri Kopru je prišlo tokrat 146 brigadirjev iz Slovenskih Konjic, Nove Gorice, občine Ljubljana Center in postojnske regije.

Brigadirje, nekoliko manj jih je prišlo kot so načrtovali, čaka težko delo in sicer z manj močmi dokončati nalogo, ki je pred letošnjo MDA »Istra 81« – zgraditi nekaj manj kot 7 kilometrov višinskega vodovoda.

V prvih dveh izmenah so bili brigadirji uspešni in namesto načrtovanih 31 tisoč normativno opravili okrog 40 tisoč normativov ter tako za 28 odstotkov presegli plan. Kot poudarjajo v štabu brigade, so to brigadirji dosegli z velikimi napori, saj je bilo delo »preplanirano«.

D. G.

LETO 2000

poskus znanstvenega in utopičnega razmišljanja

Dr. Boris Grabnar

ANDREJ NOVAK

– Če me gostje res nujno potrebujejo, me lahko pokličejo ...

BOJANA JAGER

Ne more biti dveh resnic

Odgovorni funkcionarji federacije so že večkrat dajali javne izjave o istih, včasih ključnih gospodarskih vprašanjih, pa so si bile te nemalokrat sila nasprotne. Zato so minuli teden v skupščini SFRJ zastavili delegatsko vprašanje o tem ter tako praktično zahtevali, naj poostrijo odgovornost za javne izjave.

Prej nismo bili tako občutljivi, ko je šlo za reakcije naših občanov zaradi nasprotujočih si informacij, kot bi bilo njihovo zaupanje ali nezaupanje v uradno obveščanje nepomembno. Tega pa nikakor ne bi smeli zanemarjati, kakor tudi ne prav nič navčnih in nepomembnih trditve, ki jih lahko slišimo že na ulicah, namreč, da časopisi včasih tudi lažejo. Gotovo ni treba posebej poudarjati, da v tujni podrobnosti analizirajo vsaj javni nastop naših odgovornih osebnosti, iz tega marsikaj sklepajo in se po tem tudi ravnanje, še zlasti, če gre za izjave o denarni zadolženosti ali plačilni bilanci naše države.

Kako upravičeno je bilo to delegatsko vprašanje, lahko vidimo že, če natančneje prelistamo časnike. Ti so denimo zapisali naslednjo izjavo zveznega sekretarja za finance Petra Kostića, ki je govoril o zavrnjenem zakonu o posebnih zvezni taksi za delo carinskih organov v okviru razprave v pravno-zakonodajni komisiji zbora republik in pokrajin. »Politika« z dne 16. julija piše takole: »ZIS mora uporabiti vsa razpoložljiva orodja, da bi odpravil vse nevarnosti, ki nastajajo zaradi globoke krize devizne in plačilne bilance naše države,« izjavil Kostić, ki je pojasnjeval, zakaj zvezna vlada predlaga takšen ukrep.

Besede zveznega sekretarja za finance je citirala tudi Borba z dne 16. julija: »Če ne bomo ustavili metastaz plačilno-bilancnega zloma, bomo jutri imeli zelo malo pravic, zato moramo nujno sprejeti zakon, s katerim bi preprečili nadaljnji odliv deviz. Jasno nam je, koliko razburjenje bo povzročil ta ukrep med občani, vendar pa se zavemo krize, v katero smo zašli.«

Kljub tako odločnim izjavam so delegati v skupščini SFRJ zavrnili omenjeni zakon. Dvignilo pa se je veliko prahu, lahko bi govorili celo o precejšnji paniki, o kateri so poročali seveda tudi v tujini. V zadnjem času so temu dodali še marsikaj, na primer novice o nelikvidnosti naših bank in podobno.

Povsem različna in umirjujoča pa je bila izjava guvernerja Narodne banke Jugoslavije, ki ni bila povezana z nikakršnim predlogom

novnega zakonskega besedila. Dr. Ksente Bogoev je na tiskovni konferenci 31. julija namreč izjavil, da je z našo denarno-posojilno politiko vse v najboljšem redu (primarno emisijo smo resda presegli za 62 odstotkov, vendar to ni pomembno). List Borba pa 1. avgusta piše v poročilu o tem pogovoru naslednje: »Likvidnost naše države do tujine je bila v prvem polletju letošnjega leta kljub težavam pri uresničevanju plačilne bilance, zadovoljiva, tako da ni bilo vprašljivo, ali bomo lahko izpolnili obveznosti do tujih partnerjev. Nobenega razloga ni, da bi do konca leta pričakovali poslabšanje likvidnosti. Nasprotno, menimo, da se bodo naše devizne rezerve povečale.« Res lepo in ohrabrujoče!

Z delegatskim vprašanjem pa bi želeli ugotoviti, kaj je pravzaprav res in kakaj je resnica v tem primeru dvojna. Ne želimo verjeti, da gre za dva povoda, prvič pomagati, da bi skupščina SFRJ sprejela omenjeni zakonski predpis, drugič pa pomiriti domačo in tujo javnost. V tem primeru namreč resnica sploh ne bi bila več resnica. Zato so zahtevali od ZIS natančno informacijo, ki jo nestransko pričakujejo tako delegati kot javnost.

● Protislovni podatki

Mariborska medobčinska gospodarska zbornica je pred kratkim primerjala obseg industrijske proizvodnje in porabe elektrike v prvem polletju – to je bil začetek akcije za razumejšo porabo energije. Vendar se je kmalu zapletlo: Zlatogor je bil v podatkih prikazan kot organizacija, ki je v primerjavi z lanskim letom zmanjšala proizvodnjo, ob tem pa porabila prav toliko elektrike kot lani. V tej mariborski delovni organizaciji dokazujejo nasprotno – proizvodnjo so povečali za 6 odstotkov in porabili le za 2 odstotka več elektrike. Podobno je bilo tudi z akcijo mari-

BRANIMIR NEŠOVIČ

Čez noč odprta pipa

Od 1. septembra dalje bodo študenti, ki bivajo v študentskih domovih, najbrž plačevali ekonomske, torej višje oskrbine. To je posledica odločitve skupščine izobraževalne skupnosti Slovenije, da z devetimi milijoni dinarjev pokrije le večji del izgube, ki je nastala v poslovanju ljubljanskega študentskega centra, študentskih domov v Mariboru in doma fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani. Denarja za kritje celotne izgube namreč ni.

Po podatkih, ki jih je junija objavila izobraževalna skupnost Slovenije, znašajo poprečni mesečni stroški bivanja v ljubljanskem študentskem centru 730 dinarjev, v študentskih domovih v Mariboru pa 871 dinarjev. Dnevni stroški za hrano znašajo v Ljubljani 79 dinarjev, v Mariboru pa od 80 do 88 dinarjev. S temi cenami bi v Ljubljani do konca leta »pridelali« 8,6 milijona dinarjev izgube pri stroških bivanja in dva milijona dinarjev pri stroških za hrano, v Mariboru pa 4 milijone dinarjev pri stroških bivanja in milijon pri stroških za hrano. Skupno z domom fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo, ki naj bi po predvidevanjih imel poldrugi milijon dinarjev izgube, bi slovenski študentski domovi končali leto s 17,4 milijona dinarjev primanjkljaja.

V takšnih okoliščinah so v domovih prvotno izračune novih cen: v Ljubljani 957 dinarjev v poprečju za mesec bivanja in 109 dinarjev za dnevno prehrano, v Mariboru pa 1.106 dinarjev za mesec za stanovanje in prav tako 109 dinarjev za dnevno prehrano. Skladno s tem naj bi jeseni ponovno valorizirali štipendije, ki bi jih poslej zviševali glede na rast življenjskih stroškov dvakrat na leto, marca in septembra.

Tako so pokazali prvi izračuni, ki seveda zajemajo pavšalne stroške. Zdaj pa se v Ljubljani ogrevajo za obračun po dejanskih stroških. Kot je razložil direktor študentskega centra Emil Premru, naj bi študenti plačevali »posteljo« (nekako v znesku od 330 do 560 dinarjev – odvisno od starosti doma) ter energijo, in sicer toliko, kot bi pokazali števci za elektriko, za sanitarno vodo itd. To naj bi med študenti spodbudilo varčevanje, kar bi lahko bistveno vplivalo na zmanjšanje materialnih stroškov, ki pri stanarjih presegajo 60 odstotkov cene.

Kako bo, se bo pokazalo šele konec oktobra. Takrat bo namreč končno vseljevanje novih stanovančev študentskih domov, ki se bodo potem na svojih zborih odločili o plačevanju stroškov bivanja. Najbrž bodo razprave nadvse živahne, saj je težko varčevati pri sto ali nekaj sto stanovančih študentskega bloka, med katerimi se skoraj zagotovo najde tudi tak, ki bo čez noč pustil pipo odprto. Seveda bo razburjanje dovolj že od dejstva, da se bodo stroški bivanja in prehrane povečali (čeprav je direktor ljubljanskega študentskega centra omenil, da bi se namara utegnili zgoditi, da bi z varčevanjem dosegli celo nižje cene).

Ob tem je seveda najpomembnejše, da ne bo odpovedalo štipendiranje. Načelno je namreč jasno, da bo treba zvišati štipendije, če se bodo zvišale oskrbine, in temu nihče ne oporeka. Vendar – novi samoupravni organi skupne komisije podpisane družbenega dogovora o štipendiranju v SR Sloveniji še niso konstituirani; predlogi, kolikšne naj bi bile v prihodnje štipendije, še niso znani (ali pa jih je neprimerno objavljati). Sodeč po pomladskih izkušnjah iz izplačevanja takti valoriziranih štipendij kaže to pot pihotiti.

BORKO DE CORTI

borskega štaba za stabilizacijo, ki se je pripravil na pogovor s predstavniki Zlatogorja, ker je dobil podatke, da ta delovna organizacija izvaža precej manj, kot so načrtovali. In kaj so tokrat povedali v Zlatogoru? Izvozili so res za kak odstotek manj, kot so namenjavili v prvem polletju, vendar pa je bil ta izvoz dvakrat večji kot v enakem obdobju lani. Kdo je kriv za takšne zaplete? Res sam občinski gospodarstveni odbor in druga telesa, ki zbirajo podatke – ali pa tudi delovne organizacije, ki najrazličneje vprašalniki in ankete napolnijo s podatki, ne da bi jih prej dobro preverili?

Na dopust vsi skupaj ali vsak posebej? Odgovora za različne delovne organizacije ni mogoče zapisati na en sam recept

Še zmeraj je odprto vprašanje, kaj bolj moti proizvodnjo: posamični ali kolektivni dopusti – Slovenske delovne organizacije, ki so se odločile za kolektivne, trdijo, da je to zahtevala narava dela

V kar precej slovenskih organizacijah združenega dela je proizvodnja v teh poletnih mesecih obstala za teden ali dva, ker so delavci družno odšli na dopust. Medtem ko je to za nekatere organizacije nujno – tako zahteva delovni proces, ki ga je treba vsaj enkrat na leto ustaviti in marsikaj popraviti – pa so druge proizvodnjo ustavili zaradi drugačnih razlogov. Delavci imajo pravico, da si dopustne dni dnevne organizirajo po svoji presoji, družba pa od njih zahteva, da to naredijo na najbolj pameten in najbolj racionalen način. To je tudi glavno sporočilo letošnje zahteve socialistične zveze delovnega ljudstva in priporočilo slovenskih sindikatov, po katerem naj bi bili dopusti organizirani tako, da proizvodnja in načrtovani dohodek ne bi trpela.

Prav s kolektivnim dopustom pa se delovni proces popolnoma ustavi. Vendar proizvodnja ni le bruhanje izdelkov s tekočega traku. Vanjo sodi normalno delovanje strojev skozi vse leto, treba je zagotavljati surovine in potrebne materiale. Narava dela pri nekaterih ne dovoljuje, da bi popravila tekla med letom in da bi jih bilo mogoče opravljati kar med rednim delom. Precej delovnih organizacij to potrebno vnaša že v plane na začetku leta in delavci v teh uživajo neke vrste planski kolektivni dopust.

Emajlirno peč v proizvodnji boljlerjev v Lenartu v Slovenskih goricah je na primer nujno potrebno enkrat na leto ugasiti in jo ustrezno obnoviti. Peč, ki dela skozi vse leto noč in dan, je treba najprej teden dni hladiti, teden dni vzamemo potrebna popravila, potem pa jo je potrebno spet ogreti na potrebnih 900 stopinj Celzija. Za tiste delavce, ki strežejo peči, in one, ki so drugače odvisni od njenega delovanja, torej tri tedne ni dela, in prav je, da v tem času izkoristijo redni letni dopust, pravi vodja tozda Jože Gričar. Takšna razporeditev dopusta pomeni najbolj racionalno izkoriščanje delovnega časa. Naj so se v Lenartu še tako posvetovali s predstavniki izvršnega sveta občinske skupščine, naj so se tako pretresali zapleteni gospodarski položaji, v katerem naj proizvodnja ne bi obstala niti za trenutek, je peč vendarle zahtevala popravilo in s tem kolektivni dopust delavcev.

Seveda so v večini delovnih organizacij vedeli že dolgo prej, da njihovih stroji in oprema zahtevajo letni remont, zato so tudi proizvodnjo načrtovali tako, da so vanjo vsteli dva ali tri »mrtve« tedne. V takšnih primerih torej doseganje načrtovanega obsega proizvodnje ne bi smelo biti odvisno od kolektivnih dopustnih dni. Delavci Beti iz Metlike pravijo, da s kolektivnim dopustom njihovi načrti niso v nevarnosti. Tudi direktor kočevskega Melamina Stane Remžgar je zatrdil, da morajo glavna popravila šteti v tem času, ker je to najbolj racionalno.

Sklepen dober posel odloži tudi načrtovani kolektivni dopust

»Vzdrževalna dela so nujna enkrat na leto in takrat obnovimo stroje in popravimo vse potrebno, letos pa smo poleg tega preuredili še restavracijo. Slednjega med redno proizvodnjo ne bi mogli narediti, pravi predstojnik splošnega sektorja kočevskega Itasa Jana Urat. Zdrtila je še, da je 160 delavcev, ki so ta dela opravljali, pripravilo vse potrebno, in da bo proizvodnja lahko nemoteno stekla, ko se bodo vrtni dopustniki. V Itasu so kljub kolektivnemu dopustu dosegli v juliju več, kot so prvotno načrtovali, saj so nepričakovano sklenili dobro pogodbo za izvoz. Zaradi tega so tudi začetek dopusta premaknili, da so tako lahko končali izdelke, na katere je ladja v pristanišču že čakala.

Nujna vzdrževalna dela so na kolektivni dopust poslala tudi skoraj 10 tisoč delavcev iz 19 temeljnih organizacij kranjske Iskre. Velikokolesarska proizvodnja je zahtevala, da ustavijo trake in da delavce od njih zamenjajo vzdrževalci in mehaniki.

Delavci kranjske Save pa se že vračajo k strojem, podobno je v trziškem Peku, medtem ko so v bombazni predlinici in tkalnici v Trzinu delavci že poglajali stroje.

V velenjski občini so se za kolektivne dopuste odločili v Gorenju, v tozdu Serjskega proizvodnja in rudarskem solskem centru, v Modnem salonu, Elkojevem soštanjskem tozdu; po skupinah pa odhajajo na kolektivni dopust v rudniku lignita Velenje. Kot menijo v izvršnem svetu skupščine občine, so kolektivni dopusti usklajeni, v nekaterih delovnih organizacijah so ob tem času že tradicionalni, v večini primerov pa so jih načrtovali pravočasno, tako da so temu primeru lahko prilagodili tudi ritem letne proizvodnje. Zbor združenega dela pa je delovne organizacije v občini kljub temu zadolžil, da prihodnje leto sestavijo natančen koledar kolektivnih in drugih obsežnejših dopustov, da bi na ta način lahko delo še boljše organizirali.

Medtem ko so v Modnem salonu delavci že prišli na delo, bo kolektivni dopust v Tovarni gospodinske opreme trajal do 18. avgusta. Od delavcev v nabavni službi, ki te dni delajo kljub kolektivnemu dopustu drugih pa smo o vzrokih za množični dopust slišali takšno utemeljitev: kolektivni dopusti so za Gorenje nujni, saj tu večina delavcev streže tekočemu traku in bi delo težko organizirali, če bi hodili na dopuste vsak posebej.

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

V Novoteksovem tozdu Konfekcija so tudi že

v letnem načrtu zastavili kolektivno obliko dopusta. Sicer so začetek morali premakniti za teden dni, da so lahko izpolnili vsa naročila. Danilo Kovačič iz skupnih služb je povedal, da so naredili vse, kar je bilo potrebno in naročeno in da dopust ne bo škodil proizvodnji.

● Med kolektivnimi dopusti pa so nekatere delovne organizacije postale tudi bogatejše. V tozdu Števec v kranjski Iski so med dopustom delavcev postavili novo proizvodno linijo. V koprskem Tomosu pa so se delavci sicer vrnili za stare stroje, vendar so jim te preselili v nove tovarniške prostore.

V Sloveniji pa nimamo le takšnih delovnih organizacij, ki bi jim bil edini cilj doseči planirano proizvodnjo. Nekatere namreč ne morejo prodati tistega, kar so že naredile. Pred tedni smo poročali o kolektivnem dopustu v kragujevski Crveni zastavi, kjer so delavci morali na dopust, da se ne bi povečale že tako velike zaloge avtomobilov. V Sloveniji so se zaradi prevelikih zalog morali odločiti za kolektivni dopust na primer v Novi opremi v Slovenj Gradcu. Slovenjegraška tovarna usnja pa je spoznala svoja skladišča surovin in ker ni bilo več kaj delati, so jo kolektivno mahnil na dopust, ker je vsekakor boljše, kot da bi križem rok stali na delovnih mestih.

Posamični dopusti so strup za proizvodnjo na tekočem traku

Vzroki za kolektivne dopuste delavcev slovenskih delovnih organizacij so torej različni. Ponekod jih v to silijo remont, druge pomanjkanje materiala in surovin, zopet druge avtomatizirano delo ob tekočih trakovih, kjer razpade cela proizvodna veriga, če odide na dopust le en delavec. Nekatere so v to prisilile celo prevleke zaloge izdelkov, ki ne najdejo poti do kupca. Vendar je bolj ali manj jasno, da se za takšno obliko poizkušanja ni odločila nobena delovna organizacija popolnoma nepremišljeno.

Nikjer nismo odkrili, da bi se v organizacijah poizkušali na zaostren gospodarski položaj, tako da bi kar zaprli proizvodne prostore in šli, ne da bi jih skrbelo, kaj to pomeni za obseg proizvodnje. Vendarle povsod vedo, da morajo reševati svojo kozo.

O kolektivnih dopustih so v nekaterih običnih razpravljale občinske skupščine in izvršni sveti, zopet druge občinski sindikati ali še kdo od zainteresiranih. Tako torej ni bilo kolektivnih dopustov brez vsakršnega nadzora ali pregleda.

● Na ribniškem sindikatu so sklicali vse odgovorne iz delovnih organizacij in jih seznanili s priporočili, da naj bi proizvodnja tudi v poletnih mesecih tekla nemoteno. Sklep tega sestanka je bil, da nobena od delovnih organizacij v občini Ribnica ne bo počitkala kolektivno.

Slovenski sindikati so res priporočili, naj proizvodnja v poletnih mesecih ne usahne, a to vendarle povsod ni bilo mogoče. Na Zvezi sindikatov Slovenije nam je Senka Namor povedala, da nimajo zbiranih podatkov, koliko delavcev ali delovnih organizacij je kolektivno izkoristilo dopustne dni. Tudi ni nikjer takšnih podatkov za prejšnja leta, tako da ne moremo potegniti nobene primerjave, ali so bili letošnji kolektivni dopusti skrajšani in racionalnejši od onih v prejšnjih letih, nad katerimi smo se včasih že tudi hudovali.

Na dani pa je, da bomo uspešnost delovnih organizacij še naprej ocenjevali po njihovem doseganju načrtovanih ciljev. To, ali se kje odločijo za kolektivni dopust ali ne, bi morala biti v prvi vrsti stvar presoje delavcev. Kajti načrt se uresničuje skozi vseh dvainpetdeset tednov v letu. Ta številka pa je tolikšna, da bi izpad dveh tednov bilo kaj mogoče razporediti na drugih petdeset.

Nekateri namreč še vedno trdijo, da so lahko rezultati nemotnega dela v omenjenih petdesetih tednih vsaj tolikšni kot oni, kjer posamični dopusti motijo delo tri ali celo še več mesecev. Oblika dopusta torej ni pravo vprašanje, kako in koliko delati. Sahrnjanje z dela prostimi dnevi (število teh je tako ali tako določeno in znano) ne more spraviti v mat položaj rezultatov delovnih dni, niti jim ne more priboriti kakšne posebne prednosti.

(Pri pripravi aktualne teme so sodelovali Milovan Dimir, Ivo Gorenec, Drago Hribar, Dušan Grča, Ivan Praprotnik, Danilo Ulenkar, Marjan Kos, Mirko Kuzmič, Vlasta Fete, Ivica Banič in Franc Milošič, ki jo je pripravil za objavo.)

MARJAN SEDMAK

Težaven dialog, vendar še vedno dialog

Ko je minuli teden – ob spremljavi protestnih pohodov in stavk – prišlo do bučne prekinitve pogovorov med predstavniki poljske vlade in predstavniki NSS Solidarnost, je kar največji del tistih, ki se trudijo meriti atmosferski pritisk na nemiri poljski družbeni sceni, poročal o tem, da kazalci vnovič kažejo na »viharono«.

Ne glede na takšno črnogledost pa je bil konec minulega tedna na Poljskem izrazito miren, medtem ko se je ta teden začel delovno: v Gdansku je v ponedeljek začela zasedati vsedržavna koordinacijska komisija NSS Solidarnost, pri čemer so na zasedanja povabili tudi dva predstavnika vlade, podpredsednika vlade Mieczysława Rakowskega, ki je zadolžen za stike s sindikati, ter ministra Janusza Obodowskega, ki v vladi deluje kot vodja »kriznega štaba«; v torek pa se je v Varšavi prvič po devetem izrednem kongresu zbral centralni komite Poljske združene delavske partije, ki bo prav tako zasedal v – seveda neformalni – navzočnosti nasprotnih strani, saj dvajset odstotkov članstva centralnega komiteja aktivno sodeluje tudi v NSS Solidarnost.

Na to, da v prekinitvi pogovorov med predstavniki vlade in predstavniki Solidarnosti ne kaže videti tudi prekinitev dialoga, sta opozorili obe prizadeti strani že konec minulega tedna, vendar pa se je to opozorilo v pričakovanju vnovične zaostre nekega izgubilo. Ko je odgovarjal na očitke vladne strani, češ da je Solidarnost brez razloga razbila pogajanja in odrekla podpis pod skupno sporočilo o pogajanjih, je tiskovni predstavnik Solidarnosti Janusz Onyszkiewicz, potem ko je seveda zavrnil očitke vlade, kljub vsemu napovedal, da bo vodstvo Solidarnosti, zbrano na sestanku v Gdansku, skušalo izdelati za organizacijo enoten koncept strategije, ki naj bi odprla pot za rešitev krize; pri čemer je dejal, da je prav v tem hipu »zelo pomembno, da vsi člani Solidarnosti izpričajo stjernost in disciplino ter ne sklicujejo na svojo pest protestnih akcij«. Odgovor z druge strani je prišel že v soboto, ko je glasilo PZDP Trybuna Ludu objavilo sicer zelo polemičen članek, v katerem pa skorajda ni bilo mogoče prepoznati stavka, ki je približal: »Ni druge poti (iz krize, op. ur.), kot vrnitev za okroglo mizo ...«.

Poziv k strpnosti pa je prišel še s tretje strani: novi poljski primas Glemp, ki se je v petek vrnil z obiska pri papežu in ki je ob vrnitvi povedal, da je »papež prepričan, da bodo Poljski znali najti izhod iz sedanjega težavnega položaja gospodarskim težavam navkljub«.

Odkrivanje teh, prav gotovo nekaj bolj pomirjevalnih naglasov v izjavah in dejanjih zadnjih dni pa seveda ne pomeni, da razmere na Poljskem niso problematične. Družbeno razpravljanje se je na Poljskem po devetem kongresu PZDP, ki je bil v prvi vrsti posvečen zdravljenju razmer znotraj partije, prevesilo k tistim temam, ki so jih številni opazovalci na kongresu pogrešali, ki so torej po mnenju mnogih znotraj in zunaj kongresne dvorane ostale ne definirane ali premalo definirane, v prvi vrsti pa k vprašanju, kakšna naj bo konkretna reforma gospodarstva in odnosov v njem. Razglabljanje o takšnih temah terja kajpada že zelo konkretne odgovore, in ker je nujno, da se na tem bojišču srečujejo različni konkretni interesi, je kajpada tudi nujno, da takšno dogovarjanje ne more potekati brez občasnih zaostre. To, že samo po sebi dovolj konfliktno stanje stvari pa dodatno obremenjuje dejstvo, da poljska kriza za povprečnega poljskega državljanja že dolgo časa ni več vprašanje, ki bi ga bilo moč obravnavati v ozračju akademske umirjenosti; kriza zdaj že dolgo časa tako globoko posega v poljski vsakdan, da nenehno grozi z izbruhom iracionalnih strasti, te pa so nevarne prav zato, ker utegnejo povsem brez potrebe razmere v poljski družbi vnovič zaostriti do tiste meje, na kateri bi dialog zastal. Prav sprito tega bi kazalo v dogajanju minulega tedna videti dva različna procesa: stavke in demonstracije so po vsej priliki predvsem reakcija na vse hujska odredanja, ki jih kriza nalaga poljskemu delovnemu človeku, sam zastoj v

dialogu med vlado in Solidarnostjo pa je predvsem izraz zastaja v procesu usklajanja interesov in zahtev, ki se pojavljajo pri iskanju temeljnih izhodišč novega sistema gospodarjenja in družbenih odnosov v njem.

Gledana s te plati, je podoba brez dvoma nekoliko bolj uravnotežena, vendar pa ne tudi pomirjujoča. Vsaj tri elemente je treba naštet med tistimi, ki zavirajo potek dialoga ali pa ga celo ogrožajo. Prvič, če omenjeni pritisk ljudskega nezadovoljstva spriče vse slabšega položaja na trgu potrošnih dobrin, nezadovoljstva, ki lahko sproži bodisi izraze iracionalnega besa, bodisi lahko z njim manipulirajo tiste sile, ki sodijo, da bi se lahko bolje uveljavile v konfliktni situaciji. Drugič, nesoglasje glede vprašanja, ali naj krizo rešujeta partija in vlada (Solidarnost pa naj v tem kontekstu brani predvsem interese svojega članstva), ali pa je tudi sindikalno gibanje (predvsem pa najmočnejši člen v njem, se pravi Solidarnost) dolžno pavezati nase del odgovornosti za uresničevanje reforme, ki bo Poljski in Poljakom naložila tudi prenekatro odgovodovanje; v Solidarnosti je še vedno močno zakoreninjeno prepričanje, da je naloga vlade in partije prevzeti nase odgovornost za »nesimpatične« ukrepe, medtem ko bi moral sindikat skrbeti predvsem za to, da ti ukrepi ne bi prebudo zadel sindikalnega članstva. Tretji element, ki slej ko prej otežuje dialog, pa so še vedno premalo opredeljena izhodišča na obeh straneh: vlada s svojimi izhodišči za reformo zelo počasi stopa v javni dialog, Solidarnost pa ima težave, ker ji še vedno cepijo notranja nesoglasja.

Avgusta 1980 je na Poljskem razpadel etatistično-birokratski model družbenogospodarskih odnosov; model, ki ga Poljska ustvarja zdaj, je treba zato zasnovati povsem na novo. Da to ni lahko delo, je na dani, zaradi česar je na dani tudi to, da ta proces ne bo potekal brez zastojev in da dialog, kot se je to zgodilo minuli teden, poglavito je sprito tega dejstva, da se kljub zastoju, do katerega je prišlo minuli teden, nihče od partnerjev na poljskem prizorišču ni upal odreči dialogu.

Delovni proces v nekaterih proizvodnih obratih je med letom tako strnjen, da je kolektivni dopust – kakor v poljski tovarni nogavic – najboljša rešitev. (Foto: Marjan Zaplatil)

»Jugoslavika« bo nekoliko dopolnjena z novostmi

Uredništvo »Enciklopedije Jugoslavije« za Slovenijo predlaga dopolnitev besedila o pojmu akumulacija – V letu dni po srbohrvaški se izdaje v drugih jezikih

OD NAŠEGA DOPIŠNIKA

Centralno uredništvo druge izdaje »Enciklopedije Jugoslavije« pri Jugoslovanskem leksikografskem zavodu v Zagrebu je nedavno razpravljalo o aktualnih in zatečajnih vprašanjih, ki terjajo spremembo že napisanih besedil za prvi zvezek druge izdaje »Enciklopedije Jugoslavije« v jezikih jugoslovanskih narodov in narodnosti. Ob tridesetletnici leksikografskega zveza v jeseni preteklega leta so sicer že izdali prvo knjigo enciklopedije v srbohrvaščini (v latinici), vendar so od takrat v svetu in doma nastale nove okoliščine, ki zahtevajo dopolnitev nekaterih pojmov in njihovih razlag od črke A do Biz, kakor jih vsebuje prva knjiga druge izdaje enciklopedije.

Kaj bo treba dopolniti in spremeniti v prvi knjigi druge izdaje, ki bo izšla v srbohrvaščini (v latinici), v slovenščini, makedonščini, v albanskem in madžarskem jeziku ter v povzetku v angleščini? O tem smo se pogovarjali z namestnikom direktorja IJL dr. Ivom Cevićem.

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

»Res je, da imamo velike težave s posameznimi enciklopedijskimi temami od priprave do izdaje.«

LJUDJE V NOVICAH

BETTE DAVIS, 73-letna igralka, je superstar letošnjega poletja. O nobeni drugi filmski divi ni toliko ponovljenih besed, kakor prav o tej ženi-vampu, iz bleščečega obdobja holivudskega kina. Kar so bile nekoč noge lege Dolores, so

podvig. Popevka »Bette Davis Eyes« (Oči Bette Davisove), čeprav prvič in brez uspeha posneta že pred šestimi leti, je letos nenadoma postala superhit, »fenomen popsinga«, kakor ugotavlja New York Times. Ploščo z elektronsko glasbo podloženega hrupnega in hripavega glasu Kim Carnesove je bila v ZDA prodana že v več kot dveh milijonih izvodov, prodrla pa je z mogočnim valom tudi v Evropo – samo Nemci so kupili že blizu pol milijona singla. Avtorja pesmi Jackie De Shannon in Donna Weiss si lahko maneta poletno potne roke.

DRAGOSLAVA SREJOVICA poljudnoznanstvena knjiga »Lepenski Vir« je v nemščini doživela že tretjo izdajo pri založbi Lühbe, ki se ukvarja s starinoloskovo publicistiko. Prva izdaja Srejovice študije z bogatimi ilustracijami izšla leta 1973, druga pa leta 1975 – kar se tretje tise, pa zahodnonemški založnik pravi, da je skoraj edinstven primer uspešnosti v zahtevni publicistiki. Knjiga je namreč prvič izšla v visoki nakladi. Sedanja tretja izdaja je srbski avtor do-

polnil in povezal z razstavo arheoloških najdb iz Lepenskega Vira v Kölnu in Münchenu, kakor tudi z velikimi simpoziji, ki je bil ob tej priložnosti in so se ga udeležili najbolj znani arheologi za prazgodovino iz Evrope.

PETER FONDA, filmski igralec in režiser, je nedavno ob prestopanju na letališče v ameriškem mestu Denverju najprej obstal, se strmo zagledal v velik plakat in ga ježno odtrgal. Na plakatu je namreč pisalo: »Vrzi Jane Fonda kilometri! Take plakate je v raznih krajih nalepila Ustanova za je-drsko energijo, kakor se imenuje skupina, ki zagovarja uporabo jedrske energije in ima igralko Jane Fonda za svojo izrazito sovražnico. Kakor je znano, bojevala igralka, ki se je nekdanj zavezala za svobodni Vietnam, vidi zdaj pravico besedno vojno proti jedrskim sredstvom. Na misel o kitih so pripadniki »jedske ustanove« prišli potem, ko je igralka začela napadati neandertarjane po kol kitov, ki jih kmalu ne bo več. Ko se je Peter Fonda tako zavezal za sestro, je smel nadaljevati potovanje. Policija, ki ga je opazovala pri trganju plakatov ni ničesar ukrenila, češ da ni nikogar poškodoval ali naredil kake škode.

Šestdesetletnica Sama Smerkolja

V teh dneh obhaja šestdesetletnico plodnega umetniškega življenja baritonist ljubljanske Opere Samo Smerkolj, ki je v vsej povojni dobi sodil med najpomembnejše operne soliste svoje generacije. Rodil se je 12. avgusta 1921 v Ljubljani, študiral je prav tako v Ljubljani in zaposloval se je v Ljubljani, ki je ostal zvest svojo dolgo dobo umetniškega ustvarjanja. Soto petje je študiral pri prof. Francu Župcu, nato pri Robertu Pri- možiču, ki mu je dal svojstven intelektualističen pečat, po njegovi smrti pa se pri Juliju Betetu

in nazadnje pri Bogu Leskovicu. Kot perspektivnega bodočega umetnika ga je odkril pravzaprav že Mirko Polič, ki ga je med vojno vključil v svoj znameniti operni studio. Ta je dal nato vstopno poglavljino naslovne naše Opere po osvojitvi. Tako je tudi Samo Smerkolj v Operi že l. 1945 sklenil svoj redni angažma in se že v prvih letih izkazal za svojevrsten, intelektualno razvit pevec svoje stroke. Estetska neoporečnost njegove igre in petja sta ga predstirali za najzavetnejše vloge baritonskega repertoarja, saj jih je v več kot tridesetih letih svojega nastopanja izoblikoval na našem odru več kot 100.

Bil je odlični knez Igor, ničmanj pa tudi ne kot Rigoletto, za

»Nekoč in danes« v Križankah

Drevi gostuje v poletnem gledališču ljubljanskega Festivala uspešna gledališka skupina »Pod kozlozem« iz Šmartnega ob Paki, in sicer s Polgar-Fridel-Zidar-Verasovo lepijono »Nekoč in danes«. S to grotesknim komedijo so se šmarsi gledališčniki pod vodstvom celjskega igralka Bogomirja Verasa izkazali že na republiških tekmovanjih, na srečanju jugoslovanskih amaterev osvojili tudi »zlato masko« za najboljšo igrano, z njo so gostovali na novogoriškem srečanju mladih odrov, na Borštnikovem srečanju, v Zahodnem Berlinu in po številnih slovenskih krajih. Povsod je živahna uprizoritev vžgala.

Končani »dnevi mladega gledališča«

V Dubrovniku so končali manifestacijo »dnevi mladega gledališča«. Letos je bilo 22 predstav, ki jih je izvedlo devet ansamblov, sedem poklicnih in dva amaterska. Od tujih so bile najuspešnejše predstave ansamblov iz Francije, Španije in Velike Britanije, od jugoslovanskih predstav pa je bila najbolj uspešna zagrebška skupina »Aker«.

Cenzurirani književniki

William Shakespeare, Mark Twain in Aleksander Solženicyn so avtorji, katerih dela so cenzurirana na nekaterih solah v ZDA, je rečeno v neki študiji ameriških prosvetnih delavcev, založnikov in knjižničarjev. V tej študiji se trdi, da je zahtev po cenzurskih posegih vedno več in da prihajajo iz vsch delov ZDA. Ti pritiski prihajajo v večini primerov z državnih sol, polovico obravnava knjig pa ponavadi etrtaio z šolskih programov. Med več kot 200 spornimi knjigami so tudi Shakespearni Beneški trgovec, Twainov Huckleberry Finn, Orwellov »1984« in Solženicynov En dan v življenju Ivana Denisoviča.

IVO CECIĆ

končnega oblikovanja besedila, predvsem besedil, ki so družbeno pomembna,« odgovarja dr. Ivo Cević. »Za primer navajam vprašanje opisa narodov in narodnosti Jugoslavije, celoviti prikaz republik in pokrajin, odnosov naše države s svetom kot denimo balkansko-jugoslovanski odnosi, jugoslovansko-albanski odnosi, jugoslovansko-sovjetski odnosi, jugoslovansko-arabski odnosi in še več kot to takšnih odnosov, ki jih je treba zapisati v enciklopediji. Takšne enciklopedijske teme so z opisovanjem pomembnih osebnosti najbolj zapletene. Mnoga vprašanja iz naše zgodovine se znanstveno niso opredeljena, maverč so o mnogih zadevah različna mnenja, ki jih moramo uskladiti.«

»Kako različna mnenja usklajujete?

»V svetu so nacionalne enciklopedije redke, saj jih ne premorejo niti največje države na svetu, kot so ZSSR, ZDA, Velika Britanija in druge. Pravzaprav nimamo nikakršnih vzorcev niti

Tapiserije Silve Beznikove

Mladinska knjiga Galerija ars 2 v Mariboru (Gosposka 28) vabi na ogled razstavljenih tapiserij Silve Beznikove. Razstava bo odprta do 22. avgusta.

Pogled na NOB v Ptuj

Pokrajinski muzej in Zgodovinsko društvo sta izdala zbornik Skozi viharje v lepšo prihodnost – Gre za prikaz revolucije na ptujsko-ormoškem območju

Pokrajinski muzej in Zgodovinsko društvo sta izdala zbornik Skozi viharje v lepšo prihodnost – Gre za prikaz revolucije na ptujsko-ormoškem območju. Zbornik je izšel pod pokroviteljstvom občinskih konferenc SZDL Ptuj in Ormož zgodovinski zbornik z naslovom Skozi viharje v lepšo prihodnost in z bolj sodobno določilom podnaslovom Narodnoobrambni, osvobodilni boj in ljudska revolucija, ter povojni razvoj na ptujsko-ormoškem območju.

Solidno natisnjena, v platno vezana knjiga na 333 straneh v opremi akad. slikarja Albinu A. garica po pomenu presega ptujsko-ormoške občinske meje, saj je prispevek k zgodovini narodnoobrambne in osvobodilne boja širšega vzhodnoevropskega območja. Ker pa zgodovinski pojavi, procesi in dogodki vselej potekajo v širšem kontekstu in vzročnosti, je knjiga tudi prispevek k slovenski zgodovini v tem obsegu.

Izkazalo se je, da so se avtorji zbornika, ptujski zgodovinarji, pravilno odločili zaeti knjigo z raziskavo o narodnoobrambni boju na severovzhodnoslovenskih narodnostnih mejah, saj so ti boji – to je vsakekor poglavje na teza knjige – od vsega začetka tudi socialno prežeti (socialni zatiralec je bil večina tuda narodno tujec, kar so pokazali dvajset let poprej že tabori, po-

sebeji ljutemski, prvi), poleg tega pa je NOB izšla neposredno iz narodnih obrambnih bojev, bita je nanje naslonjena in iz njih je črpala svoje množične ljudske moči in vrednote.

Zato je v razpravi Kristine Šamperl o nemurcu, »stajerci-janstvu« in pomenevanju na prelomu stoletja v teh krajih mogoče videti, kako se je z bojem za narodno samobitnost postopno emancipiralo slovenstvo v razmerah, ko je mesta in trge, zemljo, trgovino, banke, industrijo, kolikor je bilo, obvladoval nemški inovisti solj. Prežetost socialnega in narodnostnega je v socialnem germinatorstvu izpostavljeni vzhodni Sloveniji tudi obvaroval narodni boj tako pred nacionalizmom kakor tudi pred jalovim zgolj kulturnim bojem.

Iz povezanosti socialnega in narodnostnega je mogoče razu-

Salzburški festival 1981

Eden največjih in najuglednejših evropskih politen festivalov, Slavnostne igre v Salzburgu 1981, se je začel konec julija s Karajanovo postavitev Verdieve opere »Falstaff«. Za privedite velja tako veliko zanimanje, da so bile vstopnice za večino predstav razprodane že dobre pol leta pred začetkom, tako da ima najbližji obiskovalec le malo upanja, če si hoče ogledati kakšno opero, dramo ali priklusluniti do breznemu koncertu.

Osnovni motto festivala je bil in ostaja »kvalliteta« in zanjo so v Salzburgu pripravili žrtvovati veliko naporov in predvsem sredstev. Malokatera poletna festivalska prireditve se lahko pohvali s tem, da privabi v dobrem mesecu dni tako slavna dirgalniška imena, kot so Karajan, Mavzel, Levine, Dohnányi, Muti, Abbad, Solti in tako popularne pevce, kot so trenutno Domingo, Kabaivanska, Carreras, Adam, Tadei, Gruberova, Price, Prey in vrsta drugih.

Salzburg je festival z dolgoletno tradicijo in ugledom, s tisoči obiskovalcev od vsepoved, ki prihajajo tja vsako poletje, ostaja pa programsko svež in zanimiv. Prejšnja leta je padalo več očitkov, da predvsem v svojem opernem delu kaj prida sodoben, saj se navadno vse skupaj konča z Richardom Straussom. Za letos se pripravili presenečenje: primerno sodobne opere »Baal« Friedricha Certhe s Theom Adamom z njim se bo v večji vlogi predstavila tudi slovenska mezosopranistka Marijana Lipovšek. Ob »Falstaffu« in »Baalu« so ostale na sporedu še opere: »Beg iz Seraja«, »Hoffmannove pripovedke«, »Carolina piščal« in »Ariadna na Naxos«.

Med dramskimi predstavami zbujajo zanimanje Shakespearova komedija »Kakor vam dra-

go«, Büchnerjeva »Dantonova smrt« in Hofmannsthalov »Slehernik« eda najznačilnejših, skoraj nepogrešljivih salzburskih uspešnic. Prav tako je bogat program recitalov in koncertov. Z zanimivim programom se bodo predstavili številni pevci. Naj še omenimo, da so letos med najboljšimi orkestri v Salzburgu spet Dunajski filharmoniki, Češka filharmonija, Berlinski filharmoniki orkester, Čikaški filharmoniki in Simfonični orkester Avstrijske radiotelevizije. Tudi izbor solistov na instrumentalnih

recitalih je zanimiv; našega Pogoreliča res še ni med njimi, bodo pa poslušalci lahko spremljali solistične koncerte pianistov Alexia Weissenberga, Alfreda Brendla, Maurizija Pollinija in Vladimirja Ashkenazija. Za samostojne nastope se pa odločajo tudi dramski igralci: tako je Will Quadflieg predstavil Saint-Exupéryjevo »Maledge princea«, Cürd Jürgens izbor iz Zuckmayerja, Paul Hoffmann pa je bil lotil Grillparzerja. Med ansambli komorne glasbe sodelujejo na festivalu ponovno Zagrebški solisti.

Ce k vsemu temu dodamo še številne spremne prireditve v samem mestu in v okolici (gledališče, glasbene predstave, razstave itd.), potem je jasno, da je salzbursko kulturno poletje v okviru tradicionalnega festivala spet zelo razgibano in kvalitetno. Prireditvam prisostvujejo v glavnem le tisti z globljimi žepi, vsem drugim pa so na voljo radijski prenosi najboljših koncertov, oper in recitalov.

VLADIMIR FRANTAR

LEON ENGELMAN

RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV

OCENA

Kmetje s kratatami

V ponedeljek od pol petih popoldne, torej sredi belega dne, ki je bil v Sloveniji večidel delno oblačen, je ljubljanska televizija posredovala iz zagrebškega studia enourno kmetijsko oddajo. Namenjena naj bi bila seveda predvsem kmetom in »kmetijskim proizvajalcem«, ki pa so bili sredi tega belega in le delno oblačenega dne zanesljivo na poljih. Ker močno domnimo, da so nesli s seboj na njive pronesene televizijske sprejem

peljemo s sedežnico do Orlóvih glav
hko pa gremo tudi peš. Z vzponom
pre prelep razgled na primorsko str

● **Polnočno srečanje**
Mrzel pot je obil pred kratkim nekakega švicarskega trgovca, ki je sredi noči odprl garderobno omario na osrednji železniški postaji v Hamburgu. Na njegovem kovčku je ležal piton in mu strmel naravnost v oči.

● **Nepismenost v Boliviji**
V La Paz so pred kratkim objavili uradne statistične podatke o nepismenosti v Boliviji. Več kot tretjina prebivalcev – 36,7 odstotka – je analfabetov. Med njimi je največ (82,21 odstotka) mladih ljudi med petnajstimi in tridesetimi leti.

● **Starši so pustovali**
Porotno sodišče v Würzburgu je na zaporni kazni štirih in petih let obsodilo zakoniti par, ki je zakrivil, da je njun sedem tednov star otrok na pečeničnem sredelu leta 1978 umrl zaradi lakote in žeje. Sodni zdravnik je ugotovil, da je dojenček tehtal manj kot ob rojstvu. Danes sedemindvajsetletni oče in štirindvajsetletna mati sta dan pred otrokovo smrtjo pustovali v gostini.

Pozeba dvignila ceno kave Lastniki plantaž naveličani

Po novici, da je brazilske plantaže kave zajel hladen val, so se začele cene kave na borzah vrtočljivo dvigati – V prodaji na drobno stane kila zelenih zrn 3 dolarje – Izenačitev cen skrbi Brazilce

OD DOPISNIKA TAJUGA
RIO DE JANEIRO, 11. avgusta – Hladen val, ki je te dni zajel južne brazilske kraje, je povsem spremenil položaj na svetovnem trgu kave. Še do pred nekaj dnevi so bile cene najnižje v zadnjem desetletju, ker je bil letosnji pridelek rekorden. Takoj ko so zvedeli za pozebo v zveznih državah Rio Grande do Sul, Santa Catarina in Parana, kjer je 75 odstotkov brazilskih plantaž kave, so se cene na londonski in newyorški borzi začele vrtočljivo dvigati. Časopisje piše, da so dosegle raven izpred devetih mesecev, to pa je 1150 funtov za metriski tona v Londonu in 168 funtov za 60-kilogramsko vrečo v New Yorku.

Strokovnjaki brazilskega inštituta za kavo še vedno niso ugotovili, kolikšna je pravzaprav škoda, ki jo je na plantažah povzročila julijska pozeba. V kratkem pa pričakujejo nov hladen val iz Argentine. Po prvih ugotovitvah bo pridelek manjši za 8 do 9 milijonov vreč; seveda ne letosnji, tega bodo v kratkem vsega pobrali in bo rekorden – skoraj 32 milijonov vreč. Slaba bo zlasti naslednja letina. Za prihodnje leto so načrtovali, da bodo pridelali 28 milijonov vreč kave.

Šest let do prvih plodov

Nagla sprememba cen na londonski in newyorški borzi je seveda spekulacija. Veliki kupci si namreč že zdaj manjajo roke, ker bodo dobički gotovo precejšnji, saj se bo ponudba občutno zmanjšala. Podobno računajo tudi preskrbovalci, to pa niso pridelovalci, ker ti nimajo ustreznih skladišč. Trgovina s kavo je v Braziliji v državnih rokah, to pa pomeni, da bo z zalogami manipulirala država oziroma njen inštitut za kavo.

Za trgovino s kavo je pozeba »dar z neba«, ker prinaša večji dobiček kot pa dobra žetev. Toda pozebe se nikakor ne veselijo pridelovalci. Bojijo se namreč, da utesne uničiti mlada stebelca, saj je kavovce zelo občutljiva rastlina. Novo drevo daje prve sadove šele po šestih letih. Po sedmih ali osmih letih pa drevo izrujejo in posadijo novo. Leta 1975 je pozeba v državi Parana uničila cele plantaže. To leto so pridelali 11,7 milijona vreč kave, naslednje pa niti ene same.

Pozeba ni edina težava, s katero se spopadajo pridelovalci kave v Braziliji. Večji problem je prodaja. Ta je namreč povsem odvisna od državne politike, ki pa je zelo spremenljiva. Država vnaprej zagotavlja ceno pridelovalcem, odkupi celotno žetev, zatem pa prodaja kavo, vendar domačim kupcem po eni, tujim pa po drugi ceni. Ti ceni sta navadno zelo različni, kar spodbuja tihotapljenje kave čez mejo.

Pred približno dvema tednoma je prišlo do spora med pridelovalci kave in državo. Okrog 5200 pridelovalcev je zahtevalo novo odkupno ceno. Ta je do zdaj znašala 7300 kruzairov za vrečo, po novem pa naj bi bila dvakrat višja – 14.600 kruzairov. Novo ceno so hoteli izsiliti tako, da so prenehali pobirati kavo s polj. Po dolgih peripetijah je država le zvisala ceno na 10 tisoč kruzairov za vrečo. Hkrati je sklenila, da bo občutno manj vplivala na razvoj dogodkov na kavnem trgu.

Pražilnice so namreč do zdaj dobivale kavo po nižji ceni. Za vsako vrečo, namenjeno za izvoz, je bilo treba plačati 177 dolarjev davka. Z razliko med tema cenama je država nadzirala položaj na trgu. V zadnjem času pa ni šlo tako naprej. Predvsem zato, ker kava ni več poglavito izvozno blago. Z izvozom kave so Brazilci leta 1961 zaslužili 700 milijonov dolarjev, vrednost celotnega izvoza pa je znašala 1,2 milijarde dolarjev.

Danes prinaša izvoz kave le 2 milijardi dolarjev, vrednost celotnega izvoza pa je še povzpela na 26 milijard dolarjev.

V proračunu za letošnje leto so namenili za odkup kave okrog 70 milijard kruzairov. Samo za po-

biranje kave s polj pa bodo porabili 260 milijard. Poleg tega so se lastniki plantaž že zadožili pri bankah, ki so jim odobrile za okrog 90 milijard kruzairov posojil. Vsa ta denarja je treba vložiti v kavo že vnaprej, še preden jo je moč prodati na svetovnem ali domačem trgu. Toda v Braziliji so se odločili, da bodo denar vložili tudi drugam, zato bo kava polagoma postajala manj pomembna.

V pričakovanju višje cene

Minuli teden so zmanjšali davek za izvoz na 50 dolarjev za vrečo, toda domača cena se je zvisala za 15 odstotkov. Hkrati so napovedali, da bodo od 20. avgusta svobodno oblikovali ceno kave. Zato pričakujejo, da se bo zvisala za nadaljnjih 20 odstotkov. Zdj stane kilogram kave v prodaji na drobno 274 kruzairov oziroma okrog 3 dolarje. S tem, da bodo dovolili prosto oblikovanje cen, pa bodo tudi v Braziliji plačevali kavo enako drago kot drugod v svetu, čeprav so največji proizvajalci kave.

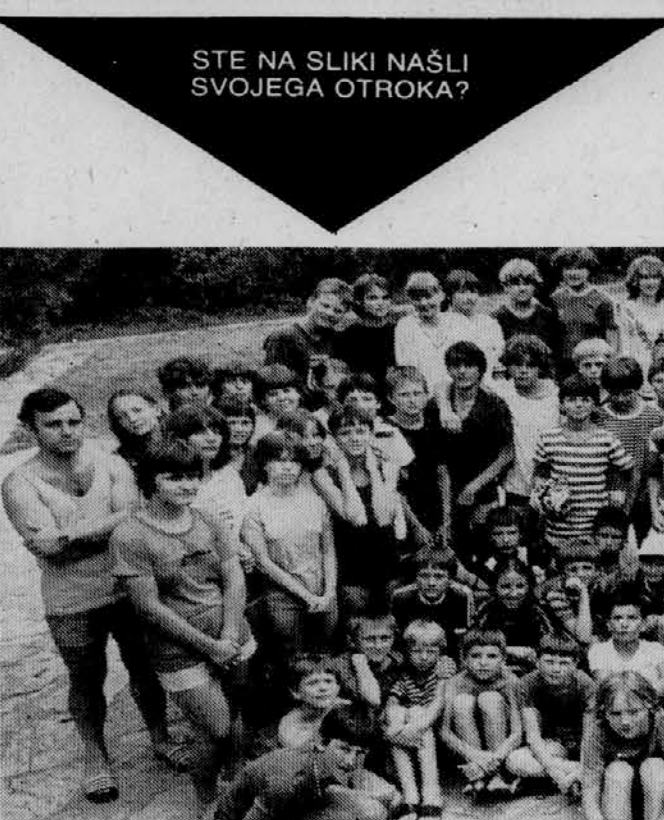
Toda to ni edina nevarnost, ki grozi brazilskim porabnikom. Lastniki plantaž so namreč vedno bolj nezadovoljni in številni napovedujejo, da bodo opustili to mučno delo ter raje pridelovali kaj drugega. Ta hip se najbolj kaže s sladkornim trstom, saj dr. garborabi za pridobivanje alkohola. Sladkorni trst ogroža žitarice, zdaj pa, kot kaže, tudi kavo.

MIROSLAV MILANOVIČ

NOVA
Jana

»Amater
že, ampak
s pištolo«,
je podrobna pripoved o
poštnem roparju iz Brežic,
ki je znal vzeti, vendar ne-
strokovno. Zato so ga hitro
ujeli v njegovo lastno
mrežo.

Kako visoko
bo zrasel vaš
otrok?
Otrokovo višino lahko izra-
čunate vnaprej!

UMAG – V poštinskem domu Zveze prijateljev mladine Ljubljana Bežigrad je od 13. do 27. julija letovalo 88 otrok iz bežigradskih osnovnih šol. Navduševali jih je več stvari: prekrasno vreme, spoznavni večer, kviz »Pokaži, kaj znaš«, plesi, skratka, tudi za zabavo je bilo odlično poskrbljeno. (Foto: Dragan Arrigler)

»Točno opoldne«

Prejšnjo sredo je približno dvajsetleten, nemaskiran ropar napadel »Hypobanko« v Koroski ulici (Kärntnerstrasse) v središču Dunaja in to tako rekoč opoldne. Plavalci in brkati mladeniči je vstopil v banko tik pred opoldanskim pavzo in zapletel blaginčarico v pogovor o žiro računu. Točno ob 12.28 je izvelkel pištolo in od ženske zahteval denar. S 70.000 šilingi (približno 155.000 dinarji) je zbežal proti Stefanovi cerkvi in se v opoldanski gneči otresel zasledovalcev.

Most je prenežek

V ladjedelnici La Spezia južno od Genove so zaprte štiri malajske bojne ladje; most med zalivom in odprtim morjem je prenežek, da bi lahko izplule. Uprava ladjedelnice je že od začetka gradnje vedela, da ladje ne bodo mogle pluti pod mostom, zato se je s sosednjimi občinami dogovarjala o gradnji vrtiljega mostu. Vnesli pa so se varstveniki narave, ki trdijo, da bo ogrožen idilični breg, če bo takšen načrt uresničen. Ladje so torej ujete, uprava ladjedelnice pa je zagrozila, da bo obrate zaprla.

Z vetrom pluješ ceneje

Med tisoč plovlili, ki jih po približni oceni gradijo zasebniki v Ljubljani, je čedalje manj jaht in gliserjev, več pa jadrnic

LJUBLJANA, avgusta – Neuraden podatek, da je samo v Ljubljani že več kot tisoč graditeljev gliserjev, jadrnic in jaht, bi najbrž kar ustrezal uradnemu, če bi našli statistiki take zabeleže imeli. Žal pa natančnih podatkov ni. Nekatere ladje iz domače delavnice »črni graditelji legalizirajo šele tik pred splovitvijo.

»Bolje je, če čolne pripravijo prej, da lahko spremljamo gradnjo in svetujemo,« meni izvedenec Jugoslovanskega registra ladij iz področnega sektorja v Ljubljani inženir Beno Zvan. »Napake je lažje odpravljati sproti, kot pa kasneje razdirati in popravljati vse, kar ne ustreza predpisom. Brez atesta, to je na našega blagoslova, pa barke ni moč registrirati, nobena lusk kapetanija je še ni.«

»Je »črni graditelj« kljub temu veliko?«
»Sploh ne moremo govoriti o črni gradnji, saj barke ni hiša. Šele ko zapluje, vprašajo, kako ji je ime in od kod je. Pod kozolcem ali na domačem dvorišču je nihče ne legitimira. Ker pa plovlilo vsak graditelj pripravlja za plovljo, ne pa za okrase domačije, ni razloga, da bi ga skril. Tako smo z večino graditeljev v stikih že dolgo pred tistim usodnim atestom, s katerim lahko zapluje na širno morje.«

Mojstrovine spod kozolcev

»Kakšnih plovlil je največ v domačih delavnicah?«
»Včasih so ljubitelji morja in rokodelstva dajali prednost gliserjem in jahtam, v zadnjem času, to je v sedanjih energetski krizi pa so vse bolj priljubljene jadrnice. Če že zaradi varčevanja v plundri ali pripeki brusil podplate na poti v službo, se tudi težko odločijo, da bi v dopustnih dneh razmetaval gorivo.«

Spodobna jahta je tudi spodobno žejna

Ce se le malo več vozi z njo, prizadejene družinsko dopustniško denarnico. Prijatelja, ki jo že pet

let gradita in jo bosta najbrž še tri ali štiri, vatakneta vsako pristo uro vanjo, pa tudi vsak dinar, ki se da prihraniti. Že zdaj pa jo skrbi, koliko bo še treba odmeriti zanj, preden bo splavala. Zalost zaradi porabe goriva sta prelozila na kasneje, ko bo prenovljen to-vornjakov motor, ki jo bo pogajal, pokazal, kako ježen je. Žal jima pa ni, da sta se je lotila.

Kakšen nagib vas je gnal v to zahtevno delo?

»Ljubezno do morja in bark, ki sega že v zgodnja otroška leta, saj sva se rodila ob Ljubljani,« pripovedujeta bodoca pomorca, ki pa želita ostati anonimna. »Najprej sva nameravala narediti samo čoln za na morje, potem sva postala v sanjarijah zahtevnejša. Tako zdaj paja dela 17 metrov in pol dolgo jahto.«

Počitniški počitek

Najprej sta naredila model. Načrt za jahto sta povzela po perspektivah iz nemških revij, po njem sta zgradila zgolj »podvozje«, torej tisti del, ki sega pod gladino. Pri delu pa se je zataknilo, ker se je gradbeni material zanj v letu dni podražil za dvesto in več odstotkov. Še huje pa je, ker ga ni dobili. Če mejo je treba ponj, še tam ga ni zmeraj. To je seveda povezano z velikimi stroški.

»Če bi bila odvisna samo od ročnega dela, bi bila jahta lahko že nared, denarnim in prodajnim težavam pa s prijateljem misva zmeraj kos. Kar sva začela, bova tudi dokončala, pa naj traja tudi deset let. Najin konjček bo le enkrat zalagaliral.«

»Kako in kod bo pa kasneje »galopiral« po morskih valovih?«
»Dve družini bosta delila stroške za gorivo in vzdrževanje, kolikor bo denarja, tako dolga bo plovlja. Naša tika želja je, da bi pogledali tudi ven iz Jadrana, na odprto morje. Ni rečeno, da nam ne bo lepega dne uspelo.«

»Do počitnic v kakem obmorskem hotelu ali kampu vam najbrž ni?«

»Nikakor. Plaže so prenapolnjene, še počitnice sprehoditi se ne da. Praženja na soncu ne maram, tistega kubičnega metra skaljene, pregrete plitve vode tudi ne. Če si jo v kopališču sploh lahko izboriš. Najbrž je bila prav želja po nedotaknjeni obali, po skritem zalivku, ki je dostopen samo z morja, tista odlična, da sva se sploh lotila barke. Navsezadnje si človek na počitnicah želi pravi počitek.«

MARINA UČAKAR

VRTIMO GLOBUS

Guernica v Španiji ob Picassovi obletnici?

Španske oblasti zaenkrat ne bodo objavile, kdaj bo slovita Picassova slika Guernica prispela v Španijo. Bojijo se namreč, da bi jo utegnili desničarski skrajenci poškodovati in se tako »maskevat« velikiemu slikarju, ki je v oporoki zahteval, naj sliko vrnejo v Španijo šele tedaj, ko bo tam prisla na oblast demokratična vlada. Iz varnostnih razlogov bodo sliko v Madridu obesili v neki pomozni zgradbi muzeja Prado, poskrbeli pa bodo tudi za izredne varnostne ukrepe. Kot pričakujejo, si bodo obiskovalci Guernico lahko ogledali ob stoletnici Picassovega rojstva. V španskem mestu La Coruña, kjer je Picasso preživel nekaj let v mladosti, so šolarji naslikali kopijo Guernice, da bi z njo počastili slikarjev jubilej. (Telefoto: Tanjug)

Kitajska dekleta so preveč koketna

Kitajska mladina naj ne izgublja časa z lepšanjem, ampak naj se raje briga za prihodnost države. Pred nedavnim je sindikalni organ Gongren Ribao (Delavski časopis) ostro kritiziral predvsem kitajska dekleta, ker porabijo preveč časa za česanje, šminkanje in listanje po modnih

škodljivo, nevezgajno, učencev ne spodbuja k ustvarjalnosti in je sovražnik resnične discipline. Učitelji si ponavadi ne vzamejo dovolj časa, da bi se ukvarjali z učenci. Zatekajo se k prenapetosti, ker je to najhitrejši način reševanja problema. Najbolj so izpostavljeni otroci, ki živijo v neurejenih razmerah, kar običajno najbolj težavni.

Društvo je pozvalo ministra za šolstvo, naj ukrepa.

Brezplačne vstopnice

Seznam tistih, ki jim v Italiji ni treba plačevati vstopnic, kadar obiščejo filmsko ali gledališko predstavo, naredi zaradi svoje dolžine zares izreden vtis. Na njem so prefekti, policijski uslužbenki, karabinjerji, povabljeni ministrstva za turizem, inspektorji, predstavniki finančnih oblasti, predstavniki združenja filmskih in gledaliških umetnikov, akreditirani novinarji in še nekatere – do sedaj neidentificirane – osebe.

Domnevajo, da sestavljajo ti privilegiranci približno 15 odstotkov vseh obiskovalcev filmskih predstav in okrog 7 odstotkov obiskovalcev gledaliških predstav. Vsekarer je ta odstotek precejšen in izgube nimajo samo lastniki kinematografskih in gledaliških dvoran, ampak tudi država, saj od vsake prodane vstopnice pobira davek.

Brezplačne vstopnice, ki veljajo običajno za dve osebi, so pri filmskih premierah vredne 7000 lir, pri gledaliških pa precej več. Vendar igra pri tem pomembno vlogo tudi družabni ugled, saj možnosti za brezplačno vstopnico običajni smrtniki nimajo. Zanimivo je, da so ta privilegiji hoteli imeti tudi jetniški čuvaji, vendar je bila ta njihova zahteva zavrnjena, saj je niso mogli dovolj prepričljivo utemeljiti.

Edina ustanova, ki se je uprla temu sistemu, je rimska »Accademia di Santa Cecilia«, ki daje le za premiere eno brezplačno vstopnico in to samo enemu članiku.

Brezdomci v ZRN

V Zvezni republiki Nemčiji je danes 80.000 brezdomcev. Med njimi je dva do tri odstotke žensk. Izredno visok je delež mladine, 32 odstotkov, torej skoraj tretjina, jih je mlajših od 25 let. Sedemdeset odstotkov ljudi brez stalnega prebivališča izhaja iz najnižjih socialnih plasti. Najpogostejši vzroki za takšen način življenja so

družinske razmere, bivanje v domovih, pomanjkljiva šolska in poklicna izobrazba, bolezen, alkoholizem, mamila, brezposelnost in izguba stanovanja. Cim dlje brezdomstvo traja, tem težja je ponovna vključitev v družbo. V vsej ZRN je v institucijah vrste samo 13.000 mest za brezdomce, najnujnejša bi bila ureditev ambulantne pomoči.

Rekord v pretepanju

Poročilo britanskega društva učiteljev, ki nasprotujejo telesni kazni, navaja, da so na neki šoli v Merseysidu v lanskem šolskem letu učitelji 1895-krat natepli učence. V Elmburidgeu pa so v enem letu 566-krat uporabili palico. Povprečno je bil vsak učenec trkrat tepen. Od tega so 180-krat našelili otroke v starosti 2-5 let. Poročilo ugotavlja, da je pretepanje učencev

KDO JE BIL TO?

Vaja za obglavljenje

Ker je mislila, da mora umreti tako, kakor se zanjo spodobi in kakor od nje pričakujejo, si je na predvečer svoje smrti dala pokazati rabljivo tnalno in se počutili, kako mora nanjo položiti svojo glavo. Delila je prepričanje svojih sodobnikov, da je treba »v trenutku slovesa pri ljudeh zapustiti dober vtis«. Hotela je umreti kot kraljica, potem ko je bila spoznana za krivo, da ni bila žvela kot kraljica, marveč da se je »dnevno vdajala svoj grešni mesni pohoti«, da pripisali si ji tudi zločin, da je bila »načrtovala uničenje svojega visokega soproga, kralja, si njegovo smrt zamisljala in jo skušala pripraviti«.

Dan poprej, že v smrtni celici, se je svojim sodnikom še spovedala »hudega zločina, ki ga je bila »krivila«, in šele s tem je smrtna obsodba postala pravomočna. Prosila je še, da »njeneza zločina ne bi napravili v breme vsemu njenemu sorodstvu in družini«.

Zjutraj na dan usmrtnice je bila tako šibka, da ji so morali pomagati na šafot. In tako skoraj ni bila zmogljiva izgovoriti tistih skesanih besed, ki jih je predpisoval obred, da bi lahko tisti, ki so jo obsodili na smrt (in to po vsej verjetnosti po krivici in vsekakor

na podlagi kupljenih in izsiljenih pričevanj), vsaj pred javnostjo imeli čisto vest.

Morala je reči, da »umira najbolj bogu vdane in krščanske smrti, kar ji je bilo od ustvarjenj sveta«.

morala je prositi vse kristjane, »da naj premišljajo o njeni zasluženi in pravični smrtni kazni za njeno spoznanje«.

morala je priznati, »da je zavreženo že od mladosti grešila zoper boga«, in sicer tako, »da je prelomila njegove zapovedi«, prav tako pa je pregrešila tudi zoper kraljevo veličanstvo;

»novic je morala priznati, »da je bila pravično obsojena na smrt«.

ljudstvo je morala prositi, »naj mu bo njena usoda v svariilo, naj si popravi svoje brezbožno življenje in bo poslušno kralju v vseh rečeh«;

in slednjič je morala še povedati, da iz vsega srca moli za kraljevo zdravje in žitek.

Potem je položila – kakor so ji bili pokazali prejšnji večer – glavo na tnalno, rabelj je vzdignil sekirino in jo spustil. Nekaj sekund kasneje so njeno obglavljenno truplo pokrili s suknjem...

Ko se je morala tako okrutno posloviti od življenja, je bila sta-

● Serija mojstrovine

Neki kmet iz okolice Limogesa je pri starinarju kupil celo vrsto amaterskih slik. Za ne je odšel približno 15.000 dinarjev. Nato jih je podpisal z imeni slavnih umetnikov in jih prodal. »Operacija« mu je prinesla več kot 3 milijone dobička. Idejo zanjo mu je dal lastnik bencinske črpalke, ki mu je zaupal, da si name-rava urediti slikarsko zbirko. Žal, so domiselnemu mojstru prišli na sled.

● Na delu so bili strokovnjaki

Iz Elzejskega muzeja v Lausannu so ukradli Rembrandtovi jedkanici »Kristusova pridiga« in »Kristus v pogovoru s pismouki«. Kon-zerator ugotavlja, da so bili na delu resnični profesionalci, saj so grafična lista nado-mestili z odličnima reprodukcijama, tako da čuvajati tavine sploh niso opazili. Meni tudi, da umetnin ni mogoče prodati, ker sta preveč znani.

● Poševni stolp v Pisi ima tekmeča

Neki kitajski časniki je pred dnevi objavil, da imajo tudi na Kitajskem svoj »poševni stolp«. Pagoda na Tigrovem griču v Suzhouju, ki je bila zgrajena v sedmem stoletju, se vsako leto nagne za 1,6 milimetra proti severovzhodu. Sedaj je 47 metrov visoka stavba nagnjena že za 2,7 metra.

stih razmer mahoma ponesla navzgor, vse to je hitro padlo v pozabo. Ali boljše: ostalo je epizoda v veliko daljšem in bolj znanim življenju tistega moža, kate-rega pet žena je bila.

In kdo je bila?

roči s kraljem.
»Ce dele, ki ni več deveda, po-
ce kraljevo veja je vedela, po-
ce so v Angliji sprejeli zakon, po-
ce »Katharina« ni bilo odo-
kralja zavezanca, ni bilo odo-
1520 do 1542, pet žena angli-
Katharina Howard (okoli

pogovoru s pismouki». Kon-zerator ugotavlja, da so bili na delu resnični profesionalci, saj so grafična lista nado-mestili z odličnima reprodukcijama, tako da čuvajati tavine sploh niso opazili. Meni tudi, da umetnin ni mogoče prodati, ker sta preveč znani.

● Poševni stolp v Pisi ima tekmeča

Neki kitajski časniki je pred dnevi objavil, da imajo tudi na Kitajskem svoj »poševni stolp«. Pagoda na Tigrovem griču v Suzhouju, ki je bila zgrajena v sedmem stoletju, se vsako leto nagne za 1,6 milimetra proti severovzhodu. Sedaj je 47 metrov visoka stavba nagnjena že za 2,7 metra.

12. avgust

- 1949 Z ženevske konvencije je bil izenačen pravni položaj partizanov s pripadniki redne vojske.
- 1944 Začel se je dvodnevni sestanek med Titom in Churchillom. Tito je odklonil predlog, naj se sestane s kraljem Petrom, potrjen pa je bil sporazum o zavezniški pomoči NOVJ. Jugoslaviji je bila priznana pravica do Istre, na pa tudi do Trsta.
- 1928 Umrl je češki skladatelj Leoš Janáček, zastopnik češke nacionalne glasbene smeri, ki je tesno povezana z ljudsko melodično in folkloro. Napisal je vrsto orkestralnih, komornih, klavirskih in vokalnih skladb, znamenito »Glagolsko mašo« in opere »Jenufa«, »Katja Kabanova«, »Lisica Zvitorepka«, »Afera Makropulos« in »Iz mrtvega doma«.
- 1926 Izšla je zadnja številka legalnega komunističnega glasila »Delo«.
- 1848 Umrl je angleški inženir George Stephenson, ki je leta 1814 izumil parno lokomotivo. Leta 1827 je zgradil prvo železniško progo med krajema Stockton in Darlington v Angliji.
- 1827 Umrl je angleški pesnik, slikar in bakrorezeec William Blake, 70 let star. Njegov pesništvo in slikarski opus tvorijo neločljivo celoto, izhaja iz vizionarstva, simbolizma in mistike. Zaslovel je z dvema zbirkami lirskih pesmi »Pesmi nedolžnosti« in »Pesmi zrelosti«, pozneje pa je pisal daljše pesnitve religiozno mistične vsebine. Med njimi je najbolj znana pesnitev »Poroka pekla in nebes«, ki jo imamo tudi v slovenskem prevodu Vojka Gorjana. Pri Blakeu se mistična izkušnja povezuje z brezmejno željo po človekovi duhovni in fizični svobodi. S tem je predhodnik zgodnje romantike, izhaja pa iz tradicije mistikov Milтона in Swedenborga.
- 1633 Umrl je italijanski skladatelj, vodilni glasbenik na medijskem dvoru v Firencah Jacopo Peri. V želji, da bi obnovil starogrško tragedijo, je napisal prvo v zgodovini znano opero »Daphne« (1598). Dve leti kasneje je napisal opero »Euridice«, ki je v celoti ohranjena.

Domačini tega ne delajo več, mestni človek bi pa zbežal

V bohinskih gozdovih pojejo sekire – Težak dela ob ptičjem žvrgolenju se vsak otepa – Poletja še nekam gredo, zime pa so neznosne – Z žago v roki še nihče ni dočkal pokojnine

BOHINSKA BISTRICA – Svež zrak, sonce, ptičje žvrgolenje, skoraj da bi k temu pritaknili še prešerno vriskanje in petje. Tako si nekateri predstavljajo življenje gozdnega sekača. Resnica se močno razlikuje od te romantične predstave. Dokaz o tem je en sam podatek. V bohinskih gozdovih, v katerih so seveda nekoč delali domačini, za njimi pa Primorci, ki jim je sedel val Prekmurcev, ko teh ni hotelo biti več, pa Bosancev, ni nobenega sekača domačina več.

»Čeprav ima skoraj vsak Bohinjec doma toliko žago, z njo v gozd nocoj ne gredo več,« je dejal Ivan Veber, vodja priprave proizvodnje v GG Bled toz Gozdarstvo Bohinj. »Dela je pretežno, nevarno, spremljajo ga poklicne bolezni, predvsem okvare hrbtnice, sluha, vida. Poleti delavci z našim avtobusom odidejo na delo ob pol šestih zjutraj, vrnejo se ob treh popoldne. Pozimi začno okoli kasneje. Delo pa je tako težko, da zanje popoldansko »fušanje«, ki je za številne ljudi pomemben dopolnilni zaslužek, ne pride v poštev. Ni mestnega človeka, ki bi ostal pri delu.«

»Ni ga, ki bi ob delu učal poln penzijo,« ga je dopolnil Anton Deanković, prav tako vodja priprave proizvodnje v tozdu, ki ima 80 zaposlenih, glede na ustvarjeni čist dohodek na zaposlenega pa je že leta na vrhu v Jugoslaviji. Zaradi dobre organizacije dela in dobrih delavcev. Po njegovih podatkih se iz Bohinja vsak dan vozi na delo 280 ljudi, »gozdna« pa mora novačiti nove delavce celo iz Bosne. Povprečna starost v GG Bled je med 40 let, več kot polovica pa med 41. in 60. letom. Novih delavcev ni več dobili, zato bo lesna industrija že čez pet ali sedem let v velikih težavah, ker lesa iz gozda kratko malo ne bo dobila.

Sicer je prva negativna posledica pomanjkanja delavcev (tudi fluktuacija je velika) zaustajanje za gozdno gostinstveno načrto. »Mi gozdarji smo v prvi bojni vrsti, od nas je odvisna lesna industrija, ogrevanje ljudi in še marsikaj. Novih delavcev pa k nam ni,« je dejal Deanković. Gozdna ima poleti premalo delavcev, pozimi pa jim ne more zagotoviti dovolj dela. Zato lesno industrijo (njim je najbližji LIP Bled) čaka ne le to, da bi del teh delavcev skušala pozimi zaposliti pri sebi, kar gotovo ni lahko, temveč predvsem to, da bodo morali lesarji v gozd, če bodo hoteli dobiti surovino.

Res priden sekač danes pri njih zasluži 15.000 dinarjev na mesec. Med njimi so pravzaprav

»Če bi imel takrat tako pamet, kot jo imam danes, ne bi šel za sekača. Poleti je gre, toda zime so hude. Sneg je meter visok, tudi tistega na vejah se je treba paziti, pa mraz. Zaradi vibracij motorne žage mi tedaj, ko sedim, tudi roke »zaspijo«. Po sedmih osmih urah žage v rokah ne ostaja dovolj moči, da bi kje delal še popoldne.«

»Toda je to držalo, zdaj pa se razlike manjšajo,« ga dopolni Veber. »Sestavljalci sindikalne listine so hoteli tako. Oni so govorili, nekaj jih je že celo odšlo nazaj v Bosno.«

Mirko Bjelčević, ki ga Djordje pokliče »Pejd sm,« je iz okolice Maglaja. Z 51 leti je med najstarejšimi v gozdni, tu pa enajsto leto. Doma so žena, štiri otroci, malo zemlje, dve kravi, svinje. Za njim je prišel v Bohinj, vendar h Gradbenemu podjetju, tudi sin. Še premlad je za gozd (nima jih še 18). »Pa naj kar ostane tam, kjer delo ni tako težko.« Tudi Mirka žena še ni obiskala. Če jo kaj pogreša? »Kaj se more. Taka je naša usoda,« reče vdano.

Kako čudno je slišati, ko se strinjata z Vebrrom, da je najlažje delo v gozdu dakele tisto, ki se da opraviti z rokami, ne pa s stroji.

To so težje, vzdrževalna dela na cestah in v vlakih, sejanje sadik. Toda tega ni več kot za mesec dni v letu.

»Kljub pomanjkanju pa vseh delavcev niti ne morejo vzeti,« razlaga Veber. Na novo za sekača takega, ki jih je že prešel 40, ne vzamejo. Je že prestar za delo z motorno žago, ki zahteva človeka na višku življenjskih moči. Poklicne bolezni govorijo, da jih popeljejo piše iz njega.

Mladi iščejo lahko delo

Od sekačev pešje makadam za Pavlu Razpetu, vozniku vzgibnega traktorja. Eden tistih delavcev je, ki mu zaman dopovedujejo, naj se vsaj nekoliko manj žene pri delu.

Pavle dobira izkoristit vsako minuto (tudi je pripeljal iz gozda do ceste 12.000 kubikov lesa, kar je bila četrta plana vsega tozda).

Primorec iz Bukovega je. Konče tedna preživi v Kobaridu, kjer žive žena in trije otroci, sicer pa v samskem domu v Bistrici. Pri gozdnih je že 21, star pa 47 let. Zašel je pri gozdnih žilnici (Primorci so zanje pravi specialisti), bil sekač, »furman«, s konja pa

ČIŠČENJE – Djordje Cvijić in Mirko Bjelčević čistita goščo, kar bo pospešilo rast »perspektivnih« mladih dreves, kot temu rečejo gozdarji. (V. F.)

Kaj mora vedeti bruc

Pogoji za vpis na romunsko fakulteto so nenavadni – Pogoj za ponoven vpis na fakulteto je celoletna zaposlitev – Brez številnih potrdil ne gre

OD DOPIŠNIKA TANJUGA

BUKAREŠTA, 11. avgusta – Tik pred začetkom univerziade so imeli na okrog 140 fakultet v 19 romunskih univerzitetnih središčih povsem drugačno, težje in zlasti manj zabavno tekmovanje. Na duri fakultet, dobro »zavarovanih« s predpisi, so v juliju »jurisali« številni maturanti in drugi središnji. Marsikdo bo moral prihodnje leto znova dokazovati svoje znanje učiteljem in računalnikom.

Podatkov o številu kandidatov, ki se jim je le posrečilo postati bruci, pravila niso sporočajo javnosti, ne povedo niti, koliko srednješolcev je vrglo puško v koruzo. To je znano le zainteresiranim, zato, ostaja skrivnost kabineta na rektoratu in dekanatu. V Romuniji posvečajo veliko pozornosti »študijski politiki« in šim pravilništvom, usmerjajo študentov v študij tistih strok, ki jim v zdajšnji fazi gradnje države dajejo prednost.

Predvsem skrbijo, da sprejmejo na fakultete in visoke šole tiste študentov, da bo njihovo število v skladu s potrebami in možnostmi za zaposlitev. Tik pred začetkom izpitov je bilo v Romuniji na vseh 19 univerzah nekaj več kot 145 tiso študentov. Če si malo pobliže ogledamo uradne statistične podatke, se zdi, da se tretjini vseh rednih študentov.

SPOMINI NA VOJNA LETA (9)

»Ne pozabite na Pearl Harbor!«

Najhujši nasprotnik vojnih dopisnikov ni bil sovražnik, temveč domača cenzura – Resnica je prišla na dan čez desetletja

Pričevanje generala Percivala

Ko je po koncu vojne prišlo na dan, da Japonci niso okrutno ravnali z vsemi ujetniki, so to v zavezniških državah zamočali. Zato je generalu Percivalu, ki je bil ujet v Singapur, štet v čast, ker je leta 1949 napisal knjigo, v kateri je objektivno prikazal, kako so živeli nekateri zavezniški vojniki v japonskem ujetništvu. Kar se njega tiče, je bil viski »poveljnikom ujetniškega taborišča v Singapur, na Japonsko je potoval z ladjo v kabini prvega razreda, ker je bil bolan, ko je prišel v novo ujetniško taborišče, je dobil pomoč Rdečega križa. Leta 1943 je bil premeščen v ujetniško taborišče pri Taibeju na Tajvanu. »Vsak oficir je imel sobico. Odprta je bila knjižnica z angleškimi in ameriški knjigami... imeli smo namizni tenis in gramofon, plošče smo lahko kupovali v mestu. « Ujetniki so lahko odposlali eno pismo, nekaj časa so prejeli tudi dva časopisa v angleščini, ki sta izhajala v Tokiu, poslušali so radio, na katerem je bilo mogoče dobiti samo japonske postaje. Ko so jih premeštili v Mandžurijo, so jim dali tople obleke, nastanili pa so jih v vojašnicah s centralnim ogrevanjem.

»Dva tipa« iz Washingtona

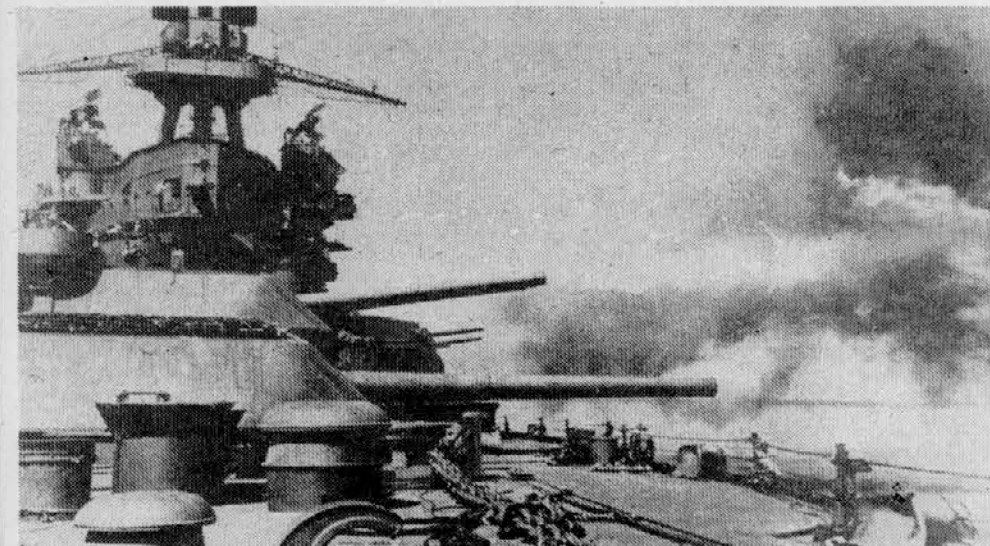
Do jeseni 1943 so Združene države zbrale svoje sile. Američani so nadomestili, kar so izgubili v Pearl Harborju. Za ofenzivo proti Japonski je bilo nared dovolj vojakov, letal in ladij. Američani so se odločili, da bodo začeli ofenzivo z osvajanjem Japonske v loku utrjenih otokov. Predstavljali so si, da bodo tako osvojili oporišča, s katerih bodo letelce trdnjave B-29 mogle napadati Japonsko, zato so bili pripravljeni vsako vletišče plačati z življenji tisočev svojih vojakov. Pred njimi so bile še hude in krvave bitke, kajti Japonci so se žilavo in fanatično branili. Toda vojna sreča se je že prevrnila na zavezniško stran in pričakovati je bilo, da bo ta okoliščina olajšala delo vojnih dopisnikov. Poveljstva posameznih vrst vojske so res dala

skih strokovnjakov, ki so »razlagali« objavljene vesti, so bila poročila vojnih dopisnikov le še manjši del »končnega izdelka«, to je celovitega poročila o kakem dogodku. Četudi je bil vojni dopisnik na kraju dogodka, se njegovo poročilo ni smelo razlikovati od uradne verzije. Sporočeno je na primer bilo, da so Američani, v glavnem MacArthurjevi bombniki, v bitki v zalivu Leyte potopili devetnajst japonskih težkih križark. Vsi pa so tudi vedeli, da je Japonska začela vojno z osemnajstimi takimi križarkami, da med vojno niso zgradili nobene nove, in da jih je v bitki v zalivu Leyte sodelovalo štirinajst. Cenzura je iz poročil dopisnikov črtala vse, iz česar bi bilo mogoče razbrati očito protislovje.

Večje izgube med dopisniki kot v bojnih enotah

Mnogi dopisniki so obupali, se vrnili v svoja uradništva, in tam redigirali članke kolegcev, ki so ostali na Pacifiku. Na »terenu« so ostali v glavnem dopisniki, sposobni napisati »kratke vesti«. Bili so kvalificirani za to, ki zanimajo širok krog bralcev, popolnoma nesposobni pa so bili poročati o vojni v vseh njenih vidikih. Nekateri so sedeli v štabih in prepisovali uradne bilene, drugi so na pritisk svojih redakcij hodili za četami in pisali članke, ki se običajno začnajo: »Danes sem od vseh dopisnikov prvi prišel v Tarawo... Okrog mene žvižgajo kroglice, to poročilo pa pošiljam po posadki torpednega čolna, ki ga bo posredovalo naprej po svoji kratkovalni radijski postaji...«

Lestvino, paradižjo na ta način poročanja je napisal avstralski dopisnik Allan Dawes od čolna »Melbourne Herald«. Dawes, okoren debel in počasen, se je pripokal do spoznanja, da so se bralci že navečali pogumnih in podjetnih dopisnikov, in je leta 1943 napisal članek, ki se je začel takole: »Nekje v Novi Gvineji. Bil sem zadnji med dopisniki, ki so prišli v Lae...« Poročilo je vložil v kuverto, to pa je prazna zabojček za vojaško pošto. Mesec kasneje je njegov časopis objavil njegov članek pod naslovom: ZADNJI NOVINAR, KI JE PRIŠEL V LAE, JE POSLAL POROČILO PO POŠTI.

BITKA V ZALIVU LEYTE: Težki topovi bojne ladje »Pennsylvania« bruhaajo ogenj

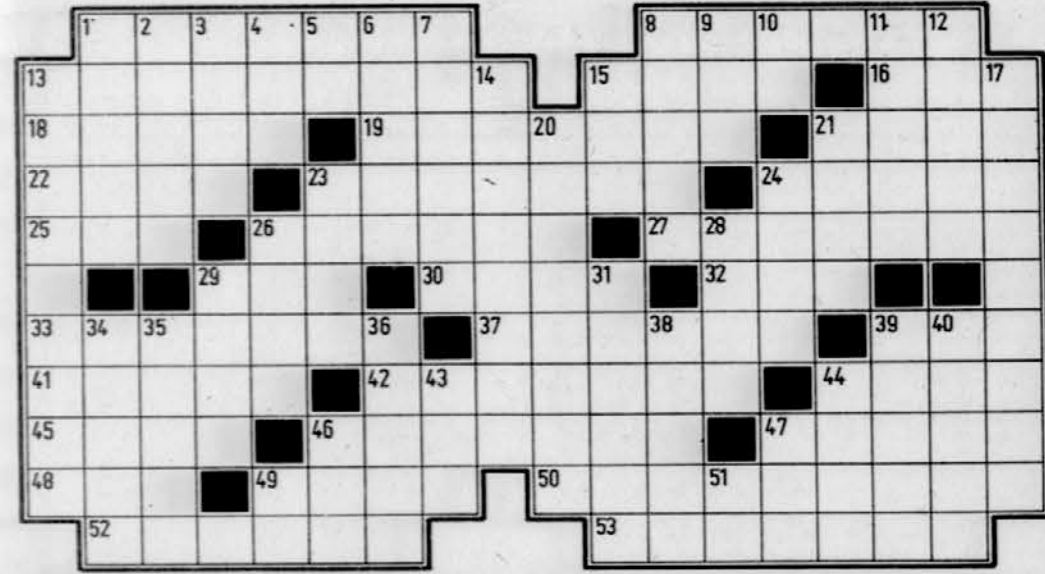
vedeti, da bo odšel del vojnih dopisnikov lažje, kot je bilo. Oddelek za zvezo s tiskom pri tihomorski mornarici Združenih držav je izdal brošuro, v kateri je mornarica obljubljala, da bo dopisnikom »odprla zlat rudnik« materiala za njihove reportaže. Oddelek je ponujal dopisnikom zvezde z neba: lahko bodo obiskali vsako poveljstvo, smeli bodo fotografirati in intervjuvati, kogar bodo želeli, dovoljen jim bo dostop na vojne ladje, skratka, »dopisniki bodo imeli vse, kar potrebujejo za svoj posel.« Hkrati je mornarica začela reorganizirati svojo cenzorsko službo: pri oddelku za zvezo s tiskom bi bil oficir dovolj visokega čina, ki bi lahko samostojno odločal, kaj je lahko objavljeno in kaj ne.

Končalo pa se je s tem, da so bile razmere za dopisnike v glavnem take kot prej. Če je imel dopisnik srečo, da je bil določen za »pokritje« kakšne večje akcije, je postal sestavni element »delovne skupine« in je z drugimi kolegi izmenjaval informacije in podatke. William F. Tyce, dopisnik agencije UP, je zastopal vse ameriški tisk, ko je na laboratoriju ameriške mornarice letel nad otokom Iwo Jima, kjer so Američani izkrcali močne desantne enote. Webley Edwards od CBS pa je ob isti priložnosti poročal za vse radijske postaje v Ameriki.

Če je dopisnik po srečnem naključju sam prišel do kake informacije, je vedel, da ga bo uradno sporočilo prehitelo, kajti razdalje na Pacifiku so tako ogromne, sistem komunikacij pa je bil tako zapleten, da je bila tekma z uradnimi viri obveščanja že vnaprej obsodena na neuspeh. »Newsweek« je v tej zvezi napisal: »V tej vojni sta dva najuglednejša vojna dopisnika. To sta tipa, ki sedita v Washingtonu in pripravljata uradno sporočila za vojsko in mornarico.« Ker je bilo vse več tudi komentatorjev in voja-

Dve opravičili navajajo za izredno slabo poročanje o vojni na Pacifiku. Prvo: časopisi so od svojih ljudi zahtevali opise bitk; vsakega dopisnika, ki bi namesto stereotipnega opisa hotel napisati kaj izvirnega, so nagajali nazaj in ga prisilili, da je pisal o bitkah. Posledica tega je bila, da so bile smrtne žrtve, proporcionalno gledano, večje, kot v borbenih enotah katekorelji vrste ameriških orožnikov in obupnih prizadevanj, ki napovedujejo, da se odpirja žarišče priprav za boj. Vse to je bilo prepričljivo, zdrsiranim tujincem, klovnom, kot so bili Pyle, La Farge in Clark Lee.

Drugo opravičilo, da so dopisniki slabo poročali o tem, kaj se dogaja, je dejstvo, da niti posamezna poveljstva niso vedela, kaj se v resnici dogaja, če pa so že vedela, tega dopisnikom niso hotela odkriti.

KRIŽANKA

Vodravno: 1. razglednica, 8. mesto v Siriji, drugo največje mesto države (od pisa), 13. zbiralnik, vodni hranilnik, 15. muslimanski bog, 16. ime mladinske pisateljice Peroci, 18. italijanski pesnik in libretist, po čigar libretih je uglasil Mozart tri opere (Lorenzo, 1749-1838), 29. vprašalnica, 30. besedica za tvorbo presežnika, 33. pripadnik baltičkega naroda, 37. pas ozvezdja na nebu, v katerem imajo nekatera živalska imena, 39. skupno ime za tri najvišja nordijska božanstva, 41. užiten morski konj, 42. reno, 43. obnovitev, 44. poškodba, škoda, 45. ime perzijskega pesnika in astronoma, 46. najvišji loterijski dobiček, 47. nemčija, 48. neznanje, sumničanje, 49. ime nekdanjega kongskega secesionista Combeja, 50. v grški mitologiji konj s človeškim poprsjem in glavo, 52. glavna tenorska vloga v Puccinijevi operi »La Boheme«, 53. poljski kralj iz 14. stoletja.

logiji konj s človeškim poprsjem in glavo, 52. glavna tenorska vloga v Puccinijevi operi »La Boheme«, 53. poljski kralj iz 14. stoletja.

NAVPIČNO: 1. je umrl ruski šahovski veleojster, imenovan »večni drugi« (Paul), 2. zaničljivo ime za Azijo, 3. znamenito madridsko nogometno moštvo, 4. rastlinska bodica, 5. rimska štirica, 6. domače obnavalo, 7. dansko pristaniško mesto na polotoku Jyllandu, 8. največji otok istoimenskega finskega otočja v Botniškem zalivu, 9. Italijan, 10. medmet, 11. slovenski satirik in režiser (Zarko), 12. starogrška kolonija na Halkidiki, ki jo je razrušil Filip Makedonski, 13. nosorog, 14. smer v umetnosti in literaturi, 15. ime ameriške filmske igralkice McGraw, 17. špansko pristaniško mesto blizu Gibraltarja, 20. prišteja filozofske smeri, ki temelji na Platonovih naukih, 21. plast, 23. po vojni umrl slovenski slikar, naš najboljši marinst (Albert), 24. spaček, škrt, 26. kitajska dinastija od 7. do 10. stoletja, 28. kraljev otok v tihomorskem arhipelagu Tuamotu, 29. nizozemski arhipelag, 16. stoletja, odličan portretist (Anthony van Dasher), 31. prašček za zakol, 34. pušavski veter, 35. fino vito praga za vezenje, 36. spomladanski mesec, 38. ime slovenske slikarke Kobilice, 39. Obri, 40. ječa, arest, 43. zarez, 44. bolgarski vladar iz 9. stoletja,

46. eden največjih ameriških književnikov iz prejšnjega stoletja (Edgar Allan), 47. drugo ime za Tajsko, 49. pogost del škotskih in irskih primikov, 51. avtomobilska oznaka Tuzle.

Rešitev prejšnje križanke

VODRAVNO: 1. rajna, 6. smalta, 12. torba, 17. etoil, 18. Kuralt, 19. Steen, 20. Miklošič, 22. sari, 24. igra, 25. Ines, 26. ares, 28. Kane, 30. Ank, 31. Nac, 32. Cronin, 34. tanatos, i. 36. Ram, 37. jeklo, 39. Amati, 40. Stein, 43. Senoa, 44. kri, m. 45. Carpin, 47. Ampere, 49. ila, 51. ena, 52. Odra, 54. Olle, 55. eden, 56. Nana, 59. Rora, 60. Alkibiad, 62. cross, 64. karate, 66. krone, 67. Aosta, 68. otomani, 69. soter.

Kratkotrajna sreča

Geoffrey White in njegova žena Joan iz srednjeangleškega mesta Barnsley sta na dopustu krepko praznovala. Priprčana sta bila, da sta na lotu zadela dobiček 800.000 funtov (58 milijonov dinarjev). Samo nekaj ur po slavi je bilo veselja konec. Izkazalo se je, da je agencija v Barnsley izredno nemarna: njunega listka ni oddala pravočasno.

ALEKSA BRAJOVIĆ

John Terraine Mogočna Evropa

4. nadaljevanje

To še vedno ni vse; tudi na drugih industrijskih področjih so bili nemški uspehi podobni. Celo dolga leta varovani britanski zasebni področji – ladjarstvo in svetovna trgovina – je ogrožala Nemčija. Leta 1900 je bila Nemčija na industrijskem sektorju udeležena že z 20 odstotki v svetovni trgovini in njeno trgovsko ladjarstvo je imelo nosilnost skoraj dveh milijonov BRT. Nemčija je pod genialnim Bismarckovim vodstvom, združena pod prusko upravo, odkrila blaginjo.

Bismarck je spoznal, kako občutljivo je notranje ravnotežje evropskega reda; njegovi nasledniki tega žal niso domeli. Ko je leta 1896 obiskal Hamburg in videl ogromno pristanišče, v katerem je mrgolelo ladij, ko je slišal globoko bobnenje nemške moči, je zasliutil zastopanje svoje sistema in se prestrašeno odvrnil: »To je nov svet, nova doba.«

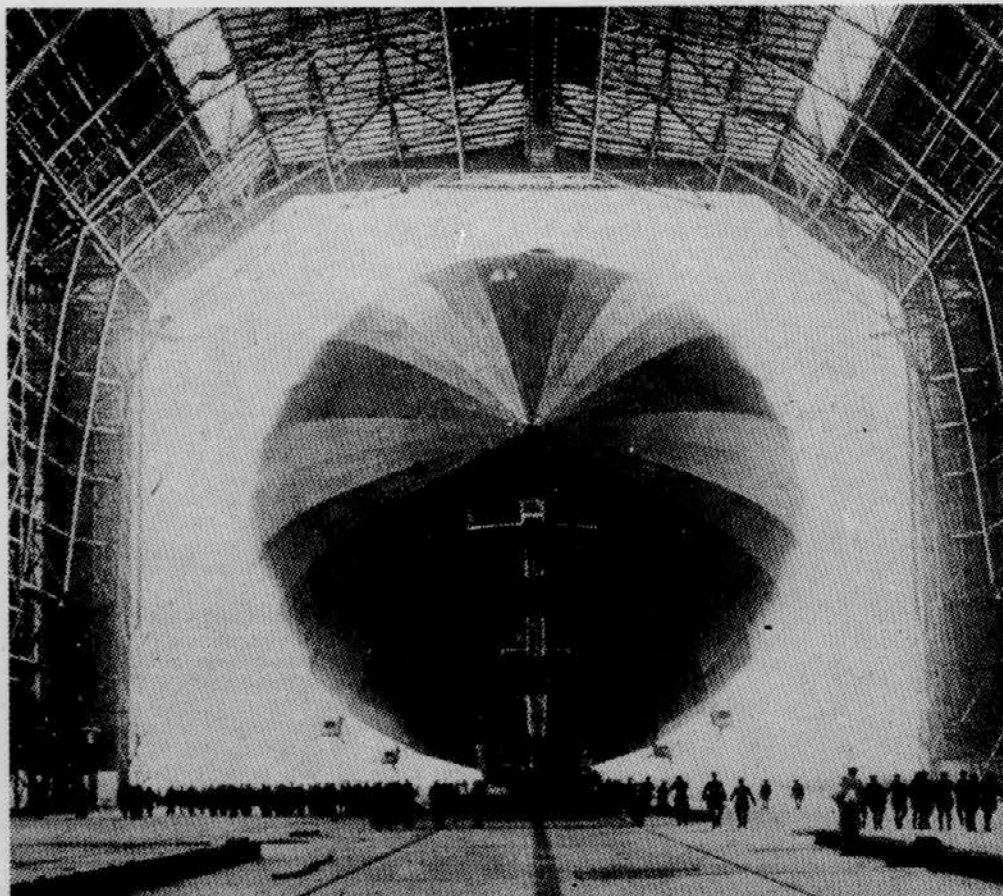
Novo iznajdbe, nove industrijske panoge – celo nova razsežnost. Druga julija leta 1900 so se v Friedrichshafnu ob Bodenskem jezeru uresničile sanje. Nova preizkusna zračna ladja grofa Ferdinanda von Zeppelina, ki je vzela dve leti dela, se je dvignila v zrak in letela nad Bodenskim jezerom pet kilometrov daleč. Grof je bil württemberski konjeniški častnik; pruska oblast v armadi njegove domovine ga je jezila in bil je toliko nesposoben, da je to tudi na glas povedal. Pri dvainpetdesetih letih je dosegel generalni čin, vendar je bila njegova nadaljnja kariera nemogoča, zato je zapustil armado. Začel se je zanimati za novo znanost o letalski tehniki, v kateri je imela takrat vodilno vlogo Francija. Rezultat zamenjave poklica se je pokazal devet let kasneje, ko se je prvič dvignilo v zrak svinčeno podobno, srebrnasto telo, dolgo 128 metrov in široko 12 metrov. Opremelno je bilo z dvema Daimlerjevima motorjema,

katerih vsak je imel 16 konjskih moči. Njegov skelet je bil tog, njegova togost je izhajala iz sorazmerno nove kovine – aluminija, ki je bil tudi nemško odkritelje.

Ferdinand Zeppelin je postal junak in njegova slava se je razširila daleč preko württemberskih meja. Zračna ladja je bila samo prototip in njene naslednice Sachsen, Hansa, Viktorija Luise so kmalu letale nad vso Nemčijo. Leta 1915 je bilo 37.250 Nemcev, ki so že potovali s Zeppelinovimi zračnimi ladjami. Cepelin s potniki na krovu so preleteli že več kot 100.000 kilometrov brez nesreče. Vse je kazalo, da jim pripada bodočnost. Lahko so preletavali veliko večje razdalje, lahko so prevzajali mnogo težje tovore, lahko so se vzpenjali hitreje in v višje kot katerikoli letalo. Po zaslugi grofa Zeppelina in njegovih učencev so se uresničile stare sanje, da bi obvladovali nebo prav tako suvereno kot morje.

Kombinacija nakopičenega in večajočega se bogastva Velike Britanije in nove Nemčije, ki je tako hitro postala elektrarna Evrope, bi zadostovala za ohranitev položaja vodilne gospodarske sile v svetu. Ta položaj je Evropa vendar že imela, edini resni tekmiči sta ji bili ZDA in Japonska, ki sta se oblikovali po evropskem vzoru in ki sta delali v evropskem slogu. Toda leta 1900 ni bilo sodelovanja; namesto tega je vladalo rivalstvo. Konkurenca z državami zunaj Evrope sicer ni bila pomembna, zato pa je bilo rivalstvo med evropskimi deželami toliko bolj nevarno. In tekmovalje med Nemčijo in Veliko Britanijo se je krepilo iz dneva v dan.

Nekoč sta bili obe državi prijateljsko povezani. Te vezi so bile dvojne: kraljevske (pred

»Grof Zeppelin«, velika zračna ladja dvajsetih let. Njen prototip so izdelali leta 1900

skoro dvesto leti je hannovski volilni knez postal angleški kralj) in rodovne, ki so segale v čas preseljevanja narodov. V dolgi vojni s Francijo je imela Velika Britanija v Nemcih vedno zaveznika, zadnjičkrat v znameniti bitki pri Waterloo, ki je bila dolbena, kakor so bili Nemci vedno prepričani, samo zaradi pravega nesoglasja pogoja armade pod Blücherjevim poveljstvom, ker je armadi vojvode Wellingtona že pohajala slava. Natančni romantični tiski prikazujejo oba junaka z roki v roki na bojišču. Prijateljski občutki do Nemcev so bili v Veliki Britaniji tako močni, da je leta 1870, ko je izbruhnila francosko-nemška vojna, Thomas Carlyle lahko zapisal: »Najbolj upanja poln dogodek mojega časa je zame to, da bo plemenita, potrpežljiva, globoka, pobožna in močna Nemčija, končno združena v en narod, postala kraljica celine, namesto domišljave, slavoželjne, razdražljive, prepirljive, nemirne in preobčutljive Francije.«

Ni si bilo mogoče misliti, da bi Anglež, ki je leta 1900 dobro poznal Nemčijo, lahko rekel kaj takega. Britanci, ki so ob prelomu stoletja obiskali Nemčijo, so med mladino, med pripadniki srednjega razreda in med študenti naleteli na strah zbujajočo sovražnost. Lord Vansittart, takrat obveščen mlad diplomat, ki naj bi izrazil, kakšno njegovo znanje v nemščini, je ta pojav takole opisal: »Tam je bilo ogromno zlobe, polne sovražnosti do Velike Britanije, ki jo je bilo treba prešči vsespod: na zemlji, na morju, na vseh področjih.«

Vzrok za sovražnost na univerzah je bila naravnost nekaterih profesorjev, kritiki so jih imenovali »pedantokratke«. Med temi profesorji so bili različni karakterji kot Heinrich von Treitschke in Friedrich Wilhelm Nietzsche.

Motorist obležal mrtev

LUCIJA, 11. avgusta – Sinoči ob 22.05 se je v Luciji zgodila huda prometna nesreča, v kateri je izgubil življenje 18-letni Bojan Pasarič iz Parecaga 121.

Do nesreče je prišlo, ko je voznik osebnega avtomobila Salvatore Signorini iz Trsta vozil od Sečovelj proti Kopru. Pri odcepu za gostilno Rubin v Luciji ni opazil, da pred njim vozi moped-avtomatik Bojan Pasarič. S prednjim delom avtomobila je silovito trčil v zadnji del avtomatika, pri čemer je Pasarič vrgel v zrak, po 16 metrih pa je padel na zadnji del vozila, ki ga je nasproti voza 29-letni Antonij Uznanski z Dunaja. Po nekaj metrih je motorist padel na sredo ceste, kjer je obležal mrtev.

Poleg nepazljivosti je nesreči botrovala tudi prehitra vožnja voznika Signorinija, kar potrjuje tudi podatke, da je Signorini potiskal avtomatik še 129 metrov naprej od kraja trčenja. Vprašanje pa je tudi, če je svetila zadnja luč Pasaričevega avtomatika.

I. U.

Zastrupitev s kremenimi rezinami

PTUJ, 11. avgusta – Slasličarna Bilala Aljevića v Ptuj, Potrčeva cesta 3, je za zdaj zaprta. Za takšen ukrep se je odločil sanitarni inšpektor, ko je zvedel, da je do danes dopolne v ptujski bolnišnici poiskalo zdravniško pomoč 24 ljudi, ki naj bi se zastrupili s kremenimi rezinami, ki so jih kupili minulo nedeljo v njegovi slasličarni.

Čeprav preiskava še ni končana, je sanitarni inšpektor Milan Petrovič povedal, da gre najbrž za zastrupitev z rezinami, s katerimi se je zastrupilo precej otrok, pomoč pa so iskali tudi nekateri odrasli.

2. H.

Požarov manj, ne pa tudi malomarnosti

SLOVENSKA BISTRICA, 11. avgusta – Čeprav število požarov v občini Slovenska Bistrica v prvih šestih letih letosnih mesecev ni primerjavi z minulim letom ne narašča, s požarne varnosti je celoti ne kaže biti preveč zadovoljen. Približno tako bi lahko povzeli današnje mnenje, ki so ga podali člani novoustanovljenega občinskega štaba za krepitev požarne varnosti.

Ob tem, da je bilo v prvem letošnjem polletju na slovensko-bistriškem območju 24 požarov (lani v vsem letu 48), je zanimiva ugotovitev, da se je zmanjšalo število tih požarov, ki so jih povzročili ljudje, medtem ko je v zasebnem sektorju škod zaradi ognja je v družbenem sektorju je precej manj (v prvem polletju le za 170 tisočakov), medtem ko so požarne škode pri zasebnikih v letošnjih prvih šestih mesecih že presegle lanske letošnje škode, ki so jih povzročili letošnji požari, cenijo na več kot 2,4 milijona dinarjev, v zadnjih dveh pri-

ročjih pa je bilo v prvem letošnjem polletju na slovensko-bistriškem območju 24 požarov (lani v vsem letu 48), je zanimiva ugotovitev, da se je zmanjšalo število tih požarov, ki so jih povzročili ljudje, medtem ko je v zasebnem sektorju škod zaradi ognja je v družbenem sektorju je precej manj (v prvem polletju le za 170 tisočakov), medtem ko so požarne škode pri zasebnikih v letošnjih prvih šestih mesecih že presegle lanske letošnje škode, ki so jih povzročili letošnji požari, cenijo na več kot 2,4 milijona dinarjev, v zadnjih dveh pri-

ročjih pa je bilo v prvem letošnjem polletju na slovensko-bistriškem območju 24 požarov (lani v vsem letu 48), je zanimiva ugotovitev, da se je zmanjšalo število tih požarov, ki so jih povzročili ljudje, medtem ko je v zasebnem sektorju škod zaradi ognja je v družbenem sektorju je precej manj (v prvem polletju le za 170 tisočakov), medtem ko so požarne škode pri zasebnikih v letošnjih prvih šestih mesecih že presegle lanske letošnje škode, ki so jih povzročili letošnji požari, cenijo na več kot 2,4 milijona dinarjev, v zadnjih dveh pri-

ročjih pa je bilo v prvem letošnjem polletju na slovensko-bistriškem območju 24 požarov (lani v vsem letu 48), je zanimiva ugotovitev, da se je zmanjšalo število tih požarov, ki so jih povzročili ljudje, medtem ko je v zasebnem sektorju škod zaradi ognja je v družbenem sektorju je precej manj (v prvem polletju le za 170 tisočakov), medtem ko so požarne škode pri zasebnikih v letošnjih prvih šestih mesecih že presegle lanske letošnje škode, ki so jih povzročili letošnji požari, cenijo na več kot 2,4 milijona dinarjev, v zadnjih dveh pri-

MIRKO KUNŠIČ

VLADO SMOLE

V mengeški Pšati je poginilo več ton rib

Strupene odplake so pritekale, kot kažejo sedanje ugotovitve, pod čistilnimi napravami – Ribiči so na nevarnost že večkrat opozarjali

LJUBLJANA, 11. avgusta – Prve analize onesnažene reke Vipave in potoka Hubelj so za zdaj pokazale, da je v vodi primanjlo kisika zaradi večjih količin amoniaka. Natančen vzrok pogina rib pa bo znan šele čez nekaj dni po opravljenih bioloških preiskavah. Hkrati, ki je minil petek prišlo do zastrupitve rib v Tržaški Bistrici in Hublju, so odpadne vode pomorile ribji zaradi tudi v mengeški Pšati.

Izkazalo se je, da so strupene odplake pritekale v potok Pšata pod čistilno napravo, čeprav je bila gladina vode precej nizka. Kot so povedali člani domačjske ribiške družine, gre očitno za slabo delovanje čistilnih naprav med Loko in Mengšem. Zaradi tega je 19. julija letos v Pšati poginilo zaradi odpadnih vod več ton rib. Odplake so tokrat pritekale v potok zaradi preoblitve vode.

Člani ribiške družine iz Domača med drugim povedali, da je to že sedmi pogin rib na njihovem območju in tretji v Pšati. Škodo, ki so jo povzročili letošnji pogini, cenijo na več kot 2,4 milijona dinarjev, v zadnjih dveh pri-

Devetčlanska tihotapska mreža pred sodiščem

V Novi Gorici so vložili obtožbo za tihotapce tehničnih predmetov – Glavni krivec carinik?

NOVA GORICA, 11. avgusta – Novogoriško temeljno javno tožilstvo je pred dnevi vložilo pri temeljnem sodišču v Novi Gorici obtožbo za skupino devetih tihotapcev. Štirje med njimi so italijanski državljani, ki so od začetka leta 1979 do oktobra lani preko italijansko-jugoslovanske meje tihotapili televizijske sprejemnike, radijske aparate, gospodinske in druge stroje ter številne druge tehnične predmete in jih nato preprodali po Sloveniji.

Jeseni lani so v Novi Gorici odkrili in presekali niti organizirane tihotapske mreže, ki je očitno vodila iz Gorice preko maloobrnejnega mejnega prehoda v Solkanu pri Novi Gorici do Ljubljane in v druge slovenske kraje.

Med obtoženimi je organizator skupine za tihotapenje blaga preko meje 42-letni Venceslav Klanjšček, trgovec iz Gorice, ki je očitno povezal skupino avto-prevoznikov iz tega sosednjega italijanskega mesta, in sicer 42-letnega nezaposlenega peka Artura Causa, 41-letnega delavca Ernsta Bellotta in 35-letnega železokrivca brez zaposlitve Giovannija Persoglia, da so iz njegove trgovine in raznih skladišč v Gorici in njeni okolici prepeljali v obdobju nekaj več kot dveh let in pol preko državne meje tehnične predmete vredne najmanj pol milijona dinarjev. Glede na carinsko osnovo za posamezni predmet, bi znašale carinske in druge dajatve, če bi bil uvoz teh predmetov dovoljen okrog 428 tisoč dinarjev.

Venceslav Klanjšček je, kakor ga bremenijo obtožnice, organiziral in vodil mrežo posrednikov za razpečevanje pretihotapjenega blaga na območju Nove Gorice, Ljubljane, Škofje Loke. Tehnične predmete so namreč na jugoslovansko ozemlje sprejemali, shranjevali, prevažali, izročali kupcem in sprejemali denar za nje: 52-letni Jancz Dolenc, mehanik iz Ljubljane, 39-letni Branko Valentinčič, avtoprevoznik iz Šempetra pri Novi Gorici, 35-letni Miroslav Vodopec, avtomobilski mehanik in Zarko Furlan, 32-letni strojni ključavničar, prav tako iz Šempetra.

Da so obtoženi v tem obdobju, ko je veljala prepoved uvoza za

metalka
blagovnica
Ljubljana

vsa potrebna
oprema za
gostinske lokale

ŠTIRIINDVAJSET UR

Treščil v drevo

IZOLA, 11. avgusta – Davi ob 5.45 je voznik osebnega avtomobila Livijo Fatorič, 21 let, iz Seče vozil od Strunjana proti Kopru. V Izoli je 200 metrov pred križiščem za Dvore v blagem levem ovinku zapeljal s ceste in silovito treščil v drevo. V trčenju sta se hudo ranila voznik in 39-letni sopotnik Jože Resnik iz Lučana pri Piranu. Oba so hudo ranjena prepeljali v izolsko bolnišnico. Na avtomobilu, ki je popolnoma uničen, je škoda za sto tisoč dinarjev.

I. U.

Z avtom v kolo

LJUBLJANA, 11. avgusta – Alojz Gruden, star 79 let, iz Škofljice, se je hudo ranil v današnji prometni nesreči. Gruden se je peljal na kolesu, na krmilu je imel desetlitiško posodo polno mleka. Iz Pjave gorice proti Ljavnici. Nenadoma je zapeljal na levo pred osebnim avtomobil, ki ga je za njim pripeljal 44-letni Janez Adamčič iz Velikih Lašč. Voznik je s prednjim desnim delom avtomobila zadell kolesarja. Ranjenega Grudna so odpeljali v Klinični center.

N. V.

Z. H.

8-6359

...TELEPRINTERJI DIGITRONA V SLUŽBI INFORMIRANJA NA ATLETSKEM POKALU EVROPE V ZAGREBU...

digitron

1-12

Z bolečino in žalostjo sporočamo, da je umrl naš tovariš in sodelavec

dipl. el. ing.
DRAGO ŠOBA

republični inšpektor za zveze

Ostal nam bo v trajnem spominu

Kolektiv in družbenopolitične organizacije Republiškega komiteja za promet in zveze in Republiškega prometnega inšpektorata

Sporočamo, da je preminila naša sodelavka

MARIJA LOKAR

višji zobotehnik

Drago sodelavko bomo ohranili v trajnem spominu

Klinični center Ljubljana
TOZD Stomatološka klinika

Ljubljana, 13. avgusta 1981

Umrli kolesar

LJUBLJANA, 11. avgusta – Sinoči se je v prometni nesreči, ki se je zgodila v križišču Celovške in Djalovičeve ceste, smrtno po nesrečil 64-letni Ludvik Kunovar in Djalovičeve ceste, smrtno po nesrečil 64-letni Ludvik Kunovar na kolesu po Djalovičevi cesti proti Šišenski ulici. V križišču s Celovsko cesto je pripeljal po vznožnem pasu, ne po stezi za kolesarje, in ko je na semaforju gorela rdeča luč. Tako je zaprl pot vozniku Ferdinandu Wanbergerju, ki je pripeljal po Celovški cesti, od Sentevidla proti mestu, Wanberger je trčil v sredino kolesa, tako da je kolesarja odbilo na levo na pločnik. Hudo ranjeni Kunovar je umrl med prevozom v Klinični center. Voznik motorja se je laže ranil, njegova 17-letna sopotnica Aleksandra Novine pa hudo.

N. V.

Strelna udarila v vinski hram

JESIČENJE NA DOLENJSKEM, 11. avgusta – Ponoči okrog tretje ure je strela udarila v vinski hram, last Stanka Gajškega, v Ponikvah 10 pri Jesenjah na Dolenjskem. Zgorel je hram, več vinske posode in kmečko orodje. Škoda je za 500.000 dinarjev.

N. V.

Z. H.

8-6359

Spomočjo slučajnih znank vnovčeval ženine čeke

22-letni Zoran Čabrilo iz Zadra obsojen na eno leto in 8 mesecev zapora – Malomarnost na poštah

KRANJ, 11. avgusta – Zaradi pomaranja vrednotni na škodo beograjske poštne hranilnice so 22-letnega Zorana Čabrila kranjski sodniki danes dopolne obsodili na eno leto in 8 mesecev zapora.

Zoran je 16. marca letos vzel doma v Zadru ženino čekovno knjižnico beograjske poštne hranilnice z 19 blanketi in njeno osebnostno izkaznico ter odšel. S pomočjo slučajnih znank je dvigoval denar. V preiskavi so ugotovili, da je v kratkem času na ta način dvignil za več kot 130 tisoč dinarjev brez kritja in jih zapravil.

Ponavadi je izpolnil ček za 10 tisoč dinarjev, ponaredil ženin podpis, znanke pa pregovoril, da so z ženino osebnostno izkaznico dvigovale denar pri okencih poštne hranilnice. Tako je dobil denar na poštah v Zadru, na Reki, v Ljubljani, Kranju in Trzinu. V omenjenih krajih ni preverjal resničnosti podatkov in istovetnosti oseb, čeprav je malo verjetno, da bi bile vse Zoranove znanke podobne njegovi ženi.

Na glavni obravnavi je obtožen priznal in obžaloval kazniv dejanja. V preiskavi so ugotovili,

METEOROLOŠKO POROČILO

Dobro vreme za poljščine

Moča sredi minulega meseca je koristila predvsem sladkorni pesi, rast koruze pa je normalna – Kljub pozebi bo letos vinska letina dobra

LJUBLJANA, 11. avgusta – Juljske vremenske razmere so bile za kmetijske rastline izredno ugodne. Obilica padavin in primerne temperature (dobro namočena tla) so omogočile bujno rast poljščin, predvsem pa vinoloma, to je koruzi in sladkorni pesi.

Ohladitve med 19. in 20. julijem razvoja poljščin niso zavre. Vreme je zlasti prijalo sladkorni pesi, ki se je že v drugi polovici julija pričela beliti. Pridelovalci so imeli dokaj težav pri oskrbi, saj so bile njive z sladkorno peso precej zaraščene s plevelom.

Razvoj koruze je letos normalen. Nastavek storžev je bil bogat, saj so bile rastline v zadostni meri oskrbljene z močo in toploto. Proti koncu meseca je koruza odcvetela v višjih legah, v nižinah pa je nastopila že faza polnjenja zrnja.

Avgustovska vročina, ki je zajela naše kraje po 31. juliju in so dnevne temperature presegle 30 in več °C, so polja osušila. Zaloga talne vlage so

HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD SRS

Italijan v Bostonu

26. nadaljevanje

Pri Giuliettinem očetu je bilo občudovanja vredno, da v svojih pisnih ni bil ne popolnoma lažniv ne popolnoma iskren. Svoje želje je kratko malo jemal za resničnost. Svet in ljudi je videl take, kot si je želel, da bi bili, dobra, debelušna mama v ulici Pietra pa je brisala nosove otrokom in s solzami v očeh prebirala moževa pisma, dobro vedo, da vse tisto, kar je napisal, ni čisto res. Toda to je ni prav nič motilo. Žanjjo so bile važne same besede in kljub obilnosti svojega telesa se ji je zdelo popolnoma samo po sebi umevno, da jo mož primerja z ameriški zvezdnici in da je v tej primerjavi zmagovita. Pri svojem možu je imela rada tudi laži, ki niso bile ravno laži v tistem smislu, kot pojmujejo to besedo ljudje, ki ne žive pod južnim soncem.

★★★

Tarchinini je poklical majordoma. »Angelo, krkam na tvoja domoljubna čustva in na vse, kar te veže na našo skupno mater Italijo. Pomagal mi boš, kajti tem Amerikancem, ki se imajo za najbolj pametne na svetu, moram dati pošteno lekcijo! Če si za to, potem mi boš v prihodnjih dneh vedno stal ob strani, kajti na žalost se na zeta ne morem zanesti. Na življenje gleda na ameriški način in je še vedno prepričan, da je dva in dva štiri. Moja hči, to ti moram priznati z bolečino v srcu, je

preveč zatreskana v svojega moža, da bi uvidela in razumela, da sem desetkrat pametnejši in sposobnejši od njega, čeprav ima diplome in bere knjige.

»Signore, popolnoma sem vam na uslugo.«
»Prav. Najprej telefoniraj gospodini Parkerjevi in ji vprašaj, ali me lahko sprejme.«
Majordom je opravil, kar mu je bilo naročeno, in povedal Romeu, da gospodini Parkerjevi ni prav nič do tega, da bi sprejela kogarkoli, da pa bo za tasta Cyrusa Leacoka naredila izjemo, čeprav ji ni prav jasno, kakšen je namen pogovora, za katerega je prosil Romeo.

Tarchinini se je razpetil.

»Nič naj si preveč ne razbija glave, ji bom vse razložil. Na pot, Angelo!«

★★★

Janet Parker je sprejela Romea in prevajalca v posebnem stanovanju, ki ji je bilo določeno v očetovi hiši, v kateri je uživala popolno neodvisnost in svobodo. V črno oblačeno dekle, ki je bila od jakega nekoliko zabuhla v obraz, se očitno še ni opomogla od očetove smrti. Obiskovalcem ni prikrivala, da je utrjena in naveličana, in jima je dala vedeti, da bo zelo hvalčna, če bosta kratka.

Tarchinini je za uvod povedal, da je podobna junakinji iz tragedije, in da ga spominja na Elektro, ki je tudi objokovala smrt ljubljene očetja. Takoj nato pa ji je prosil, naj se poskuša obvladati v svoji bolečini, kajti tudi on, Romeo Tarchinini, je občutljiva duša in ne more gledati jokajoče ženske, ne da bi tudi sam bruhnil v jok. Janet se je za trenutek že vpraševala, ali se morda smešno obličeni mož ne norčuje iz nje, pa je v njej prevladal občutek, da je resnično iskren, kar ji je globoko ganilo. Po tem uvodu se je Giuliettin oče dotaknil

bistva problema, ki ga je pripravil do tega, da je zaprosil za nenavadni pogovor.

»Signorina, kakšno je vaše mnenje o Stevu Murcylju?«

»Kaj pa naj si mislim o človeku, ki mi je umoril očeta?«

»Ne tako hitro, signorina! Ali ste prepričani, da je umoril gospoda Parkerja?«

»Policija...«

»Za božjo voljo, signorina, pustiva policijo pri miru! Saj poznate njene metode! Čim jami pride pod prste tip, ki mu lahko naprtilo umor, jim to zadostuje in ne razglablja naprej.«

»Vendar je vaš zet...«

»Mož jet je prav tak kot drugi, le da pri njem ne gre za lenobo. Verjame v tisto, kar je jasno očeno, in ne ve, da se bogovi pogosto zabavajo s tem, da nas vlečejo za nos prav z zunanjim videzom. Dober policaj pa mora videti dlje od zunanjega videza. Hočem reči, ni dovolj, da najdemo domnevnega krivca. Pojasniti moramo tudi, zakaj je zagrešil zločin.«

»Vse kaže, da je bil ta Murcy nasilnež. Najbrž se je pripravil z mojim očetom.«

»Zaradi česa pa naj bi se pripravil?«

»No, vidite, vsa je tam! Pokramljal sem s tem fantom. Moram reči, da ni nor. Samo koraj pa bi se lahko pripravil z vašim očetom, kajne? Vse kaže, da je hotel narediti ušesno. Pravi, da je nasilen. Seveda je, toda samo takrat, kadar kdo rani njegovo srce. Tista Deborah ga je razžalila, pa se je razjezil. Kdo pa ne bi ravnal tako, če ima le malo srca... Poglejte mene! Čisto pohleven in miroljuben človek sem. Pa vendar je za las manjkalo, da nisem zadavil nekoga, ki je izzivalno in nesramno ogledoval mojo ženo...«

»Ni dokazano, da bi oče naročil ali sporočil Murcylju, naj pride k njemu.

OČKA

Patrick Cauvin

16. nadaljevanje

Dvigne obe roki in jih zgane v smer vrat.

»Pojdite k vratu, tole je agencija in jaz imam delo!«

Vem, da je tole agencija, njeni zgodbi o delu pa ne verjamem, ker je takrat, ko sem vstopil, gledala kako letajo muhe in na njeni pisalni mizi ni papirjev, se nalivnika ne, torej ni treba, da mi domišljavka tveži laži.

»Torej, pravim, mi ne morete dati informacij? Nobene volje ne pokaže, da bi odgovorila, in vendar mora vedeti, če so tovarne ali ne.

Za menoj kot kanarček začivka neka ženica.

»Otrok ne bi smeli samih puščati sem.«

Na mršavih rokah ima ogabne zaplestnice, na brkih pa polno riževega pudra. Z njo je stoten stavec, v škornjih z visokimi petami in potapljaško uro, kot če bi šel iskati školjke na dno morja, in v hipu me postane strah, ker se zavem, da bova, če odpotujeva tja dol, nenehno srečevala ljudi te vrste.

»Informacije bi rad, pravim, to ni prepovedano mlajšim od trinajstih let...«

Stoletnik se zamaje takoj, ko začuti sapico in pravi: »Prosim te, Lidija,« Druga sekci tajnica je prav tako videti živčna, naloži mi polno naročje perspektiv vseh barv in se skuša smehljati takoj, da dviga kotiček ustnic k usomem.

Dostojanstveno se umaknem. Natančno jih bom lahko proučil. Vrata se odpro z nežnim cin-cin in že sem zunaj.

Na klopi metroja sem pregledal prospekte in dobil en odgovor na svojo težavo: preklicano drago potovanje je to, kar pa ni zelo pomembno, kajti kot pravi Dédé, bova pobasala takšen zalogaj, da si bomo lahko udobno plačal pet ali šest povratnih voženj Pariz-Bangkok.

Kar zadeva tovarne, si še vedno nisem na jasnem, a videl bom na mestu samem. Gotovo pa so tam sloni in, če si jih hočem ogledati, imam več možnosti, jaz pa imam glavno v istopitni zadnji. Ko pride postaja, kjer mislim izstopiti, moram zakričati, drugače se nihče ne premakne in ostanem zagoden.

Kar hladno je bilo, a bolj prijetno je bilo hoditi in vsi pot domov sem premišljal o življenju.

Prišel sem do sklepa, da v celoti vzeto položaj ni slab, vendar je zamotan. Odkar je mama odšla, me ni najbolj jezilo to, da je ni več, pač pa izraz hišnice in sosed, kadarkoli so me srečale. Pomnilovala so me, kot da bi v drugo preobleval norice. V bistvu me ni prizadelo. S Frankom je bolj preprosto, bolj enostavno je s kuharjo, z zabavo, z vsem. Lahko se tepeva na tleh ali gledava film po televiziji do konca. Če pri mizi prevrnemo sodo ali kaj drugega, ni več katastrofa. To ne pomeni, da je zmeraj veselo, vendar tudi ni tako, da bi iz tega moral delati tragedijo.

Osebnosti mi je Franck bolj všeč kot njen Amerikane, a ona je izbirala in tu ni kaj storiti. Poleg tega pa je dokaz, da je Franck lepši, dejstvo, da ima Jeanine, in Jeanine je kot ženska lepša od mame, bolj seksi je in zna jahati konja, poleg tega je polna dobre volje,

tako da mislim, da z zamenjavo ni ničesar izgubil.

Včasih se mi zdi smešno, ker sta poročena in imata mene, imata pa še vsak drugega moža in drugo ženo, vendar zaradi tega nisem nesrečen. Kajti Franck in Jeanine sta kot poročena, hodita v kino, poljubljata se in imata seks, zagotovo vem.

Sprašujem se, če se bom jaz poročil. Odvisno od poklica, ki ga bom imel. Če bom gangster, kot si želim, je bolje, da se ne, kajti če me lepega dne primejo, ne bo za ženo nič kaj zabavno preživljati nedelje tako, da se pogovarja z možem skozi rešetke. Poleg tega pa zaenkrat še nisem srečal ljubezni. Raje ne mislim na te stvari, kljub vsemu so malce ostudne.

Ko sem se vrnil, je bila Jeanine že tam in je pripravila brezhibno večerjo. Počakala sva, da se je vrnil oče in igrala poker. Franck jo je najbrž opozoril, ker ni hotela igrati za denar, že čisto na začetku je rekla ne in bilo jo je malce groza.

In vendar sama zasluži.

Imela je prav, ker sem imel dva polna zadetka, drugega za drugim in enkrat ljubko trojko, dam, kar bi mi lepo napolnilo blagajno.

Potem sva poslušala Eddie Cochrane. Kar dobro se spozna na rock in pomislil sem, če srečam kakšno takšno, ko bom velik, se morda oženim.

Potem sem ji povedal, da bom kmalu imel veliko denarja in dejala je: »Ah! Ah! In ker me ni vprašala, koliko, sem oznanil: »Mogoče dva ali tri milijone.«

Ljubko je se nasmešnila in dejala: »Upam, da me boš povabil v restavracijo?«

Videl sem, da mi ne verjame in potrl me je. Presodil sem, da nima smisla razpravljati o nadobnostih najine pogurnatije. Njen ugled je v mojih očeh padel.

VZTRAJNO K RAZVOJU IN NAPREDKU

Štirideset let se izteka od dogodkov v Ribnici na Pohorju. Pred štiridesetimi leti je tukaj počila prva partizanska puška in naznanila oholemu zavojevalcu, ki si je podjarmil domala vso Evropo in bil pijan od krvavih zmag, da na tej zemlji nima kaj delati. Odjeknili so prvi strelji upora, ki se je nezadržno razplamtel tudi čez vse zeleno Pohorje.

Bilo je 12. avgusta leta 1941, ko je skupina smelih prvoborcev Pohorske čete prišla v večernih urah prav na sredo Ribnice in zasejala s svojim neustrašenim dejanjem pravi preplah med nadutimi zavojevalci in domačimi okupatorjevimi hlapi. Prvi pohorski partizani so potrebovali orožje in brez oklevanja šli po njega tja, kjer ga zanesljivo ni manjkalo – v močno sovražnikovo orožniško postojanko sredi Ribnice na Pohorju. Dobro so se založili z njim in obračunali tudi s komandirjem orožniške postaje in podrepiškim županom. Med partizani, ki so sodelovali v napadu, je bil tudi Boris Čižmek-Bor pa Rudi Graj in še nekaj borbovcev. Pot jim je kazal tedaj aktivist, znani prvoborac Ivo Škerlornik.

Po napadu, ko so se partizani že umaknili v varstvo prostranih pohorskih gozdov, se je okupator v svoji onemogli bestialnosti znesel nad domačini. Druga dne zgodaj zjutraj je vse družine strpal v šolo. Tukaj se je začelo prvo zasiljevanje in »sortiranje«. Nekatere so izpustili, druge pa odgnali naprej v Maribor in koncentracijska taborišča. Ves teror pa ni mogel zadušiti iskre upora, ki se je nezadržno razplamtevala in zažarela nad vsem Pohorjem. Iz prve pohorske čete so se razvile legendarni Pohorski bataljon, odredi, brigade.

Žive priče te slavne preteklosti se redčijo, čas se odmika, zgodovina pa bo te dogodke ohranila večno žive, nepozabne. Datum napada na Ribnico na Pohorju, si je radeljska občina izbrala tudi za svoj občinski praznik. Vsako leto ga po dogovoru praznujejo v drugem kraju. To je prilika, da na določenem območju še z večjo zagnanostjo postorijo to in ono, kar prispeva k rasti in bogatjenju določenega kraja. Letos bo osrednja občinska proslava – tretjič po vojni – zopet v Ribnici na Pohorju. Nanjo se v občini še posebej skrbno pripravljajo, saj sodevpa v okvir proslavljanja zgodovinskih jubilejnih obletnic, 40-letnice vstaje in ustanovitve OF. Praznovanje bo brez odvečnega zunanjega bliska, vendar dostojno velikih obletnic, naravnano na gospodarske poudarke, ki jih terja od nas sedanjini trenutek v okviru stabilizacijskih prizadevanj.

ŠTIRIDESET LET RAZVOJA IN NAPREDKA

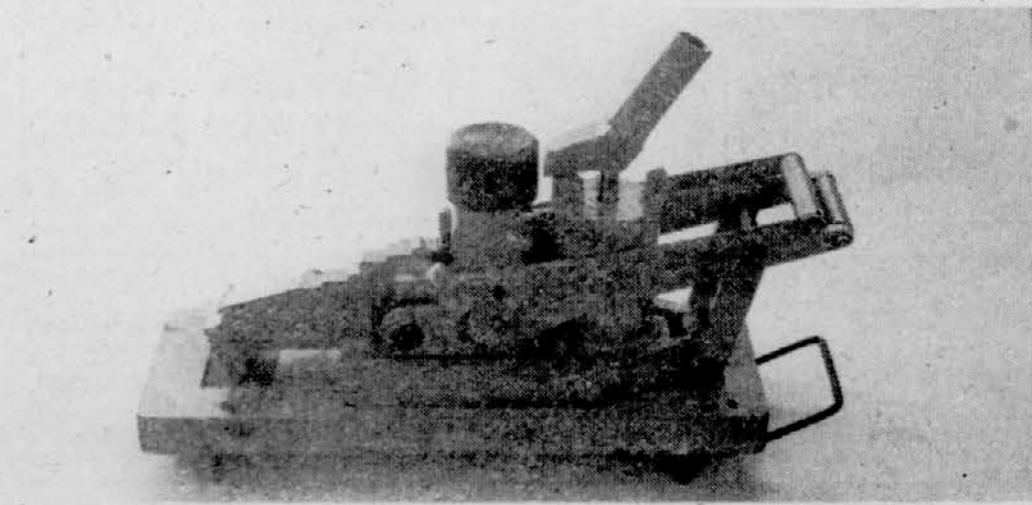
Gozdovi Pohorja in Kozjaka, ki so štiri leta borbe borcev NOB nudili zatočišče, so bili in ostajajo še sedaj sila pomembni za razvoj gospodarstva v občini. Občina Radlje tega velikega naravnega bogastva še do danes ni v celoti izkoristila, čeprav ne gre prezreti, da je in ostaja lesno bogastvo osnova za družbeno rast tega območja. V glavnem je v povojnih letih snelo izkoriščanje gozdov le na sečnji in primarni obdelavi lesa in posredno pri obnovi. S preusmeritvijo tovarne lepenske v Podvelki v tovarno oken, ki je postala TOZD Lesne Slovenj Gradec, pa se je tudi na tem področju obrnilo na bolje, kar zadeva racionalnejšo, gospodarnejšo izrabo lesa. Poleg Mute in še nekaterih drugih panog industrijske dejavnosti si na tem območju zaradi preudarnega načrtovanja in sodelovanja z združenim delom dobiva lesno predelovalna industrija

TUDI HYPOS MED PRIZNANIMI

Tudi HYPOS – Muta, podjetje za hidravliko in pnevmatiko, je letos med kolektivi v občini Radlje ob Dravi, ki je za svoje tvorno delovanje in dobro gospodarjenje dobilo občinsko priznanje. Ustanovljeno je bilo na pobudo občinske skupščine pred šestimi leti s sredstvi, ki so jih vročili vračajoči delavci iz tujine. S krediti in izdatnim pologom pa sta k ustanovitvi podjetja pripomogla občina in Gorenje-Muta.

Lotili so se predvsem proizvodnje tistih stvari na področju hidravlike in pnevmatike, za katere doslej ni bilo proizvajalca doma, kar daje njihovim razvojnim možnostim veliko možnost. Začeli so skromno in neopazno z nekaj deset zaposlenimi, res da povečini kvalificiranimi delavci. Sedaj se je kolektiv že tako utel in potrebe po njihovih izdelkih tako narastle, da so se morali podati v razširitev proizvodnih prostorov. Do jeseni bo pod streho nova delovna dvorana, v kateri bo 2000 m² proizvodnih površin. Obseg proizvodnje pa bo povečan za dva in pol krat. Tudi število zaposlenih se bo občutno povečalo, in sicer od sedanjih 65 na 120. S svojimi izdelki se že pojavljajo na tujih trgih, predvsem v Avstriji in Zvezni repu-

Hidravlično dvigalo za dviganje železniških pragov

vidno mesto v gospodarskem utripu občine. Za razvoj radeljske občine so pomembne elektrarne na Dravi: Vuzenica, Vuhred in Ožbolt pa tudi Dravograd. Res je sicer, da kakih neposrednih koristi občina od njih sedaj nima, ker ne participirajo iz tega naslova nobenega dinarja. Ne gre pa prezreti resnice in tega se na občini tudi dobro zavedajo, da je vpliv elektrarn na razvoj občine vendarle velik in da so elektrarne posredno povezane z rastjo občine na vseh področjih od zaposlovanja do izobraževanja, socialne in urbanistične rasti.

Gradnja elektrarn je narekovala nove potrebe, vzporedno se je krepila kovinska obrt, ki z nezadržnimi koraki stopa v industrijsko proizvodnjo. Iz gradbenega podjetja, katerega obrtniške začetke je treba iskati kot posledico potreb elektrarn, se jo razvila močna kovinska industrija Stroj.

Iz kovačnice na Muti, se je razvila doma in na tujem močno uveljavljena tovarna poljedelskega orodja, ki predstavlja danes jedro kovinske industrije v občini in tudi sicer daje ton gospodarstvu v občini. Največji razmah so v tej delovni organizaciji dosegli v letih po vključitvi v SOZD Gorenje. Gre za razvojno renansanso znotraj delovne organizacije in občine. Oboji priznavajo, da je bila takšna organiziranost velika sreča, posledice pa se v praksi iz leta v leto vse bolj koristno potrjujejo. Livarni v Vuzenici in tovarni sivčnega granulata in drobne kmetijske mehanizacije na Muti se v taki organiziranosti tudi v prihodnje ponujajo še neslute razvojnne možnosti.

Rekli smo že, da je gozdno gospodarstvo in delno tudi kmetstvo zaradi toge usmerjenosti v osnovno surovinski dejavnost v preteklosti stagniralo. Vso stvar je bilo treba postaviti na učinkovitejšo dohodkovno temelje. Lotili so se obnove, iz lesno-predelovalnih obratov nastaja nov industrijski kompleks na področju Vižinge.

Počasi, vendar z zanesljivimi koraki, si utira pot konfekcijska dejavnost. Kroj Vuzenica in Okus Radlje orjeta ledino in predvsem pomembno vplivata pri strukturi zaposlovanja predvsem ženske delovne sile, ki ostaja na tem območju še vedno precej brez dela.

»PRITISK« PREBIVALSTVA V DOLINO

Število prebivalstva na območju radeljske občine se v zadnjih štiridesetih oziroma petdesetih letih ni bistveno spremenilo. Tedaj kot danes, po zadnjem štetju živi v občini nekaj manj kot 17.000 prebivalcev ali le za kakih 1500 prebivalcev več kot pred petdesetimi leti. Vidne razlike pa so nastale pri spreminjanju okolja, kje se ti ljudje naseljujejo. Večasih je prebivalstvo radeljske občine domovalo pretežno po višinskih predelih, kar 10.659 jih je živelo po višinskih zaselkih, »dolincev« je bilo samo nekaj nad 4500. Sedaj se je to razmerje krepko zasukalo v prid »dolincem«, ki jih je kar 9384, medtem ko je v višinskih predelih občine ostalo sedaj še 7487 prebivalcev. Okoli trideset odstotkov prebivalcev občine je zaposlenih v gospodarstvu in negospodarstvu: v občini jih dela 4681, medtem ko je zaposlenih zunaj občinskih meja 600 Radeljčanov. V primerjavi s predvojnimi in povojnimi leti se je povečala zaposlenost več kot za 100 odstotkov. Vse to je močno vplivalo na razraščanje in urbano pospešeno rast nekaterih nižinskih naselij, med katera sodijo mimo občinskega središča Radelj ob Dravi še »elek-

trarne» centri Vuhred, Vuzenica in Ožbolt ter Muta in drugi. Kakorkoli že, razvoj radeljske občine ni nikoli doživel skokovitih etap. Ves razvoj gre tukaj umirjeno, morda celo počasneje, kot bi si to želeli, vendar preudarno in zanesljivo. Ker ima vsaka stvar dve plati medalje, pravijo v Radljah, je bilo tudi to za nekaj dobro. Počasnejši razvoj je po njihovi oceni prispeval, da pri urbanizaciji niso bile storjene večje napake kot v večini drugih krajev. Danes se jim to dobro obetuje, predvsem kar zadeva urejeno in čisto okolje.

Ne bo odveč, če na kratko ponovimo že večkrat zapisano resnico, da pomeni za tovarno leto 1951, ko so delavci prevzeli upravljanje v svoje roke, novo obdobje velikega vzpona. Tovarna je iz leta v leto spreminjala podobo, izgradnja livarne v Vuzenici pa pomeni začetek nove sodobne tovarne. Dolgoletne tradicije s področja livarstva pa so bile dragocen kapital.

Dvajset let potem, ko so delavci tovarno prevzeli v svoje roke – januar 1971, je druga, za ta žilav in marljiv kolektiv, ki si je vse kar ima, ustvaril s pridnostjo lastnih rok, pomembna obletnica na veličastnem spomeniku njihove preteklosti. Odločili so se za združitve v sestavljeno organizacijo združenega dela Gorenje. Nikoli jim ni bilo žal te odločitve, pravijo delavci, in praksa jim to zgovorno potrjuje. Razvoj in napredek tovarne in livarne na Muti je dosegel po tem letu skokovit, nesluten napredek. Samo dve leti po združitvi je že nastal nov objekt na Muti, kjer sta danes dve od treh temeljnih organizacij združenega dela.

Razvejena samoupravna organiziranost

Rezultati, ki jih dosegajo v Gorenje – Muta, tovarni poljedelskega orodja, kmetijskih stro-

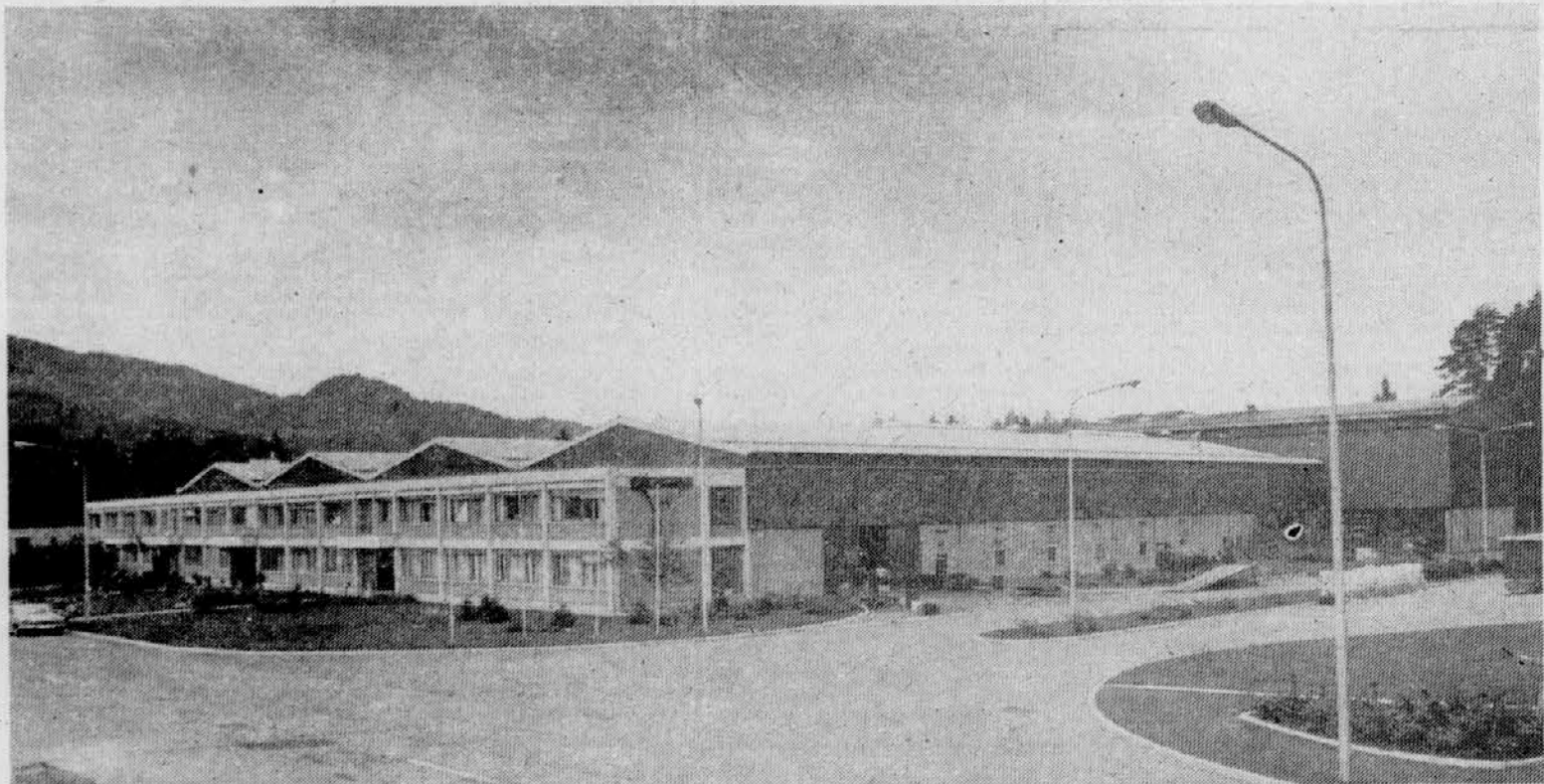
trarniški» centri Vuhred, Vuzenica in Ožbolt ter Muta in drugi. Kakorkoli že, razvoj radeljske občine ni nikoli doživel skokovitih etap. Ves razvoj gre tukaj umirjeno, morda celo počasneje, kot bi si to želeli, vendar preudarno in zanesljivo. Ker ima vsaka stvar dve plati medalje, pravijo v Radljah, je bilo tudi to za nekaj dobro. Počasnejši razvoj je po njihovi oceni prispeval, da pri urbanizaciji niso bile storjene večje napake kot v večini drugih krajev. Danes se jim to dobro obetuje, predvsem kar zadeva urejeno in čisto okolje.

SKRB NERAZVITIM OBMEJNIM OBMOČJEM

Radeljski občinski dejavniki so že pred leti uvideli, da ne kaže zanemarjati problema, ki se je porajal z odzivom prebivalstva z višinskih in predvsem obmejnih področij občine. Zaradi tega so storili vse, da bi ta odziv zajeli. V svoje gospodarske razvojne načrte so zapisali, da je treba z vsemi sredstvi podpirati vsa tista prizadevanja, ki bogatijo ta območja, da bi tako postala privlačnejša za občane, da bi jih priklenila nase. Ni slučaj, da so dali močan poudarek izgradnji infrastrukture na teh območjih. Ceste, elektrika, telefonsko omrežje in kmečki turizem pa so osnovna deviza te usmeritve.

V občini je sedaj še vedno šest krajevnih skupnosti, ki so uvrščene med manj razvite krajevne skupnosti, to so Ožbolt, Podvelka, Remšnik, Radlje, Muta in Vuhred. Tem je v občinskih dokumentih posvečena še posebna pozornost. Seveda pa prevladujeta preudarna treznost in razsodnost, da razvoj ne dovoljuje prehitavanja. Razvoj, ki je bil v tej občini dosežen v povojnih letih je velik in viden na vsakem koraku. Ne delajo pa si utvar, da jim še veliko manjka do popolne razvitenosti, prevladuje razum, da v nekaj desetletjih ni mogoče nadoknaditi vsega, kar je bilo zamujeno v stoletni in stoletni preteklosti, katere zapuščina sta siromaščina in zaostalost.

Gorenje – Muta • Gorenje – Muta • Gorenje – Muta • Gorenje – Muta • Gorenje

Tovarna, Gorenje – Muta

TOVARNA – UTRIP OBČINE

Delovna organizacija Gorenje – Muta daje svojim proizvodnim programom na področju kovinske industrije gospodarski utrip občine. Dobro gospodarjenje tega delovnega kolektiva pomenijo v nemali meri tudi dobro stanje in razmere v občini in njenem gospodarstvu nasploh. Ta zavest jih tudi družijo in medsebojno povezuje interese na vseh področjih družbene dejavnosti.

Ne bo odveč, če na kratko ponovimo že večkrat zapisano resnico, da pomeni za tovarno leto 1951, ko so delavci prevzeli upravljanje v svoje roke, novo obdobje velikega vzpona. Tovarna je iz leta v leto spreminjala podobo, izgradnja livarne v Vuzenici pa pomeni začetek nove sodobne tovarne. Dolgoletne tradicije s področja livarstva pa so bile dragocen kapital.

Dvajset let potem, ko so delavci tovarno prevzeli v svoje roke – januar 1971, je druga, za ta žilav in marljiv kolektiv, ki si je vse kar ima, ustvaril s pridnostjo lastnih rok, pomembna obletnica na veličastnem spomeniku njihove preteklosti. Odločili so se za združitve v sestavljeno organizacijo združenega dela Gorenje. Nikoli jim ni bilo žal te odločitve, pravijo delavci, in praksa jim to zgovorno potrjuje. Razvoj in napredek tovarne in livarne na Muti je dosegel po tem letu skokovit, nesluten napredek. Samo dve leti po združitvi je že nastal nov objekt na Muti, kjer sta danes dve od treh temeljnih organizacij združenega dela.

Razvejena samoupravna organiziranost

Rezultati, ki jih dosegajo v Gorenje – Muta, tovarni poljedelskega orodja, kmetijskih stro-

Tovarna nerjavnih armatur Muta

OBČINSKO PRIZNANJE – KREPITEV REGIJE

Železarna Ravne na Koroškem, katere začetki segajo tja v sredino štirinajstega stoletja, je zaslovela v svetu predvsem po svojem jeklu. Po vojni je železarna dosegla veliko in celo skokovito rast, potem ko so začeli širiti proizvodnjo plemenitih jekel. Širjenje in posodabljanje proizvodnje teče od osvoboditve naprej domala neprekinjeno do danes in je predvideno tudi v devetdesetih letih. Vzporedno z metalurškimi obrati so se razvijali sodobni obrati za mehansko predelavo in obdelavo jekla; povečala se je proizvodnja orodja, strojnih delov in strojev. Moderna sredstva in metode kontrole v laboratorijih omogočajo spremljanje tehnoloških postopkov, kakovosti proizvodnje in lastnosti izdelkov.

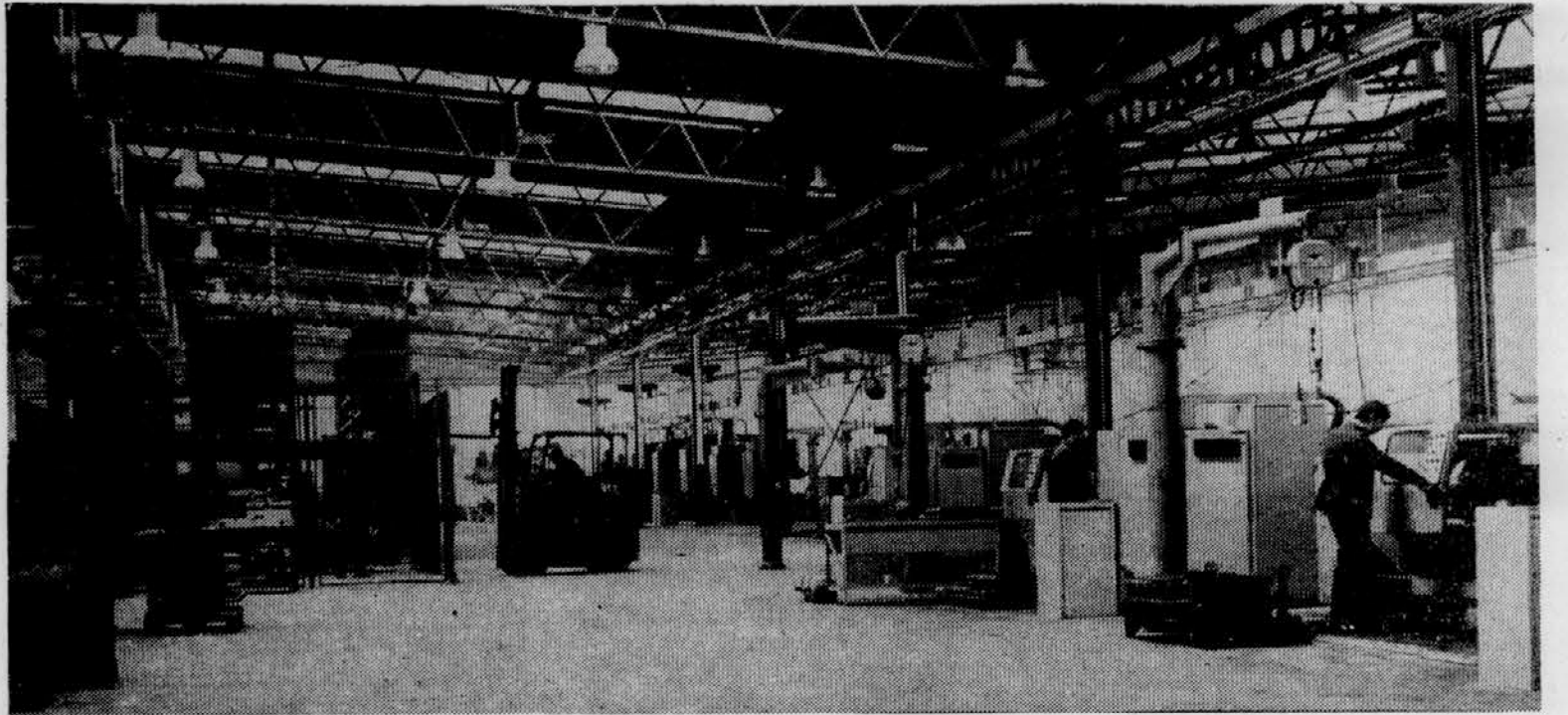
Železarna Ravne na Koroškem je skupaj z železarnama Jesenice in Štore združena v Slo-

venskih železarnah. Organizirana je v 23 TOZD in štiri delovne skupnosti. Dislocirane so TOZD rezalno orodje Prevalje, kovinarstvo Ljubno in tovarna nerjavnih armatur Muta. Tovarna je bila ustanovljena s 1. 1. 1981 s proizvodnim programom, ki predvideva predelavo lastnih jekel v finalne izdelke. Težišče proizvodnje je v zapornih ventilih, zasunkih, povratnih ventilih in na ostali zaporni tehniki in drugih izdelkih, ki se uporabljajo za celotno petrokemijo.

Nadaljnji program pa je usmerjen še v nerjavne armature za potrebe živilske industrije. Gre predvsem za proizvodnjo črpalk, veznih elementov, membranskih ventilov in še več podobnih stvari.

Vse, kar izdelajo v tem kolektivu, je na trgu zelo iskano, posebej sedaj, ko se omejuje uvoz, dosedaj pa tovarne s takim proizvodnim programom v Jugoslaviji ni bilo. TOZD nerjavnih armatur je dograjen na lokaciji Muške do strehe in tudi stroji pod njo. Dvorana meri 6000 m², ob njej pa je še 200 m² prizidka za poslovne prostore. Sedaj zaposlujejo 75 ljudi, že čez leto, dve pa jih bo delalo 240. Kadrovska struktura je zelo zahtevna, ker je proizvodni program nov in terja veliko razvojnih posegov.

Ob letošnjem občinskem prazniku Radlje ob Dravi je občinska skupščina temeljni organizaciji podelila občinsko priznanje. V tem dejanju se odraža dokaz, kakšno ceno in vrednost pripisujejo družbenopolitične organizacije in SO Radlje tej temeljni organizaciji. Pomeni pa tudi priznanje osrednji delovni organizaciji Železarni Ravne na Koroškem, ki je s postavitvijo te dislocirane temeljne organizacije bistveno pripomogla h krepitvi in gospodarskemu razvoju občine.

Del obdelovalne linije v dvorani nerjavnih armatur

Povezovanje z okoljem

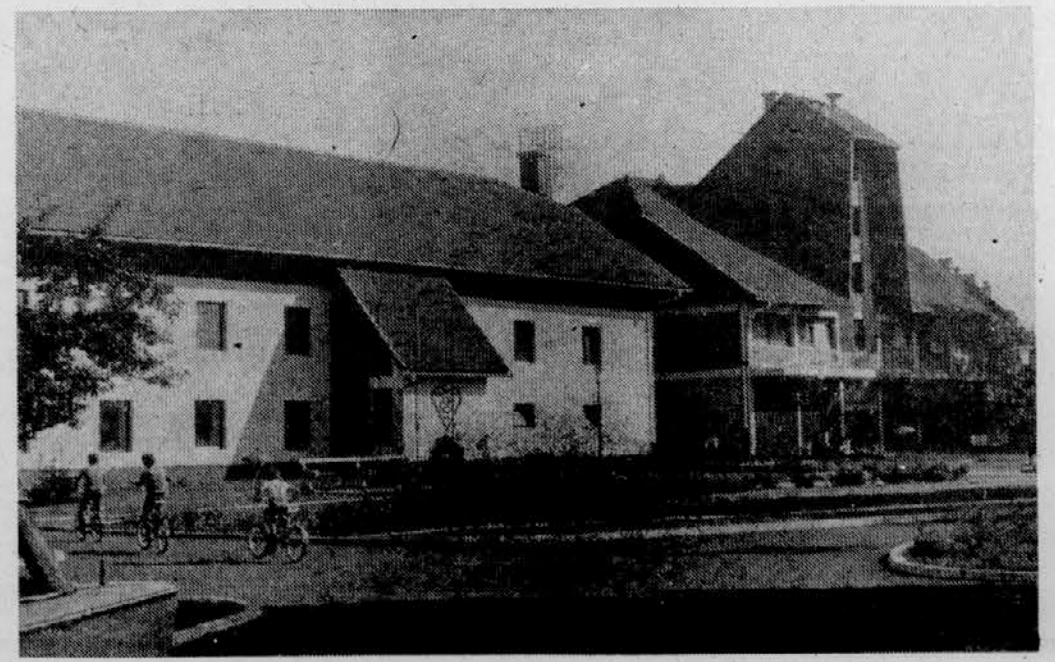
Skupaj z velikimi razvojnimi načrti vodi kolektiv preudarno kadrovske in štipendijske politike, rešuje stanovanjsko problematiko in se tesno povezuje s svojim okoljem. Sodelovanje s krajevnimi skupnostjo predvsem na Muti in v Vuzenici je vzorno. Živijo in delajo tesno drug z drugim, delo in interesi kraja jih združujejo, tako da med tovarno in krajem praktično sploh ni meja in pregrad. Tovarna z vso tenkotnostjo skrbi za duhovno in materialno rast svojih članov, ki kot občani teh krajev tvorno povezujejo in bogatijo medsebojne interese. Tovarna, kot ji pravijo domačini, se s svojo nad štiristoletno tradicijo nepogrešljivo vključuje v vsa dogajanja današnjega ekonomskega utripa. Vtisnila je tem krajem neizbrisni pečat. Veliko tega, kar danes najdemo na tem območju, je posledica ali v vročni zvezi s tovarno na Muti. Pesem starih kladiv, kovačije na Muti duši čas, izpodirja jo sodobna tehnika. Ostaja pa tradicija pridnih, delovnih rok, ki jih je izoblikovala kovačija, roke, ki so tudi ob sodobnem stroju kos ustvarjalnemu ritmu.

Srečanje v zelenju in cvetju

Gorenje – Muta, tovarna v tem prelepem svetu v Dravski dolini, pa ni zaslovela le zaradi izdelkov. Skupno z njo in ob njej se širi glas tudi po že več let uveljavljeni enkratni pridelitvi »Srečanje v zelenju in cvetju«. Iz leta v leto je pridelitev popolnejša in ni le zunanja manifestacija ustvarjalnih zmogljivosti tovarne, temveč pomeni simbiozo gospodarske, kulturne in turistične rasti tega kraja in vpliva tovarne, ki ga pri tem tudi nesporno ima.

Na razstavi zelenega programa, ki jo že leta sem pripravijo v avgustu in začetku septembra, se predstavijo z bogatim proizvodnim programom delovne organizacije skupaj s SOZD Gorenje in drugimi delovnimi organizacijami z območja občine in regije. Organizatorji si prizadevajo, da bi obiskovalec s te razstave odšel bogatejši za spoznanje, kako je mogoče z izdelki iz velike družine Gorenje izoblikovati celovito ponudbo na področju kmetijske mehanizacije, vrtnega in cvetličnega orodja ter druge kmetijske mehanizacije tja do bele tehnike in druge elektronike. Sprehod po tej razstavi daje tudi najlepšo sliko, kako učinkovito je medsebojno povezovanje, sodelovanje in skupno snovanje v razvojnih prizadevanjih in ciljih, ki so kolektiv Gorenje pripeljali do današnjih razsežnosti in svetovne veljave.

Muta – šolski center (levo) – nov gasilski dom (desno) – odsev tovarne.

OBJAVA ŠT. 32 ZVEZA SKUPNOSTI ZA ZAPOSLOVANJE SR SLOVENIJE

objavlja potrebe po delavcih,

ki so jih prijavile delovne organizacije in zasebni delodajalci, niso pa mogle biti pokrite iz vrst v Sloveniji prijavljenih začasnih brezposelnih iskalcev zaposlitve.

Objavljene potrebe so odprte do zasedbe.

Informacije o objavljenih potrebah dajejo pristojne skupnosti za zaposlovanje, ki so navedene v oklepaju vsake objave. Sklicevati se je treba le na objavljeno registrsko številko objave.

DIPLOMIRANI VETERINAR

1 veterinarja, brez prakse, OD 13.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, samsko stanovanje. Poslovski veterinarski zavod DE. Sevnica (SZ SE 052.055 - razpis)

DIPLOMIRANI STROJNI INŽENIRJI

1 vodjo oddelka za nagrajevanje, (lahko dipl. inž. org. dela), za Delovno skupnost za opravljanje del skupnega pomena, štirinastna praksa, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 14.700 din,

1 samostojnega razvijalca, za TOZD Ljubljana z obdelavo »ENA«, triletna praksa, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 13.600 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: TITAN Kamnik, Kovinarstva 28 (SZ LJ 473.387 in 462.505)

DIPLOMIRANI PRAVNIKI

1 za organiziranje dela na referatu za skupniške zadeve,

1 za pravno oblikovanje normativnih aktov,

1 za inšpekcijska opravila v zvezi z upravnim poslovanjem,

1 za inšpekcijska opravila v zvezi z ugotavljanjem izvora premoženja, triletna praksa, opravljen strokovni izpit, aktivno znanje slovenskega jezika, OD okoli 16.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SKUPŠČINA OBČINE, NOVO MESTO (SZ NM 853.248, 853.250 do 853.252 - razpis)

PROFESOR SLOVENSČINE

1 za poučevanje slovensčine na Polji Ljubljana z obdelavo »ENA«, triletna praksa, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 9.600 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: Zavod za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku, Kamnik (SZ LJ 472.974)

PROFESOR KEMIJE

1 za poučevanje kemije, dveletna praksa, OD okoli 12.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PROFESORJI MATEMATIKE

1 za poučevanje matematike in fizike v osnovni šoli, poklicni šoli in v usmerjenem izobraževanju, dveletna praksa, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 12.689 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, samsko stanovanje: DEKLIŠKO VZGAJALIŠČE, VIŠNJA GORA (SZ LJ 471.177)

PROFESORJI MATEMATIKE

2 profesorja za poučevanje matematike, 1 za poučevanje matematike za določen čas, dveletna praksa, OD okoli 12.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PROFESORJI TELESNE VZGOJE

1 za poučevanje telesne vzgoje v osnovni šoli, poklicni šoli in v usmerjenem izobraževanju, dveletna praksa, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 12.689 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: DEKLIŠKO VZGAJALIŠČE, VIŠNJA GORA (SZ LJ 471.177)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI TELESNE VZGOJE

1 za poučevanje telesne vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

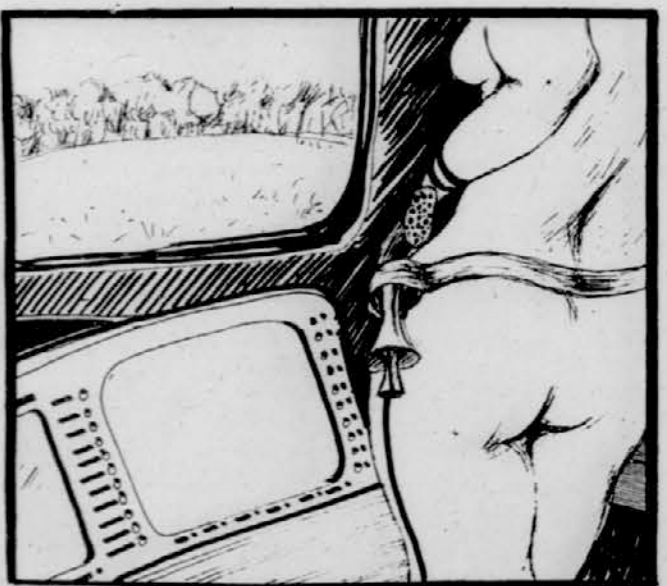
PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

ZGODBA IZ DAVNINE

94. »Atmosferski pogoji – primerni. Naseljenost z živimi organizmi – popolna, nekatera območja delno ali nič. Previdnost pred nekaterimi živimi bitji.« se je glasilo prvo poročilo. Posadka se je pripravila, da zapusti vesoljsko plovilo. Malla si je opasala laserski avtomat, saj je bilo svarilo računalnika dovolj jasno. Vsak nepremišljen človek je lahko usoden. Pritisnila je na vzvod in sprožila elevator. Kmalu so stale na trdnih tleh.

95. Prišla je tudi posadka štirih znanstvenikov iz druge reševalne rakete. Skupnina obiskovalcev iz daljne Galaksije se je zbrala okoli svoje poveljnice in čakala ukazov. Radovedno in s strahom so si ogledovale nepoznano okolje. »Naš program je skoraj v celoti propadel!« je brez olepšavanja poročala Malla. »Do prihoda reševalcev bomo raziskovali po danih možnostih.« S svojo odločnostjo je vtilvala pogum.

96. Nadaljnja navodila so bila natančna. Vsaka je imela določeno nalogo. Zdesetkana ekspedicijska si ni smela dovoliti napak. Prija je postala v kozmos še ponovni klic v sil. Za vsak primer. Najlepši trenutek bo takrat, ko bo prejela po dolgem, dolgem času odgovor, da so reševalci na poti – seveda če izključimo prihod vesoljske križarke, ki se bo prikazala na nebu. Toda, do takrat je še daleč. Med tem bo potrebno izvajati vrsto poskusov.

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

PREDMETNI UČITELJI GLASBE

1 za poučevanje glasbene vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: SOLSKI CENTER RAVNE NA KOROŠKEM (SZ VE 954.448, 954.449 in 954.452)

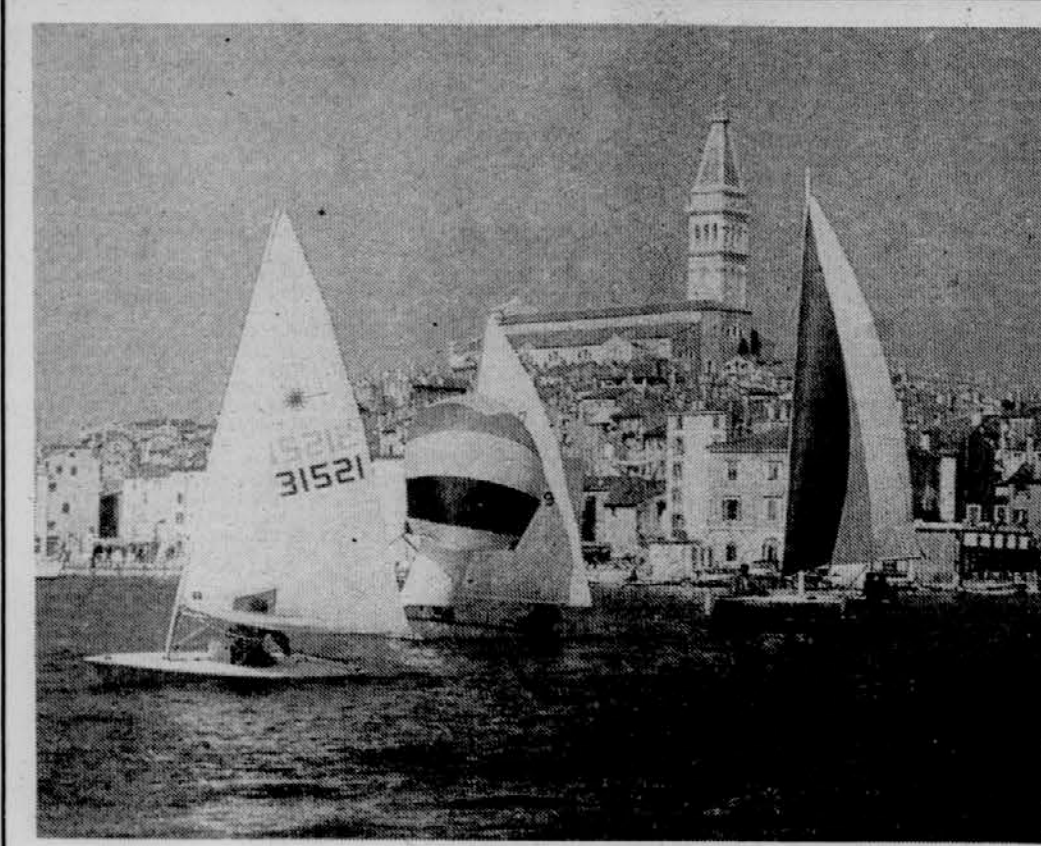
KAM, KAKO IN KDAJ PO DOMOVINI IN PO SVETU

POČITNICE 81
španska tura - 8 dni
MADRID - TOLEDO - CORDOBA - SEVILLA -
GRANADA - TORREMOLINOS
odhod 5. 10. - polni penzion
cena 15.900 din
MADRID
19. 10. - 4 dni
cena 8.900 din - polpenzion
TUNIS - krožna tura 8 dni
TUNIS - GAFSA - TOZEUR - NEFTA - KEBILI - DOUZA
- GABES - MATMATA - DJERBA - SFAX - KAIROUAN
- HAMMAMET - TUNIS
odhod: 14., 28. 9. ter 5., 12., 19. 10.
cena 14.900 din - polni penzion

UGODNO
KRF
hotel Marina - ceneje za 1.500 din
RODOS
priskrbeli smo dodatna mesta v hotelih C kategorije
zajamčeno letimo vsak ponedeljek
KRF - od 4.730 din
RODOS - od 8.410 din
COSTA BRAVA - od 6.000 din
PALMA DE MALLORCA - od 6.730 din
IBIZA - od 7.660 din
TUNIS - od 8.750 din
CIPER (od 26. 10.) - od 9.750 din

**KRIŽARJENJE PO VZHODNEM
SREDOZEMLJU
M/L AMBASADOR**
GRČIJA - TURCIJA - CIPER - IZRAEL - EGIPET
odhod 24. 10.
cena od 19.000 din - KREDIT

ATLAS
Atlas Ljubljana, Titova 25, tel. (061) 320-852
Atlas Ljubljana, Tomšičeva 2 (NAMA) tel. (061) 21-333
ATLAS PORTOROŽ

UGODNO ZA DIJAŠKE SKUPINE

Recimo maturantski izlet, ekskurzija ali karkoli - v septembru odpira TITG dve lepi možnosti za petdnevni potovanja na naš Jadransko - po zares ugodnih cenah. Zato ta agencija vabi razrede in šole, da v njeni poslovalnici prevzamejo oba programa in še pravočasno zberejo vse dodatne informacije, ki so potrebne. Prvi program TITG ima naslov PRIMOSTEN. To bo izlet v eno najlepših, starih, tipično dalmatinskih mest na jadranski obali. Kot rečeno, bo potovanje trajalo pet dni (z vlakom, ladjo in gostinskimi storitvami po programu). Cena izletu je 2.300 dinarjev. To pa pomeni: manj kot 500 dinarjev na dan z vožnjo, oskrbo po programu in nočitvami. - Drugi predlog TITG je program z naslovom KOMIŽA - VIS, tudi v septembru. Tudi po tem programu bodo udeleženci na poti 5 dni, potovali bodo z vlakom in ladjo, gostinske storitve po programu in če se zanesemo na letošnje vroče poletje, bo v obeh primerih v tistih dneh morje toplo, torej tudi priložnosti za kopanje ne bo manjkalo. Cena za to drugo potovanje po osebi pa je samo 1.900 dinarjev. Zares ugodno! Zato priporočamo vsem, ki so poklicani za organizacijo dijaških potovanj, da nemudoma zahtevajo v poslovalnici TITG oba programa in informacije, ki jih še potrebujejo.

KOMPAS JUGOSLAVIJA

30 let vaš turistični kompas

TURISTIČNA POTOVANJA

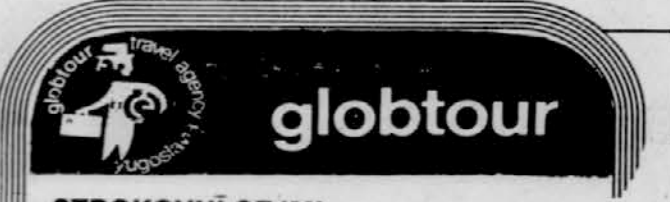
KRK - 1 dan, posebno letalo, odhoda 18. in 25. 8.
OHRID, 3 in 6 dni - oktober
BUDVA, 2 dni, 17. 10. in 26. 10.
NOVI SAD - SUBOTICA - PALIČ - VIROVITICA - VARAŽDIN (društvo rač. in fin. delavcev), 5 dni, 12. 9. in 19. 9.
ZELTZWEG, Grand prix 81, 1 dan, 16. 8.
LONDON - WINDSOR, 5 dni, 21. 8.
BUDIMPEŠTA, 3 dni, 18. 9.
PARIZ - NORMANDIJA - BRETTANJA, 8 dni, 13. 9.
AZURNA OBALA, 5 dni, 26. 8.
PARIZ, 6 dni, 30. 8., odhod zagotovljen, 11. 9. 3 dni
GRČIJA - KRETA, 6 dni, 7. 9.
GROSSGLOCKNER - INNSBRUCK - ZÜRICH - LUZERN - LUGANO, društvo rač. in fin. delavcev, 4 dni, 12. 9. in 19. 9.
JUŽNA TIROLSKA, 3 dni, 11. 9.
RIM SKOZI STOLETJA, 5 dni, 16. 9., 14. 10.
PADOVA - RAVENNA - RIMINI - SAN MARINO, 2 dni, 19. 9.
NEW YORK, 8 dni, 26. 9.
OKTOBERFEST - MÜNCHEN, 3 dni, 27. 9.
WEEKEND V MADRIDU, 4 dni, 2. 10.
AMSTERDAM - 1 dan posebno letalo, 15. 10.
EGIPT - izvir civilizacije, 9 dni, 14. 10., 25. 11.
SEJSELI, 10 dni, 6. 11.
MEHIKA IN JUKATAN, 11 dni, 20. 11.
KITAJSKA, 11 dni, 6. 9. in 20. 9.
BALI, 11 dni, 25. 12.
SEST DRŽAV JUŽNE AMERIKE, 18 dni, 23. 11.

STROKOVNA POTOVANJA

CELOVEC - lesni sejem, 1 dan, 21. 8.
RIED - kmetijski sejem, 29. 8. in 6. 9., 1 dan in 2 dni
CARIGRAD, IV. balkanski simpozij za biokemijo in fiziko, 8 dni, 28. 8.
HANNOVER - EMO - vse o obdelavi kovin, 3 dni 15. 9., 5 dni 14. 9.
DEN HAAG - energetske postaje, 8 dni, 14. 9.
SAIE - BOLOGNA - med. gradbena razstava, 3 dni, 16. 9.
PARIZ, 3 dni, 4. 9. (5 mednarodnih razstav: usnje, sport, pletilstvo, nakit, ženska, moška in otroška moda)
BARCELONA - AEROSOL 3 dni, 15. 9.
PARIZ - Prêt-à-porter (vstopnice zagotovljene), 4 dni, 16. 10.
BRUXELLES - EUROPA STYLE - evropsko prvenstvo v friziranju, 4 dni, 18. 9.
BUDIMPEŠTA - mednarodna razstava igrač, 3 dni, 18. 9. in 25. 9.
FRANKFURT - mednarodna avtomobilska razstava, 4 dni, 18. 9.
BOLOGNA - SAIT, modamagila, 3 dni, 19. 9.
BASEL - "Natura", 4 dni, 24. 9.
KÖLN - ANUGA - svetovna razstava živilske industrije, 4 dni, 11. 10., cena 10.500
ACAPULCO - APIMUNDIA - svetovni kongres čebelarstva, 15 dni, 18. 10.
MÜNCHEN - svetovno prvenstvo v ritmični gimnastici, 4 dni, 21. 10.

ŠE V ZNAMENJU POČITNIC

Letošnje vroče poletje vabi še vse tiste, ki niso bili na morju. Vreme kaže, da bo naklonjeno še naprej in zares bi bilo škoda za zamuditi priložnosti, ki se še ponujajo. Prejeli smo kar snopček predlogov potovanj po letovih in zato velja: pridite v TITG po programe, da se boste lažje odločili.

STROKOVNI SEJMI

RIED - Mednarodni kmetijski sejem - 2 dni, odhod 31. 8. 81
PARIZ - BIJORCHA - sejem bižuterije, nakita, srebrnine, ur in daril
- mednarodni sejem usnarstva
- ženska konfekcija
- salon otroških oblačil
- SISEL - mednarodni salon oblačil za šport in prosti čas
- mednarodni sejem umetne obrti
- mednarodni sejem igrač
Odhod 4. 9. 81 - letalo, 4 dni.
PARIZ - SICOB - mednarodni sejem obdelave podatkov in telekomunikacij v pisarništvu, organizacija in tehnika poslovanja - letalo, 3 dni
Odhod 23. 9. 81
DÜSSELDORF - mednarodni sejem varstva pri delu in medicine dela
Odhod 5. 10. 81 z letalom - 4 dni
MÜNCHEN - MODEWOCH - mednarodni sejem mode, avtobus - 3 dni, odhod 5. 10. 81
MÜNCHEN - PRODUCTRONICA - mednarodni sejem elektronske industrije, odhod 10. 11. 81, avtobus - 3 dni
KÖLN - ANUGA 81 - svetovni sejem prehrane, odhod 12. 10. 81, letalo - 4 dni
UTRECHT - SECURITY - mednarodni sejem varnostnih naprav, odhod 13. 10. 81 z letalom - 3 dni
BERLIN - BAUTECH - obnova starih gradenj, novogradnje, urbanizem

Za zaključene skupine organiziramo potovanja po domovini in tujini. Informacije in prijave na Gospodarski (tel.: 311-164).
V naši poslovalnici v Maksimarketu prodajamo vse vrste letalskih in železniških vozovnic in karte za razne prireditve. (tel. 24-155)
Globtour rent-a-car v Maksimarketu, tel. 27-223

IZLETI PO DOMOVINI

Začnimo s ponudbo agencije ALPETOUR, ki vabi na obiranje breskev. Ta sadež pravkar dozoreva in sladak je. Še ta mesec lahko to doživite, na dvodnevem izletu (odhod v petek, 21. t. m.), če se pridružite prijavitelcem pri tej agenciji. Obiranje je agencija pripravila s KK Jeruzalem tozid Gostinstvo, to pa je vinorodno področje - in bomo okusali tudi vina iz teh vinogradov. Cena na osebo (avtobus in gostinske storitve po programu) je 1.300 dinarjev. - In zdaj sledi vrsta predlogov potovanj agencije INTEGRAL, ki pa veče ali manj zajemajo potovanja v Beograd in njegovo lepo okolico. Potovanja so različno dolga, od enega do treh dni. Tudi prometna sredstva, s katerimi boste potovali, so različna: avtobus, vlak, letalo. In seveda je tako tudi cene, primerne so dolžini potovanja, cenam prevoznih sredstev in gostinskih storitev. Zato bomo našli programe: Beograd in okolica (5 dni, avtobus), Z avtobusom v Beograd (2 dni), Beograd-Novi Sad-Fruška gora (vlak ali avion), tri dni, Dedinje-Avala-Oplenac (tri dni, letalo, vlak), Dedinje-Avala (vsak dan, letalo), Beograd-Manasi-Oplenac (3 dni, vlak, letalo), Beograd-Oplenac-Kragujevac (3 dni, letalo, vlak), Sobota v Beogradu (3 dni, vlak), Dedinje (2 dni, letalo, vlak) in še Beograd-Derdap (3 dni, letalo, vlak). Zato svetujemo, da pri INTEGRALU zahtevate programe, kjer so natanko določeni dnevi oziroma datumi odhodov, cene in vse druge informacije.

SEJMI V SEPTEMBRU

V mislih imamo seveda sejme v tujini. V septembru jih je veliko - namreč odhodov nanje. Izjema je le sejem v Kölnu in sicer Moška moda, ki ga lahko obiščete že v avgustu. To je štiridnevno potovanje z vlakom in letalom, odhod je 28. tm, cena pa 8.670 dinarjev. - In zdaj sejni z odhodi v mesecu septembru: PUTNIK vabi na več sejmov. Odhod na mednarodni sejem pisarniške opreme Sicob 81 v Pariz bo 22. septembra (letalo), cena 9.700 dinarjev, pet dni. Naslednji predlog je ogled mednarodnega sejma orodnih strojev 4. Eno v

interexport LJUBLJANA
TOZD INEX POTOVALNA
(Tel. 312-995 in 327-947) AGENCIJA
TRAVEL AGENCY

IZLETI PO DOMOVINI

- BEOGRAD, različne variante 1, 2 ali 3 dni, letalo, avtobus, vlak
- NOVI SAD - OPLENAC - BEOGRAD, 3 dni, avtobus, odhod vsak petek

IZLETI V INOZEMSTVO

- GARDSKO JEZERO - SAN MARINO, 3 dni, avtobus, odhod 18. 9.
- GROSSGLOCKNER - CORTINA - GORICA, 2 dni, avtobus, odhod 5. 9.
- ŠVICA - ITALIJA (Liechtenstein - Zürich - St. Moritz - brezcarinska cena SAMNAUN - Bolzano), 4 dni, avtobus, odhod 17. 9.
- LIECHTENSTEIN, 3 dni, avtobus, odhod 5. 9.
- TRST - razstava »ZAKLADI INKOV«, 1 dan, avtobus, odhodi vsako sredo in soboto
- MÜNCHEN - OKTOBERFEST, 3 dni, avtobus, odhodi 23., 25. 9. in 2. 10.

STROKOVNA POTOVANJA

- EMO HANNOVER - mednarodna razstava orodnih strojev, 3 dni, letalo, odhod 16. 9.
- IGAFIA MÜNCHEN, mednarodni strokovni sejem gostinstva in hotelstva, 3 dni, avtobus, odhod 23. 9.
- MEDNARODNI KMETIJSKI SEJEM RIED, 3 dni, avtobus, odhod 29. 8.
- SEJEM VARJENJA IN REZANJA ESSEN, 3 dni, letalo, odhod 21. 9.
- LUZERN - strokovna razstava za adaptacijo in modernizacijo starih stavb, 4 dni, letalo, odhod 11. 9.
- DUBLIN - FIAT, 17. svetovni kongres mednarodnih špediterjev, letalo, odhod 13. 9.
- BIRMINGHAM - INTERPLAS, sejem plastike, 4 dni, letalo, odhod 16. 9.
- PARIZ - SICOB, 4 dni, letalo, odhod 23. 9.
- PARIZ - BATIMAT, mednarodna razstava gradbenega materiala in notranje opreme, 4 dni, letalo, odhod 11. 11.
- STOCKHOLM - SWEDENTAL, Mednarodna razstava zobozdravstvene tehnike in pripomočkov, 4 dni, letalo, odhod 18. 11.
- BRUXELLES - AQUA-EXPO - PROPACK, 3 dni, letalo, odhod 23. 11.

LETNI ODDIH

- KAŠTELA PRI SPLITU, 9 ali 10 dni, letalo ali lastni prevoz (hotel Resnik ali privatna nastanitve)
- OTOK UGLJAN - KUKULJICA, 10 dni, lastni prevoz (bungalovi ali privatna nastanitve)
- TUNIZIJA (HAMMAMET) eno-ali večtedenski aranžmaji, letalo, odhod od 10. 8. dalje
- KRIŽARJENJE PO VOLGI IN DONU OD KAZANJA DO ROSTOVA (Beograd - Moskva letalo, od Kazanja do Rostova z ladjo »Sovjetska Ukrajina« ali »Aleksander Puškin«)
- PRODAJAMA LETALSKE VOZOVNICE ZA DOMAČE IN MEDNARODNE PROGE.

YUGOTOURS
Ljubljana, Titova 36/IX tel. 322-458, 321-794

POČITNICE NA JADRANU
DUBROVNIK z letalom iz Ljubljane - odhodi vsak torek 7-dnevni paket od 5970 din dalje

POČITNICE V TUJINI
PALMA DE MALLORCA in IBIZA od 24. avgusta dalje
KRETA v septembru

POTOVANJA V SOVJETSKO ZVEZO
Počitnice na Jalti - 20. avgusta
Srednja Azija in Kavkaz - 7. oktobra
Sibirija in Mongolija - 30. avgusta - znižana cena!

Prijave in informacije pri vaši potovalni agenciji ali na gornji naslov.

GENERALTURIST

BEOGRAD - z letalom, 2 - 2 - 3 - 4 dni
22. 9. - 11. 10. 81
SEJEM USNJA - PARIZ
4. 9. - 8. 9. 81
SEJEM »SICOB« - PARIZ
22. 9. - 25. 9. 81
KMETIJSKI SEJEM - RIED
28. 8. - 3. 9. 81

PRODAJA DOMAČIH IN MEDNARODNIH LETALSKIH IN ŽELEZNIŠKIH VOZOVNIC
Informacije, programi, prijave:
Telefon: (061) 23-275, 21-206, 28-204.

TURIZEM IN RENT A CAR LJUBLJANA.
Trdinova 3
TEL. 314-544, 315-353, 310-933

PRVA TROBENTA SRBIJE
orkester 1000 instrumentov - kolo - narodna glasba - ljudsko praznovanje

JADRANJE OB ISTRSKI OBALI IN KVARNERSKEM ZALIVU
JADRANICE ZA 6 DO 8 OSEB LAHKO NAJAMETE ZA VIKEND ALI VEČ DNI

Od izvida do izvida 29. 8.
Ladava-Budimpešta 25-27. 9.
Titov most Krk 12-13. 9.
Ob Kolpi in Korani 25-27. 9.
Dunaj 19-20. 9.
San Marino 12-13. 9.
Kornati in Petrova Gora s TV-15 18-20. 9.

KÖLN - moška moda 28-31. 8.
RIED - kmetijski sejem 29-30. 8. 4.-5. 9.
PARIZ - SICOB 28-30. 9.
PARIZ - Prêt-à-porter 19-21. 10.

BEOGRAD - potovanje z avtobusi, vlaki in letali: več različnih programov po izbiri

KMEČKI TURIZEM - Slovenija, Srbija, Bosna in Hercegovina

MALI OGLASI
TEL. 28-111

STANOVANJA
prodajam

STANOVANJE, novejšo, dvosobno, v Ljubljani, vseljivo konec leta, prodajam. Možnost plačila s kreditom od 50%. Inf. po tel. (061) 265-889, od 16. do 18. ure. P-116986-10

ENOINPOLNOBNO stanovanje, 51 m², novo, prodajam. Ponudbe po tel. 340-101 ali pod »Gotovina«. P-11743-10

GARSONJERO, 40 m², prodajam v Kamniku. Rozman, Tunjiska 2 b, Kamnik. P-116446-10

STANOVANJE, triinpolno, vseljivo, komfortno, 77 m², v BS-3, IV. nadstropje, z balkonom in telefonom, prodajam. Ponudbe pod »2,7 M za m²«. P-116932-10

ENOSOBNO stanovanje v Šiški prodajam za gotovino. Ponudbe pod »Takoj«. P-12117-10

KOMFORTNO stanovanje v Šiški, dvosobno, prodajam. Ponudbe pod »Ugodno«. P-12117-10

DVOSOBNO stanovanje v Šiški prodajam za gotovino. Ponudbe pod »Takoj«. P-116986-10

MANIŠE stanovanje, starejše, v bližini centra, kupim. Ponudbe pod »Gotovina«. P-12064-12

MANIŠE sobo ali garsonjero v centru, blizu središča Ljubljane. Ponudbe pod »Gotovina«. P-12064-12

STANOVANJE, manjše ali večje garsonjero, kupi mlada družina. Ponudbe pod »Gotovina«. P-116659-12

STANOVANJE, enoinpolno, kupim. Ponudbe pod »Gotovina«. P-12064-12

STANOVANJE, starejše, zasedeno, 86 kv. m. veliko, prodajam na ugodni ceni blizu središča Ljubljane. Ponudbe pod »Ugodna lega«. P-116605-10

STANOVANJE, enoinpolno, 43 m², centralna, kat. vseljivo, prodajam za gotovino. Ponudbe v oglašilni oddelci pod »Lastnica v Švici«. P-14352-10

STANOVANJE, dvosobno, takoj vseljivo, komfortno, v središču Ljubljane, 2. nadstropje, 75 kv. m. velika bivalna kuhinja, telefon, lega ob parku, prodajam za gotovino. Naknadno je možno stanovanje povečati za več prostorov. Ponudbe pod »Tabor-gotovina«. P-14277-10

STANOVANJE, novo, dvosobno, 60 m² v Fužinah, vseljivo avgusta, prodajam. Ponudbe pod »Gotovina« tel. 27.000 din. P-14432-10

kupim

GARSONJERO ali enosobno stanovanje kupim v okolici Ljubljane. Ponudbe pod »Zdomec«. P-14253-12

GARSONJERO ali enosobno stanovanje za kredit in gotovino kupim. Lahko vseljivo tudi leta 1982. Ponudbe pod »Do 50 m²«. P-12075-12

najamem

SOBO, v Ljubljani, išče mirna študentka. Grem tudi za sostanovalec. Ponudbe pod »Mira«. P-14491-13

SOBO ali garsonjero, centralno ogrevano, iščeta sestrini. Ponudbe prosim pošljite po »Nujno«. P-12029-13

SOBO, iščeta sestrini, eno ali dvosobno, v središču mesta ali bližini, vsemen v najem. Ponudbe pod »Predplačilo«. P-116917-13

STANOVANJE iščeta študent in študentka ob delu pri ljudeh, ki niso izgubili zaupanja v ljudi. Brez predplačila. Ponudbe pod »Hvala za razumevanje«. P-12030-13

SOBO, ogrevano, s souporabo kopalnice, išče dijak. Stanovanje je lahko oddaljeno tudi do 30 km iz Ljubljane. Ponudbe pod »Reden plačnik«. P-14498-13

ENO ali dvosobno stanovanje v okolici Ljubljane najamem. Inf. po tel. (061) 349-471. P-117032-13

STANOVANJE, neopremljeno, najamem za dije časa s takojšnjim predplačilom. Ponudbe pod »Dobro plačilo«. P-117046-13

SOBO z uporabo kopalnice in po možnosti s posebnim vodom v bližini Kliničnega centra išče študentka medicine. Ponudbe po tel. (061) 811-425 ali pod »Septembra«. P-117046-13

GARSONJERO ali manjše enosobno stanovanje kjerkoli v Ljubljani nujno iščeta fant in dekle - študenta. Ponudbe pod »Nekadilica«. Na pod. Dela Koper ali po tel. (066) 22-526 dopoldne do 13. ure. P-116981-13

SOBO z uporabo kopalnice išče mlado dekle. Ponudbe pod »Dobra plačnica«. P-12109-13

SOBO z možnostjo kuhanja iščeta mirni dekleti v Ljubljani ali bližnji okolici. Ponudbe pod »15. avgust«. P-12107-13

ENOSOBNO stanovanje ali garsonjero najamem za predplačilo v Ljubljani. Tel. (061) 831-290 Dragan ali ponudbe pod »Avgust«. P-01201-13

SOBO, s kopalnico, išče medicinska sestra. Nudi predplačilo za eno leto. Ponudbe pod »Nujno«. P-14491-13

GARSONJERO ali sobo nujno iščeta skromna, mlada zakonca brez otrok - nekadilca. Plačilo po dogovoru. Ponudbe pod »Pošteno«. P-14467-13

GARSONJERO ali manjše stanovanje v Ljubljani, opremljeno ali neopremljeno, išče družina z otrokom. Ponudbe po telefonu (061) 341-698 ali pod »Nudim predplačilo za eno leto«. P-14473-13

STANOVANJE išče bodoča mlada družina v Ljubljani ali okolici. Ponudbe pod »Avgust - september«. P-14246-13

PROSTOR iščem v središču mesta ali za Bežigradom, ki bi bil primeren za preureditev v garsonjero. Ponudbe pod »Za štiri leta«. P-14225-13

SOBO, po možnosti v Šiški, išče samski moški. Pomaga karkoli v popoldanskem času. Ponudbe pod »Takoj«. P-14437-13

SOBO z možnostjo kuhanja in pranja nujno išče. Ponudbe pod »Pošteno«. P-14444-13

SOBO z možnostjo kuhanja in pranja išče službenka. Ponudbe pod »Nujno«. P-14443-13

ENOSOBNO stanovanje ali sobo s posebnim vodom iščeta dva študenta. Ponudbe pod »Takoj«. P-14455-13

SOBO kjerkoli v Ljubljani potrebuje ta zakonca. Ponudbe pod »Čimprej«. P-14468-13

OGREVANO sobo z uporabo kuhinje in sanitarij za eno leto išče študentka akademije za glasbo. Spročite po tel. (061) 263-992. P-12092-13

SOBO s kopalnico išče fant po možnosti v centru. Ponudbe pod »Dobro plačilo«. P-14368-13

OGREVANO sobo išče študent medicine, nekadilec. Ponudbe pod »Nekadilčica«. P-14381-13

SOBO, manjšo, skromno, išče mladi fant. Ponudbe pod »Peke«. P-14454-13

OGREVANO sobo v Ljubljani ali bližnji okolici išče mlajša službenka. Grem tudi za sostanovalec. Ponudbe pod »Skromna«. P-14370-13

SOBO išče mati s šestletno hčerko kjerkoli. Nudi pomoč v gospodinjstvu in varstvo otrok. Ponudbe pod »Nujno«. P-14430-13

ZDRAVNIK specializant išče centralno ogrevano sobo v bližini KK. Ponudbe pod »Takoj«. P-14431-13

SOBO išče bruka v Ljubljani. Nudi pomoč v gospodinjstvu. Kličite po tel. (066) 21-855. P-13987-13

SOBO ali manjše stanovanje iščeta zakonca brez otrok. Nudim kakršnokoli pomoč. Ponudbe pod »Medicinska sestra«. P-116754-13

SOBO ali garsonjero iščeta dekle in fant, v Ljubljani ali bližnji okolici. Ponudbe pod »Prodajalca«. P-12121-13

SOBO v Šiški išče združnava od 1. 9. do 1. 10. 1981. Ponudbe pod »Za en mesec«. P-11666-13

STANOVANJE, enoinpolno, išče mlado par, nudiva predplačilo. Kličite, da vam pomagam. Ponudbe pod »Septembra«. P-12091-13

GARSONJERO ali sobo z uporabo kopalnice in možnostjo pranja išče mlada službenka. Ponudbe pod »1. november - veliko odsotna«. P-12113-13

OPREMLJENO sobo s souporabo kopalnice in kuhinje, s predplačilom za štiri mesece iščeta zakonca brez otrok. Ponudbe pod »Takoj«. P-12116-13

SOBO v Ljubljani išče študent Pedagoške akademije. Ponudbe pod »Redni plačnik«. P-12074-13

ENOSOBNO stanovanje ali garsonjero, centralno ogrevano, najamem. Ponudbe pod »Septembra« ali po tel. dopoldne 27-045. P-14397-13

DVOSOBNO stanovanje nujno iščeta dva mlajša službenki. Sva redni in dobri plačniki. Ponudbe sporočite po tel. 555-240, od 16. do 20. ure vsak dan. P-14422-14

GARSONJERO ali sobo s posebnim vdom išče študent. Ponudbe pod »Predplačilo«. P-14406-13

GARSONJERO ali stanovanje išče mladi par. Nudiva predplačilo. Kličite po tel. 342-261 (TKG), Milan Znidaršič, Obdelovalnica. P-14410-13

STANOVANJE ali sobo z možnostjo kuhanja in pranja v Predvoru, okolici ali v Kranju, išče mladi par z otrokom zaradi nove zaposlitve. Ponudbe pod »Nekadilica-mirna-poštena«. P-14337-13

OPREMLJENO enosobno ali dvosobno stanovanje v Ljubljani ali bližnji okolici najame vojaški sednik, samski. Reden plačnik. Telefon (061) 311-422, int. 2742, od 10.-12. ure. P-12121-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje nujno iščeta solidni službenki v bližini centra. Ponudbe pod »Dobri redni plačniki«. P-14370-13

SOBO išče študentka medicine. Dr. Palenčak Cvetkova 20, M. Sobota, tel. (069) 21-982. P-14393-13

DVOSOBNO stanovanje v Ljubljani najameta dve službenki. Ponudbe po tel. (061) 24-318, vsak delavnik dopoldan. P-14442-13

oddam

SOBO in celotno oskrbo v Domžalah nudim ženski za popoldansko pomoč v gospodinjstvu. Telefon 721-791. P-14378-14

SOBO, oddam dekletom z možnostjo kuhanja in pranja. Ogled v sredo in soboto od 6. do 18. ure. Podvozna pot 11a, Vič, Dolgi most, Limani. P-12100-14

zamenjam

GARSONJERO, komfortno, v Mariboru, zamenjam za podobno, lahko nekomfortno, v Ljubljani ali okolici. Inf. po tel. (062) 39-668. P-117071-15

STANOVANJE, dvosobno, centralna, telefon, garaža, lastniško, na Vrhniki zamenjam za podobno, lahko tudi trisobno, brez garaže v Ljubljani. Ponudbe pod »Pred zimo«. P-14351-15

ZAČETI gradnja velike atrijske hiše v Ljubljani zamenjam za večje stanovanje. Ponudbe pod »Letos vseljivo«. P-117054-15

GARSONJERO, novo, opremljeno, oddam s 1. septembrom eni ali dvema študentkama. Ponudbe pod »Nove Jarše«. P-14394-14

SOBO oddam dvema študentkama. Telefon (061) 266-574. P-12112-14

GARSONJERO v Šiški, neopremljeno, oddam takoj. Navedite pogoje s ceno. Ponudbe pod »Predplačilo«. P-14394-14

SOBO s souporabo kopalnice oddam dekletu v okolici Ljubljane. Ponudbe pod »Avtobusna postaja«. P-14438-14

SOBO s posebnim vdom, možnost kuhanja, takoj oddam dvema študentkama. Ponudbe pod »Bežigrad«. P-117035-14

SOBO, ogrevano, v centru Ljubljane, nudim upokojenki za pomoč v gospodinjstvu. Ponudbe pod »Ugodni pogoj«. P-14403-14

SOBO, v Mostah, v neposredni bližini avtobusnih postaj 2, 4, 7, 12, oddam. Ponudbe pod »Dogovor s starši«. P-12031-14

DEKLE sprejemem v ogrevano, opremljeno sobo. Možnost kuhanja in pranja. Poseben vhod. Ogled po 14. uri. Pot na Rakovo ješko 17/10 Trnovovo. P-117074-14

STANOVANJE, dvosobno, novo, v Medvohah zamenjam za enako ali večje, v Ljubljani in okolici. Ponudbe pod »Takoj«. P-14399-15

STANOVANJE, štirisobno, v Kranju, s telefonom in vrtom, v 1. nadstropju, s soglasjem zamenjam za manjše v Ljubljani ali okolici. Telefon (064) 24-897. P-14123-15

STANOVANJE, komfortno, enosobno, s centralno kurjavo, zamenjam za večje, lahko brez centralne. Ponudbe pod »Soglasje«. P-14117-15

STANOVANJE, dvosobno, novo, v Ljubljani, zamenjam za enako ali starejšo v Ljubljani. Tel. 555-579. P-14335-15

MALI OGLASI TEL. 28-111

Sprejem in vse informacije o malih oglaših izključno le na telefonsko številko 28-111

TRISOBN stanovanje, komfortno, s telefonom, zamenjam za enakovredno, po možnosti višje nadstropje, s telefonom. Telefon 348-596 ali po nudi pod »Zamenjava takoj«.

TRISOBN stanovanje, s telefonom v Skofji Loki, zamenjam za hiko v tretji gradbeni fazi. Ponudbe pod »Zamenjava«.

STANOVANJSKA OPREMA prodam

KOMPLETNO dnevno sobo, zaradi selitve, ugodno prodam. Tel. (061) 264-921. P-14389-165

TERMOKUMULACIJSKO peč AEG, 6 kW, ugodno prodam. Tel. (061) 74-029. P-11878-20

SPALNICO, malo rabljeno, štiri porogane in štirinoleto orazaru v Červar-Porče Poreč, ugodno prodam. Informacije po tel. (061) 51-202, do 9 ure dopoldan. P-11963-20

OPRAVIM vsa rokovopaska dela, izkože za gradnjo hiš, vodovodno in grelniško. Globlji izkože do 4 m. Tel. (061) 344-101. P-116959-165

PREVOZI in selitve. Tel. (061) 341-079 ali (061) 316-960. P-116476-165

PREVOZE, kompletne selitve, opravimo strokovno. Prevozi oseb. Zanesljivi in točni. Tel. (061) 263-756. T-116260-165

ASFALTIRANJE dvorišča, manjše krajevne ceste. Inž. Stojan Puntar, V Lohi 43, Dragomer 61351, tel. (061) 43-540. P-114860-165

KOMPLETNE selitve in prevoze opravimo strokovno za zasebni in družbeni sektor. Zanesljivi in točni. Tel. (061) 342-420. P-1116380-165

ZIDARSKI obrtnik prevzame zidarska dela od temelja do strehe s svojo sklopino. Ponudbe po tel. (061) 77-015. T-14321-165

PREVOZI in selitve. Tel. (061) 341-079. P-114563-165

SELTIVE in prevoze, vseh vrst gradbenega materiala, opravljam na vseh relacijah, zanesljivi in točni. Tel. (061) 268-006. P-1115782-165

PREVOZI in selitve. Tel. (061) 341-079. P-114563-165

SELTIVE in prevoze, vseh vrst gradbenega materiala, opravljam na vseh relacijah, zanesljivi in točni. Tel. (061) 268-006. P-1115782-165

PREVOZI in selitve. Tel. (061) 341-079. P-114563-165

SELTIVE in prevoze, vseh vrst gradbenega materiala, opravljam na vseh relacijah, zanesljivi in točni. Tel. (061) 268-006. P-1115782-165

PREVOZI in selitve. Tel. (061) 341-079. P-114563-165

SELTIVE in prevoze, vseh vrst gradbenega materiala, opravljam na vseh relacijah, zanesljivi in točni. Tel. (061) 268-006. P-1115782-165

PREVOZI in selitve. Tel. (061) 341-079. P-114563-165

SELTIVE in prevoze, vseh vrst gradbenega materiala, opravljam na vseh relacijah, zanesljivi in točni. Tel. (061) 268-006. P-1115782-165

PREVOZI in selitve. Tel. (061) 341-079. P-114563-165

SELTIVE in prevoze, vseh vrst gradbenega materiala, opravljam na vseh relacijah, zanesljivi in točni. Tel. (061) 268-006. P-1115782-165

PREVOZI in selitve. Tel. (061) 341-079. P-114563-165

SELTIVE in prevoze, vseh vrst gradbenega materiala, opravljam na vseh relacijah, zanesljivi in točni. Tel. (061) 268-006. P-1115782-165

PREVOZI in selitve. Tel. (061) 341-079. P-114563-165

SELTIVE in prevoze, vseh vrst gradbenega materiala, opravljam na vseh relacijah, zanesljivi in točni. Tel. (061) 268-006. P-1115782-165

POSEST

PARCELO, za kampinganje, pri Savudriji, ob morju, prodam. Inf. po tel. (061) 263-472. P-14479-60

PENZION s hišo in vrtom, prodam. Inf. po tel. (061) 57-518. T-116987-20

KUHINJO gorenje 141 novo v celoti ali po elementih prodam. Tel. (061) 317-941. T-117028-20

KUHINJSKO mizo in štiri stole prodam. Inf. po tel. (061) 317-941. T-117028-20

RAZTEGLJIV kavč, mizico in dva fotela, zelo ugodno prodam. Tel. (061) 28-036, popoldan. 14400-20

SPALNICO ugodno prodam. Ponudbe pod »Poceni«. 14472-20

SKALNO območje, itison, sveže, 2 let rabljen (samo polje, ne lepjen), izmere 6 x 3,6 metra, prodam za 3.600,00 din. Informacije in ogled Ljubljana. Pod hrasti 38, telefon 263-330. P-14389-165

OMARO in mizo za dnevno sobo, mizo in štiri stole za kuhinjo ugodno prodam. Sušina, Celovška 163, Ljubljana. 14451-20

RABLJENO spalnico, turnirano svetilni jeklen, poceni prodam. Ogled 14, 8 in 17, 8 popoldne. Tel. 556-441, Kežar, Martina Krpana 32, Ljubljana. 14469-20

POHISTVO za dnevno sobo, kompletno, dobro ohranjeno, klasičen tip mahagonija, ugodno prodam. Vse informacije dobite po telefonu (061) 311-086, vsak dan, razen nedelje, od 16. do 19. ure. P-14306-20

GOSPODINJSKA OPREMA prodam

ELEKTRIČNI štedilnik s pečko gorenje, poceni prodam. Kraševce, Trška 292, Ljubljana. 14496-25

ZAMRJOVALNO omaro gorenje prodam. Tel. 264-458. 14497-25

RABLJEN zoopasov štedilnik, kombiniran (2 plin, 2 električna) prodam. Tel. (061) 314-463. T-116974-25

ZAMRJOVALNO skrinjo, novo, nerabljeno, v garancijski, 310 l, prodam. Tel. (061) 43-247, popoldne. T-117022-25

PRALNI stroj castor in sušilec gorenje prodam. Tel. (061) 267-056. 14457-25

BELO kuhinjo, štedilnik (4 plin, 2 električna), jeklenko, bojler 10 l, pisalo mizo in staro spalnico prodam. Ogled zvečer. Sterle, Carja Dušana 20, Bežigrad. 14472-25

PEC na ulico ugodno prodam. Ponudbe pod »Poceni«. 14433-25

PRALNI stroj gorenje, brezhljen, poceni prodam. Tel. (061) 22-278, po 13. uri. T-117047-25

PRALNI stroj zopas superautomat, letnik 69, dobro ohranjen, prodam za 3.000 din. Informacije po tel. (061) 20-239. 12033-25

DOBRO ohranjeno peč za etanozno, centralno ogrevanje, s kurilnim ometom, znanke arhi, 8000 kalorij, s 50-litrskim rezervoarjem in dimnikom, vse bel emalj, ugodno prodam. Informacije po telefonu (061) 20-425. P-12071-25

OTROŠKA OPREMA prodam

OTROŠKI italijanski voziček, globlji, prodam. Tel. 41-202. P-14330-20

STAJICE, dve leseni in plastični, prodam. Tel. (061) 57-998, po 15. uri. P-12088-30

ŠPORTNI voziček, z avtomatiziranim, kupim. Tel. (061) 20-103. T-117009-30

ŠPORTNI voziček, posteljo in košaro, prodam. Tel. (061) 23-305, po 20. uri. 12105-30

GLOBOK otroški voziček, temno rjav skaj, skoraj nov, prodam 50% cenej. Tel. 315-255, inf. 114. 14398-30

GLOBOK otroški voziček tribuna, prodam. Casar, Fabijančeva 41, Lj. tel. 324-403. 14425-30

OTROŠKO posteljo in jogi, ugodno prodam. Brezar, Vodovodna 13, po 18. uri. 11857-30

GLOBOK in športni italijanski voziček prodam za 3.000 din. Ogled na domu od srede naprej do 17. ure. Mikar, Prijateljeva 21 IV. 15437-30

OTROŠKO posteljo in leseno stajalo prodam. Zucenot, Glinčeva ploščad 5 III/18, Ljubljana. P-14474-30

OTROŠKO otroško ugodno prodam. Inf. po tel. (061) 349-872. T-117079-30

KUPIM

GLOBOK otroški voziček kupim. Ponudbe po tel. (061) 612-215. P-116924-32

APARATI IN STROJI prodam

REZKALNI stroj, nov, alg 200 B, prodam. Ključne po telefonu (061) 751-241. T-117115-40

HEWLETT packard 41 C alfanumerični ročni računalnik, ugodno prodam. Inf. po tel. (061) 261-398. P-11886-40

DVA dvotarifna števca, trikratna ploščad (en števco 4000 din). Tel. (061) 311-922, inf. 466, do 6.14. ure, v sredo. 116957-40

STRUŽNI avtomat mas 20 prodam. Tel. (061) 861-277. 12106-40

TRAKTOR Ford, 170 KM, letnik 77, brezhljen, prodam. V postev pred zamenjavo za traktor zvečer ali fiat. Inf. po tel. (061) 782-096. 117063-40

KANARO, power 505 (japonska), super 8,5 x zoom, vgrajen avtomatski svetlomer, dve hitrosti, prodam. Tel. (061) 327-482. T-116225-40

STAREŠKI, industrijski šivalni stroj singer, z elektromotornim, poceni prodam. Tel. (061) 341-105. T-116393-40

STRUŽNE avtomate traub A 20, indeks 12, strohm 105, prodam. Ponudbe pod »Odlučno ohranjen«. 14474-40

KUPIM

REZKALNI STROJ univerzalni, do 1000 mm, kupim. Naslov: Silvo Barle, Kjava c. 29, tel. 47-472. P-14363-42

DVOJE kompletnih balkonskih vrat, zastekljenih s termoplen steklom, 90x205 cm, okvirji in polkni, prodam. Tel. (061) 316-229. T-117111-40

SMREKOV opaž in strešne stopnice klj prodam. Informacije od 12 do 15. ure, 556-782. 14499-40

30 VREČ perila prodam. Povšetova 83, Ljubljana. 12129-40

STREŠNO okno RSC Velenje, 105x145, 7 m klasičnega hrastovega parketa, 292 m stroporipa, 1cm, v rolu, vse novo, ugodno prodam. Inf. po tel. (061) 325-903, popoldan. (061) 317-044/94 dopoldan. P-14477-70

HRASTOV klasičen parket 1,2, 3, kakovostni, ugodno prodam. Inf. po tel. (061) 555-537. T-117076-70

5000 kosov modulara prodam. Tel. (061) 263-229. 14499-70

DVOJE kompletnih balkonskih vrat, zastekljenih s termoplen steklom, 90x205 cm, okvirji in polkni, prodam. Tel. (061) 316-229. T-117111-70

SMREKOV opaž in strešne stopnice klj prodam. Informacije od 12 do 15. ure, 556-782. 14499-70

30 VREČ perila prodam. Povšetova 83, Ljubljana. 12129-70

STREŠNO okno RSC Velenje, 105x145, 7 m klasičnega hrastovega parketa, 292 m stroporipa, 1cm, v rolu, vse novo, ugodno prodam. Inf. po tel. (061) 325-903, popoldan. (061) 317-044/94 dopoldan. P-14477-70

TALNO

600 din, na tri termoplen okna Slovenjgradec, 80x90, leva, z navojnicami, izredno ugodno prodam. Ponudbe pod »Najlepše« - najcenejše. P-116954-70

4 TONE cementa prodam. Ogled od 12. 8 do 16. 8. Bojan Bergant, Hruševska 70, Ljubljana. 14483-70

OPAZ za dve betonski plošči, 250 m², pulte 2,60 m, bankne, zagode, deske, uporabljene enkrat, betonsko železo 10 t, ugodno prodam. Trontelj, Gatina 19, 61290 Grosuplje. 144495-70

KUPIM

5 m² bukovega parketa, velikost 350x40x20 mm, kupim. Trobec, tel. (061) 737-323, popoldne. T-117036-72

BETONSKI mešalec, malo rabljen, kupim. Ponudbe pod oznako »Se«. P-117091-72

STARA okna in vrata kupim. T-117040-72

MOTORNIA VOZILA prodam

NSU 1200V, cena 10.000 ND, prodam; ogled dopoldan. Anton Zulfic, pot na Rakovo ješlo 3/c. P-14452-80

126 P, november 79, 16000 km, prodam. Tel. (067) 81-039. P-116907-80

MERCEDES, tovorni, triosni, 12 l, kupim. Pogov na vsa kolesta, prodam za vožnjo. Tel. (061) 881-358. P-116908-80

BMW 1600 touring, karamboliran, prodam. Inf. po tel. (061) 324-792, dopoldne. T-117113-80

ZASTAVO 101 mediteran 1500, stara en mesec, 55 km, prodam. Informacije dopoldne po telefonu (061) 344-261, inf. 98. P-14476-80

ZASTAVO 1500, red, do novembra 1982, prodam za 15.000 din. Tomislav Prpič, Nova ul. 29, Vukovar 56230. P-14475-80

SIMCO horizon, letnik 1979, odlično ohranjeno, prodam. Tel. (061) 343-416. T-117118-80

FIAT 126, letnik 1980, ugodno prodam. Tel. (061) 343-416. T-117118-80

HONDA super sport 750, km, prodam. Inf. po tel. (064) 21-000, po 20. uri. P-117072-80

FIAT 850 sport coupe, letnik 71, prodam. Ogled vsak dan po 9. uri. Cesta Jožeta Žagarja 25, Ljubljana. T-117078-80

FIAT 132, letnik 78, prodam po delih ali kompletnega. Karosierja je popravljena. Tel. (061) 321-513. T-117080-80

MZ 250 prodam. Tel. (061) 265-974. T-117117-80

ZASTAVO 101, letnik december 1976, ugodno prodam. Informacije po tel. 342-481, interna 22, od 6-14 ure (Baloh). P-117075-80

FIAT - 125 komplet, karosierja je popravljena, motor izvrsten, prodam za 20000 din. Ponudbe pod »150 KM«. P-14493-80

FIAT 750 karamboliran, novembra 77, prevoženih 22000 km, ugodno prodam. Inf. po tel. 558-519. P-14481-80

R 4 TIS prodam za 7,8 M. Ogled vsak dan popoldne. Ježa 7, Črna. P-117075-80

R 4 TIS, letnik 78, ugodno prodam. Tel. (061) 266-676. T-117084-80

NSU, letnik 1972, registriran do konca julija 1982, prodam. Inf. na domu od 15. do 18. ure. Ogled na naslovu: Rohrer Staudacher, Prigorica 103, Ljubljana. P-14432-80

126 P, letnik 1976, prodam za 4 M. Tel. (061) 551-692, dopoldne, Knaus. T-116817-80

TAM 1201, letnik 1975, prodam, Mišlovski Mišle, Lom, 21. ure. T-117080-80

NSU, letnik 1972, registriran do konca julija 1982, prodam. Inf. na domu od 15. do 18. ure. Ogled na naslovu: Rohrer Staudacher, Prigorica 103, Ljubljana. P-14432-80

126 P, letnik 1976, prodam za 4 M. Tel. (061) 551-692, dopoldne, Knaus. T-116817-80

TAM 1201, letnik 1975, prodam, Mišlovski Mišle, Lom, 21. ure. T-117080-80

NSU, letnik 1972, registriran do konca julija 1982, prodam. Inf. na domu od 15. do 18. ure. Ogled na naslovu: Rohrer Staudacher, Prigorica 103, Ljubljana. P-14432-80

126 P, letnik 1976, prodam za 4 M. Tel. (061) 551-692, dopoldne, Knaus. T-116817-80

TAM 1201, letnik 1975, prodam, Mišlovski Mišle, Lom, 21. ure. T-117080-80

NSU, letnik 1972, registriran do konca julija 1982, prodam. Inf. na domu od 15. do 18. ure. Ogled na naslovu: Rohrer Staudacher, Prigorica 103, Ljubljana. P-14432-80

126 P, letnik 1976, prodam za 4 M. Tel. (061) 551-692, dopoldne, Knaus. T-116817-80

TAM 1201, letnik 1975, prodam, Mišlovski Mišle, Lom, 21. ure. T-117080-80

NSU, letnik 1972, registriran do konca julija 1982, prodam. Inf. na domu od 15. do 18. ure. Ogled na naslovu: Rohrer Staudacher, Prigorica 103, Ljubljana. P-14432-80

126 P, letnik 1976, prodam za 4 M. Tel. (061) 551-692, dopoldne, Knaus. T-116817-80

TAM 1201, letnik 1975, prodam, Mišlovski Mišle, Lom, 21. ure. T-117080-80

NSU, letnik 1972, registriran do konca julija 1982, prodam. Inf. na domu od 15. do 18. ure. Ogled na naslovu: Rohrer Staudacher, Prigorica 103, Ljubljana. P-14432-80

126 P, letnik 1976, prodam za 4 M. Tel. (061) 551-692, dopoldne, Knaus. T-116817-80

TAM 1201, letnik 1975, prodam, Mišlovski Mišle, Lom, 21. ure. T-117080-80

NSU, letnik 1972, registriran do konca julija 1982, prodam. Inf. na domu od 15. do 18. ure. Ogled na naslovu: Rohrer Staudacher, Prigorica 103, Ljubljana. P-14432-80

126 P, letnik 1976, prodam za 4 M. Tel. (061) 551-692, dopoldne, Knaus. T-116817-80

TAM 1201, letnik 1975, prodam, Mišlovski Mišle, Lom, 21. ure. T

V 84. letu starosti je za vedno zastalo plemenito srce
naše skrbne in ljubljene tete – naše mame

FANIKE BOVHA

posestnice iz Sel pri Podčetrniku
Pogreb drage pokojnice je bil v nedeljo, 9. avgusta 1981
Žalujoči:
nečakinja in nečaki Fanika, Joško, Dominik, Slavko
z družinami ter drugo sorodstvo
Sela, 7. avgusta 1981

ROBERT
OSENJAK-BOBI

upokojenec Cinkarne Celje
Pokopali smo ga 3. avgusta 1981, v Žalcu
Vsem, ki ste ga spremlili na zadnji poti
in mu darovali cvetje, najlepša hvala
Žalujoča:
žena Mara in drugo sorodstvo

ZAHVALA
IVICE SOLETI

Ob izgubi naše drage hčerke, mame in stare mame
se najlepše zahvaljujemo tovarni »Balkan« iz Suve Reke,
njenemu predstavištvu iz Ljubljane, posebno pa delegaciji
GHI »Balkan« za darovane vence, pomoč in izraženo soža-
lje. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo tudi pevcem in vsem
drugim, ki ste darovali cvetje in nam na kakršenkoli način
pomagali.
Žalujoča:
mama in sin z družino
Kranj, 1. avgusta 1981

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest,
da je prenehalo biti srce našega dragega očeta

ŠTEFANA POTOČNIKA
upokojenega učitelja
praktičnega pouka iz Celja

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 13. avgusta 1981, ob 15.30
na mestnem pokopališču v Celju
Globoko žalujoči:
hčerki Renata in Margareta, sestre in bratje z družinami
ter drugo sorodstvo
Celje, Manchester, Bregenz, Miami, Zagreb

ŠERIF PAŠIĆ
iz Tržiča, Trg svobode 23
delavec Tovarne obutve, Peko, Tržič

Od pokojnika smo se poslovili včeraj, 11. avgusta 1981,
na pokopališču v Vrnoграcu
Tovarna obutve »Peko«, Tržič
Tržič, 12. avgusta 1981

Nenadoma nas je zapustila naša draga mama, sestra in svakinja

MARIJA PAULIN
roj. Pintar

K zadnjemu počitku smo jo spremlili v ožjem družinskem krogu
v torek, 11. avgusta 1981, na ljubljanskih Žalah-Navju
hčerka Mojca, sin Andrej z družino, sestra Hilda z družino
in drugo sorodstvo
Ljubljana, Zagreb, Praga, 10. avgusta 1981

ALOJZIJA GOLJA
upokojenka

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 13. avgusta 1981, ob 16. uri
na pokopališču v Litiji
Do pogreba leži v mrliški vežici
Žalujoči:
sin Lojze z družino, Ljudmila, Jože, Vida in Ana z družinami
in drugo sorodstvo
Litija, Vel. Lašče, Düren, 11. avgusta 1981

ing.
PETER GRESSEROW-
GOLOVIN

dolgoletni koreograf in režiser Slovenskega opernega gledališča v Ljubljani
in Mariboru
V globoki žalosti:
vsi njegovi
Toronto, Ljubljana, Maribor, Šentjur pri Loki, 12. avgusta 1981

STANE DERGANC

borec za severno mejo, udeleženec olimpijskih in svetovnih prvenstev
v gimnastiki s sedmimi odličji, tekmovalac in rekorder v atletiki,
zaslužni delavec v sokolskih in partizanskih društvih
odlikovan z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo
in častnim priznanjem skupščine mesta Ljubljane
Ohranili ga bomo v trajnem spominu
Zveza telesnokulturnih organizacij Slovenije
Gimnastična zveza Jugoslavije
Gimnastična zveza Slovenije
Ljubljanska gimnastična zveza
Partizan Ljubljana Narodni dom

STANE DERGANC

Naše vrste je zapustil naš dragi
Dolgoletnega sodelavca in neutrudnega športnika bomo kot vzornika
ohranili v trajnem spominu
Športniki
Piran, 11. avgusta 1981

STANE DERGANC
upokojenec

Vestnega in tovariškega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu
Delovni kolektiv in družbenopolitične organizacije
Avtomontaža Ljubljana

ANTON LOVASIČ
frizer v pokoju iz Dobrne 8

Od njega se bomo poslovili v sredo, 12. avgusta 1981, ob 15.30
na mestnem pokopališču v Celju
Do pogreba leži pokojnik v mrliški vežici v Celju
Žalujoči:
žena Marica in drugo sorodstvo
Dobrna, Maribor, Ljubljana, Zagreb, Našice, Bjelovar

JULKA ŽAGAR

Nenadoma nas je v svojem 85. letu tiho zapustila naša
K zadnjemu počitku jo bomo spremlili v četrtek, 13. avgusta 1981,
ob 18. uri iz 3. mrliške vežice na ljubljanskih Žalah-Navju
Žalujoči:
Mojca Deu z družino, družine Žagar, Bartolj, Škulca, Jerele,
Kukovec in Rožman
Ljubljana, Celovec, Trbovlje, Gorje pri Bledu, 10. avgusta 1981

V SPOMIN
na žalostno in bolečo prvo obletnico smrti, ko sta naju zapustila ljubljena starša
in nikoli pozabljena

ŠTEFKA in VID
MRAVLJE

Težko je brez vaju, a kruta usoda je žal resnica, ostala sva sama.
Žalujoča:
sinova Darko in Tomaž ter drugo sorodstvo.

MARIJA PERPAR
upokojenka

Pogreb bo v sredo, 12. avgusta 1981, ob 17. uri
na viškem pokopališču
Podjetje za PTT promet Ljubljana
Tozd Telegraf in telefon Ljubljana

MARIJA KOGOVŠEK
rojena Kenda

Pogreb bo v sredo, 12. avgusta 1981, ob 16. uri na pokopališču
Lipica pri Škofji Loki
Žalujoči:
hčerki Marta in Danica ter sinova Dušan in Jaka z družinami
V Škofji Loki, 10. avgusta 1981

ZOFKA MIHALIČ
iz Broda 39

Od nje se bomo poslovili v sredo, 12. avgusta 1981, ob 17. uri
na pokopališču v Šmihelu pri Novem mestu
Žalujoči:
mama, bratje Stane, Slavko, Peter, Pavel, Rudi z družinami
ter sestrí Danica z Zlatko in Vera ter drugo sorodstvo
Novo mesto, 12. avgusta 1981

MARIJA ŠIRCELJ
roj. Rojšek

Pogreb bo v sredo, 12. avgusta 1981, ob 16. uri
na pokopališču v Javoru
Do pogreba leži v domači hiši Javor 41
Žalujoči:
mož Martin, otroci Martin s hčerko Mojco, Milan, Mimi in Anica
z družinami ter drugo sorodstvo
Javor, Vevče, Zadvor, 11. avgusta 1981

FRANC KOREN

Od njega se bomo poslovili v četrtek, 13. avgusta 1981, ob 17. uri
Ohranili ga bomo v spominu!
Učenci in delavci Gradbene tehniške šole

VESNA KOBE-PRAJS

Umrla je naša draga
Od nje smo se poslovili v torek, 11. avgusta 1981,
v najožjem družinskem in prijateljskem krogu
na ljubljanskih Žalah-Navju
mož Mario, sinčka Gregor in Žiga, mami Mira in sestra Barbara
ter drugo sorodstvo
Ljubljana, 11. avgusta 1981

BAGDAD, TEHERAN, 11. avgusta – Boji na iraško-iranski fronti se nadaljujejo.

Iz poročil obeh agencij sledi, da sta v bojih, ki se nadaljujejo okoli Novsuda, Zahaba, Kasreširina, Gilangarba in Sumara, obe strani imeli človeške in materialne izgube.

